

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท
เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8

THE DEVELOPMENT OF CoRT LEARNING MODEL TO SUPPORT
THE CREATIVE THINKING SKILLS IN THAI SUBJECT
FOR GRADE 8 AT RATPRACHANUKRAO 8 SCHOOL

นลินรัตน์ เมืองกาญจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2555
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ส
เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8

นลินรัตน์ เมืองกาญจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2555
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ต เพื่อส่งเสริมทักษะ
ความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8
The Development of CoRT Learning Model to Support
the Creativity Thinking Skills in Thai Subject for Grade 8
at Ratprachanukhro 8 School

ชื่อ-นามสกุล

นางสาวนลินรัตน์ เมืองกาญจน์

สาขาวิชา

เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

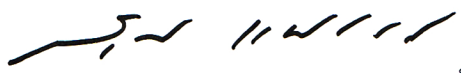
อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ด.

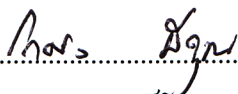
ปีการศึกษา

2555

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาพร แพรวพณิต, ศษ.ด.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ด.)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์โกศล มีคุณ, ศษ.ด.)

..... กรรมการ
(อาจารย์สรสิน เจิมไชสง, ค.ค.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ, Ph. D.)

วันที่ 10 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2556

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8
ชื่อ-นามสกุล	นางสาวนลินรัตน์ เมืองกาญจน์
สาขาวิชา	เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ค.
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท ส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย และ 2) เปรียบเทียบทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มทดลอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แผนจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย 2) แบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สถิติอ้างอิงที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือสถิติที่กลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน Independent T-Test

ผลการวิจัย พบว่า 1) ประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท E_1/E_2 เท่ากับ 72.26/75.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 70/70 และ 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ทเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ความคิดสร้างสรรค์ การจัดการเรียนรู้ แบบคอร์ท การสอนภาษาไทย

Thesis Title	The Development of CoRT Learning Model to Support the Creativity Thinking Skills in Thai Subject for Grade 8 at Ratprachanukhro 8 School
Name-Surname	Miss Nalinrat Muangkarn
Program	Technology in Curriculum Research and Development
Thesis Advisor	Assistant Professor Sutthiporn Boonsong, Ed. D.
Academic Year	2012

ABSTRACT

The objectives of this research are: 1) to develop CoRT Learning model to support the creativity thinking skills in Thai Subject; and 2) to compare creativity skill of students in control group against experiment group after using CoRT Learning Model to support the creativity thinking skills in Thai Subject.

The Subjects of this research were 30 of class 2/1 as experiment group and 30 of class 2/2 as control group. Tools used in this research were: 1) CoRT Learning Model to support the creativity thinking skills in Thai Subject; 2) test for Creativity Thinking. Basic statistics used in this research were: mean (\bar{X}) and standard deviation (SD) while inferential statistic used in hypothesis testing was Independent T-Test.

The results showed that: 1) efficacy of CoRT Learning Model E_1/E_1 equaled to 72.26/75.20 that was higher than criteria of 70/70; and 2) students provided with CoRT Learning Model to support the creativity thinking skills ability in Thai Subject had higher creativity skill than students in control group with statistical significance at .01.

Keywords: creativity, learning management, CoRT, thai language teaching

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงของท่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง ซึ่งได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำประเด็นต่าง ๆ ในการศึกษา ซึ่งแนวทางการแก้ปัญหา การค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม อันเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ ข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี รวมถึงการตรวจสอบด้วยความเอาใจใส่ สละเวลาให้แก่ผู้วิจัยอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นกรรมการสอบที่กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือการเขียน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จโดยเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำ สาขาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา บ่มเพาะจนผู้วิจัยนำเอาความรู้มาประยุกต์ใช้และอ้างอิงในงานวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณเพื่อน ร่วมรุ่นทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ติดต่อประสานงานต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาการศึกษา ของผู้วิจัยอย่างดียิ่ง

คุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเพื่อบูชาพระคุณ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และ ผู้มีพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

นลินรัตน์ เมืองกาญจน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 สมมติฐานการวิจัย	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.5 คำนียามศัพท์เฉพาะ	6
1.6 ประโยชน์ของการวิจัย	7
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 ความคิดสร้างสรรค์ : แนวความคิด และวิธีคิดสร้างสรรค์	8
2.1.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์	8
2.1.2 ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์	15
2.1.3 วิธีการวัดความคิดสร้างสรรค์	18
2.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์.....	23
2.2.1 การจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย	23
2.2.2 การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์.....	25
2.2.3 การส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์.....	28
2.2.4 รูปแบบการจัดเรียนรู้แบบคอร์ท	33
2.2.5 บทเรียนกระบวนการคิดสร้างสรรค์แบบคอร์ท 1	36
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	48
3.1 ระเบียบวิธีการวิจัย.....	48
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
3.3 ตัวแปรในการวิจัย.....	49
3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ส	54
4.1.2 การวิเคราะห์ทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน	55
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	58
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	58
5.2 ระเบียบวิธีการวิจัย.....	58
5.3 สมมติฐานในการวิจัย.....	59
5.4 เครื่องมือในการวิจัย.....	59
5.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	59
5.6 สรุปผลการวิจัย.....	60
5.7 อภิปรายผลการวิจัย.....	61
5.8 ข้อเสนอแนะ	64
5.8.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป	64
5.8.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	65
บรรณานุกรม	66

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	70
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	71
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	78
ภาคผนวก ค ประสิทธิภาพของเครื่องมือ	180
ภาคผนวก ง คະແນນັກຍະຄວາມຄິດສ້າງສຣຣັກ.....	205
ประวัติผู้เขียน.....	210

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงข้อมูลสรุปความหมายของความคิดสร้างสรรค์	11
2.2 แสดงข้อมูลสรุปองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์	15
2.3 แสดงการสรุปทฤษฎีของความคิดสร้างสรรค์	17
2.4 เปรียบเทียบกระบวนการความคิดสร้างสรรค์	27
2.5 แสดงบทเรียนกระบวนการความคิดสร้างสรรค์แบบคอร์ท 1	39
4.1 แสดงค่าประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิด สร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย	54
4.2 แสดงการเปรียบเทียบทักษะความคิดสร้างสรรค์แต่ละด้านของนักเรียนในกลุ่มทดลองก่อน และหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท	55
4.3 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท	55
4.4 แสดงการเปรียบเทียบทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในกลุ่มควบคุมก่อนและ หลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท	56
4.5 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนใน กลุ่มควบคุมก่อนและหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท	56
4.6 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ในแต่ละด้าน ของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการใช้การจัดการเรียนรู้ แบบคอร์ท	57
4.7 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ระหว่างนักเรียน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท	57

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2.1 กระบวนการคิด 5 ขั้นตอนของ เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน.....	40
2.2 แสดงลำดับขั้นตอนการสอนแบบคอร์ท 1	42

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันประเทศไทยเป็นสังคมที่มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว แต่ขาดความยั่งยืนขาดสมดุล อันเนื่องมาจากภายในสังคมและการคล้อยตามกระแสโลกาภิวัตน์ของโลก คุณภาพการศึกษาของประเทศโดยเฉลี่ยลดลง และมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับประเทศในระดับเดียวกัน สังคมตกอยู่ในกระแสบริโภคนิยม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม คนส่วนใหญ่ขาดความสามารถในการกลั่นกรองคัดสรรทางวัฒนธรรม ดังที่แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552–2559 ได้กล่าวถึง สภาพปัญหาของสังคมไทยไว้ จึงได้วางแผนแนวทางในการพัฒนาประเทศโดยยึด “คน” ให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนา โดยมุ่งที่จะพัฒนาคน โดยเฉพาะเยาวชนที่จะกลายเป็นกำลังของชาติต่อไป ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความสนใจ ความถนัดของนักเรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้แก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น พัฒนาผู้เรียน ได้เต็มตามศักยภาพ กระทรวงศึกษาธิการ ตระหนักถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ และทักษะกระบวนการทำงาน เพื่อเป็นพื้นฐานให้กับนักเรียน ได้กำหนดมาตรฐานที่ 4 คือให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาบุคคลให้มีความคิดสร้างสรรค์ในการคิด และมาตรฐานที่ 9 เป็นมาตรฐานด้านทักษะในการทำงาน รักการทำงานในการคิดสิ่งประดิษฐ์อย่างสร้างสรรค์จะนำไปสู่การพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างไม่รู้จักจบ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคมหรือการเมือง ครูทุกคนควรให้ความสำคัญกับเรื่องการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียนอย่างจริงจัง

ด้วยการตระหนักถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ จึงได้มีการศึกษาค้นคว้ากันมาก และสามารถสรุปเกี่ยวกับความเชื่อในแนวคิดเรื่องความคิดสร้างสรรค์ได้ว่าเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาได้ ดังที่ไมเลส (Miles, 1997: 58) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่มีอยู่ในตัวตนทุกคนและสามารถส่งเสริมคุณลักษณะนี้ให้เกิดขึ้นได้ซึ่งสอดคล้องกับวิลเลียม (William, 1970: 89) และ เดอ โบโน (De Bono, 1982: 60) ที่ว่า ทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์แต่อาจแตกต่างกันในระดับ ความมากน้อย และทอแรนซ์ (Torrance, 1965: 45) สนับสนุนได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาได้ด้วยการจัดการเรียนการรู้ ฝึกฝน และปฏิบัติที่ถูกต้อง

จากที่กล่าวมาได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์และนโยบายของประเทศไทยในส่วนที่จะพัฒนากำลังคนให้มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาตนเอง ความสำคัญด้านนโยบาย จะเป็นแนวทางสำคัญในการจัดการเรียนการรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กไทยให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมที่สุด

ดังที่ ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2546: 183) การจัดการเรียนการรู้ของไทยพบว่าปัญหาด้านการศึกษาดั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา เป็นลักษณะการเรียนการรู้ที่เน้นการบรรยายและการท่องจำเป็นสำคัญมิได้ฝึกให้นักเรียนได้ใช้วิจารณญาณในการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนขาดการส่งเสริมด้านการแสดงออกทางความคิด ขาดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ไม่สามารถหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา หรือนำองค์ความรู้ วิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ ไปใช้อย่างเหมาะสม จึงเป็นเหตุให้สังคมไทยนิยม การเลียนแบบหรือการคัดลอกตาม

อย่างไรก็ตาม สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2553: 26) พบว่า มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 เกี่ยวข้องกับความคิดของนักเรียนที่มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้ อย่างมีสติสมเหตุผล อยู่ในระดับต้องปรับปรุงเป็นส่วนใหญ่ จากการสรุปการประเมินพบว่าจากสถานศึกษา จำนวน 17,562 แห่ง มีสถานศึกษาเพียงร้อยละ 11.1 ที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี หมายถึงภาพรวมของการจัดการศึกษา นักเรียนที่มีความสามารถในความคิดอย่างเป็นระบบคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ในมาตรฐานที่ 4 มีผู้เรียน บรรลุผลน้อยมา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 78) ซึ่งสอดคล้องกับ การประเมินคุณภาพการศึกษา ภายนอกสถานศึกษารอบ 2 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 ผลการประเมินผลว่า โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 มีผลการประเมินในมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 เกี่ยวข้องกับความคิดของผู้เรียนที่มีความสามารถในความคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ผลการประเมิน

ในอยู่ในระดับปรับปรุง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน, 2553: 26)

การประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 (LAS) พบว่า รายวิชาภาษาไทย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 ได้คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 35.09 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ได้กำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำของการประเมิน คือร้อยละ 50 ขึ้นไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4, 2550: 10)

การประเมินสภาพจริง สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในรายวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2553 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนร่วมกัน พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเรียงความค่อนข้างต่ำมาก ส่งผลให้การเรียนรู้ในกิจกรรมต่างๆ ของบทเรียนนักเรียนไม่มีการวางแผนการทำงาน ไม่มีการจัดขั้นตอนการทำงาน ทำงานอย่างไม่มีระบบ ผลงานที่ได้ไม่มีคุณภาพ ผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จในด้านการเขียนเรียงความในวิชาภาษาไทย ส่งผลให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอยู่ในระดับ 2.00 - 3.00 ถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่ทางโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 กำหนดไว้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้จัดให้วิชาภาษาไทยเป็นรายวิชาที่เป็นสาระการเรียนรู้ที่เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ การจัดการเรียนรู้ จึงเน้นให้นักเรียนฝึกฝนทักษะต่างๆ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และให้ความสำคัญของการกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นด้านความรู้ ความคิด สร้างสรรค์ ความสามารถ รวมทั้งในสาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท.2.1 ใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 76)

การเขียนเรียงความเป็นเรื่องที่ยากและสลับซับซ้อน ทั้งในเรื่องของการใช้ภาษา การเรียบเรียง การลำดับความคิด เพื่อให้ตรงกับความสนใจของผู้เรียน หรือเชื่อมโยงประสบการณ์ของผู้เรียนรวมทั้งเนื้อหาที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันอีกทั้งผู้เรียน ยังต้องอาศัยความรู้พื้นฐานและความสามารถด้านอื่นประกอบ นอกจากนี้การจัดการเรียนการรู้กับลักษณะของห้องเรียนที่มีขนาดใหญ่มีผู้เรียนจำนวนมาก (รุ่ง แก้วแดง, 2547: 137) จึงทำให้ครูดูแลและให้การฝึกฝนไม่ทั่วถึง ทำให้นักเรียนไม่ได้พัฒนากระบวนการเขียน ถ่ายทอดความคิดให้ผู้อื่นรับรู้ เมื่อผู้เรียนต้องเผชิญหน้ากับการเขียนจริงทำให้นักเรียนไม่ได้เขียนเป็น

การเขียนเรียงความเป็นการเสนอความคิดและการเขียนโดยทั่วไปยังเกี่ยวข้องกับกระบวนการความคิดอย่างแนบแน่น ดังนั้นการเขียนทุกรูปแบบจึงเริ่มต้นด้วยการจัดระบบความคิด การถ่ายทอดความคิดตลอดจนการสร้างกระบวนการคิด ประสิทธิภาพของการเขียนย่อมขึ้นอยู่กับสมรรถภาพทางด้านความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการเชิงภาษา (วาสนา เกตุภาค, 2549: 90) ซึ่งสอดคล้องกับโลแบน ไรอัลและสไควร์ (Loban, Ryan, Squire, 1961: 67) ที่ว่า การเขียนเรียงความเป็นการกระทำที่เชื่อมโยงความคิด ฉะนั้นการเขียนที่ได้ความชัดเจน ผู้เขียนจะต้องมีความคิดที่ชัดเจนหรือจะออกมาในรูปของจินตนาการ ก็จะต้องมีความคิดที่สร้างสรรค์

เห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ของความคิดสร้างสรรค์กับการเขียนเรียงความเป็นกระบวนการที่เอื้อต่อกัน คือการเขียนเรียงความกระตุ้นทำให้ความคิดสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ทำให้เกิดการเขียนเรียงความเช่นกัน เพราะในการเขียนเรียงความ นักเรียนต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ และการวางระบบ เพื่อกลั่นกรองถ้อยคำหรือข้อความออกมาเป็นภาษาเขียนแล้วจึงถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ออกมาเป็นงานเขียนเรียงความ ดังนั้น การเขียนเรียงความจะต้องมีการฝึกฝนการเขียนสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ออกมทางารเขียนเรียงความ

จากการศึกษาในด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการความคิดสร้างสรรค์ของ เดอ โบโน ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายรูปแบบ เช่น แนวคิดเกี่ยวกับความคิดแนวตั้งและการคิดแนวนอน เทคนิคหวมก 6 ใบ รูปแบบความคิดแบบคอร์ท CoRT ซึ่งมีอยู่เป็นบทเรียน ที่แบ่งเป็น 6 ชุด ซึ่งมุ่งเน้นที่จะพัฒนาการคิดด้านต่างๆ ดังนี้ CoRT 1 Breadth ฝึกฝนการคิดให้ขยายขอบเขตในความคิดและการรับรู้ CoRT 2 Organization ฝึกฝนการจัดระเบียบกระบวนการคิด CoRT 3 Interaction เรียนรู้ความคิดของผู้อื่น CoRT 4 Creativity ฝึกฝนเทคนิคความคิดสร้างสรรค์ CoRT 5 Information and Feeling ฝึกฝนกระบวนการทางสารสนเทศและอารมณ์ CoRT 6 Action ฝึกฝนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน การนำ CoRT Program ไปใช้ ในการฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ ให้ใช้ CoRT 1 หรือ CoRT 4 (ทิสนา แคมมณี และคณะ, 2544)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ CoRT 1 Breadth นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ โดยครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติได้ นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยเป็นบทเรียนที่ฝึกฝนทักษะการคิดให้คิดกว้าง รวมทั้งการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย ผู้วิจัยมีความสนใจจึงเลือกนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ CoRT 1 Breadth ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ความสำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติการคิดตามวิธีที่ได้
อย่างสม่ำเสมอสิ่งที่ฝึกฝนในห้องเรียนก็จะกลายเป็นทักษะความคิดสร้างสรรค์ที่ติดตัวไปตลอดชีวิต
นอกจากการพัฒนาความสามารถในการคิดตามแนวทางคอร์ทแล้ว กิจกรรมที่ปฏิบัติในระหว่างเรียน
จะช่วยพัฒนาทักษะการคิดพื้นฐานหลายๆ ประการ เช่น ทักษะการสื่อความหมาย (การพูด
การอธิบาย) ทักษะความคิดทั่วไป เช่น การแปล การให้เหตุผล การเปรียบเทียบ การเชื่อมโยงและ
กระบวนการคิดบางกระบวนการ เช่น กระบวนการคิดตัดสินใจ ฯลฯ ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนมี
ความสามารถในความคิดโดยรวมดีขึ้น และสามารถเรียนซึ่งจะส่งผลให้ผู้ดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ
นอกจากนั้นความสามารถทางความคิดสร้างสรรค์ที่ได้รับการพัฒนานี้ก็จะกลายเป็นพื้นฐานใน
การพัฒนาทักษะความคิด กระบวนการคิด ลักษณะความคิด และความสามารถในการคิดด้านอื่นๆ
ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเพิ่มขึ้นอีกด้วย ซึ่งจะเป็นการยกระดับ คุณภาพของผู้เรียนในโรงเรียนถือเป็น
เยาวชนกลุ่มหนึ่งที่จะกลายมาเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคตและเป็น ประโยชน์ต่อ
วงการการศึกษาโดยรวมต่อไป

ด้วยผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนเพื่อให้รู้จักกระบวนการ
ความคิดสร้างสรรค์เป็นระบบและพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงเลือกใช้
รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย เรื่อง
เรียงความเรียงภาษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะความคิดสร้างสรรค์
ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระวิชาภาษาไทย รวมทั้งสามารถบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่นๆ ได้ดีอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชา
ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่ม
ควบคุมหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชา
ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 การจัดการเรียนรู้ตามแบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทยมี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70

1.3.2 นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในวิชา ภาษาไทย มีทักษะความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ทเพื่อ ส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ตัวแปรในการวิจัย

1.4.1.1 ตัวแปรอิสระ

การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.4.1.2 ตัวแปรตาม

ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.4.2 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาตามหนังสือเรียนวิิทยาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของ กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยที่ 7 เรื่อง เรียงความเรียงภาษา

1.4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง รวม 10 ชั่วโมง

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ คือ การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนโดยยึดหลักการพัฒนาความคิดตามแนวคอร์ท 1 ของเดอโบโน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเสนอสถานการณ์ ขั้นคิดเป็นรายบุคคล ขั้นคิดเป็นกลุ่มย่อย ขั้นอภิปรายผล ขั้นสรุป ประเมินผล

1.5.2 ทักษะความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในความคิดริเริ่ม ความคิดคล่อง ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ซึ่งทำให้เกิดความคิดแปลกใหม่แตกต่าง จากความคิดเดิมเป็นความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัว

1.5.3 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท หมายถึง คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท ในวิชาภาษาไทย เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ 70/70

70 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยจากแบบฝึกหัดและประเมินผลระหว่างเรียน

70 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยในการทดสอบหลังเรียน

1.6 ประโยชน์ของการวิจัย

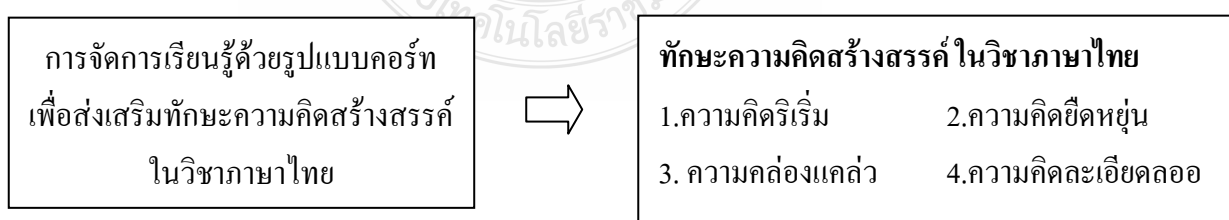
1.6.1 ผลการวิจัยเป็นแนวทางให้กับครูสอนวิชาภาษาไทยในการใช้การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

1.6.2 การศึกษาครั้งนี้เป็นแนวทางในการวิจัยเพื่อพัฒนาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนต่อไป

1.6.3 สามารถเผยแพร่แนวความคิดและเทคนิคในการสอนการคิดแบบคอร์ทให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางมากขึ้น

1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อการประมวลความคิดรวบยอดของงานวิจัยและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวทฤษฎีจาก เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปสาระสำคัญ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย โดยนำเสนอเป็นลำดับดังนี้

- 2.1 ความคิดสร้างสรรค์: แนวความคิด ทฤษฎี และวิธีการวัดความคิดสร้างสรรค์
 - 2.1.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์
 - 2.1.2 ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์
 - 2.1.3 วิธีการวัดความคิดสร้างสรรค์
- 2.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
 - 2.2.1 การจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย
 - 2.2.2 การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความคิด
 - 2.2.3 การส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
 - 2.2.4 รูปแบบการจัดเรียนรู้แบบคอร์ท
 - 2.2.5 บทเรียนกระบวนการคิดสร้างสรรค์แบบคอร์ท 1
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความคิดสร้างสรรค์: แนวความคิด และวิธีคิดสร้างสรรค์

2.1.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์

2.1.1.1 ความหมายความคิดสร้างสรรค์

ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ ดังนี้

กิลฟอร์ด (1967: 61) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นความสามารถต่างๆ ไป ทุกคนมีลักษณะเด่นของการคิดสร้างสรรค์คือ การคิดได้หลายทิศทาง หรือ การคิดแบบอนกนัย ซึ่งประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่อง ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ

ทอร์เรนซ์ (1973: 87-89) ให้ความหมายของ ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดสร้างสรรค์ผลผลิตหรือสิ่งแปลกใหม่ๆ ที่ไม่รู้จักมาก่อน ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้อาจจะเกิดจากการรวมเอาความรู้ต่างๆ ที่ได้จากประสบการณ์เดิมแล้วเชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่ๆ สิ่งที่เกิดขึ้นไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่สมบูรณ์อย่างแท้จริง อาจออกมาในรูปของผลผลิตทางศิลปะ วรรณคดี วิทยาศาสตร์ หรืออาจจะเป็นเพียงกระบวนการเท่านั้น

ไฮโมวิทซ์ (1973: 197-207) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดสร้างสรรค์คือ ความสามารถที่จะประดิษฐ์หรือคิดค้นสิ่งใหม่ๆ หรือจัดองค์ประกอบแบบที่ไม่มีใครจัดมาก่อน ในวิธีทางที่ทำให้เกิดสิ่งประดิษฐ์หรือแนวคิดที่มีคุณค่าและมีความงาม

แอนเดอร์สัน (1983: 236-244) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่า คือ ความสามารถของบุคคลในการคิดแก้ปัญหาด้วยการคิดอย่างลึกซึ้ง ที่นอกเหนือไปจากความคิดอย่างปกติ เป็นลักษณะภายในตัวบุคคลที่สามารถจะคิดได้หลายแง่มุมผสมผสานจนได้ผลผลิตใหม่ที่ถูกต้องสมบูรณ์กว่า

เอร์ฟ (1985: 174-205) ได้กล่าวถึงความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่า โดยทั่วไปจะมีให้คำจำกัดความของความคิดสร้างสรรค์ทั้งในแง่ของกระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) กลุ่มที่คิดในแง่ของกระบวนการจะพุ่งความสนใจในวิธีทำ และการทำงาน ซึ่งเป็นการปฏิบัติไปในด้านสติปัญญา ที่ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์แต่ละคนปะทะกับปัญหาแล้ว ใช้กระบวนการเฉพาะหรือลำดับขั้นตอน เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบ ผลผลิตหรือแนวคิด ซึ่งจะมีเข้ามาด้วยผลของความคิดสร้างสรรค์ สำหรับกลุ่มคนในแง่ของผลผลิตคือ ผลผลิตที่ได้รับออกมา มีลักษณะเฉพาะ คือ เป็นสิ่งที่คิดเป็นแนวใหม่ เป็นต้นคิด ในแง่ใดแง่หนึ่ง ความคิดสร้างสรรค์ เป็นทิศทางความคิดของบุคคล ซึ่งแตกต่างไปจากความคิดของบุคคลธรรมดาทั่วไป หรือแตกต่างไปจากคำตอบและการตอบสนองที่คาดหวัง ดังนั้นความคิดสร้างสรรค์ คือ ความคิดซึ่งเป็นวิธีการของแต่ละคนคิดเป็นกระบวนการและออกมาเป็นผลผลิตจากผลของการคิด

เดอ โบโน (1970: 78) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการมองหาทางเลือกหลายทิศทาง โดยการคิดอย่างรอบด้านครอบคลุมทั้งในแนวกว้างและแนวลึก ตลอดจนสร้างความคิดใหม่ ซึ่งต่างจากแนวคิดเดิมบ้างเล็กน้อย หรือแปลกไปจนไม่คงแนวคิดเดิมไว้เลย

วิระวัฒน์ วัฒนา (2542: 29) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการคิดของบุคคลในลักษณะที่เป็นอนเนกนัย คือ ต้องมีความรวดเร็วในการคิด คิดได้อย่างคล่องแคล่ว มีความยืดหยุ่นทางความคิด และเป็นความคิดที่มีความแปลกใหม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานการณ์ต่างๆ ได้

สมคิด กอมณี (2544: 7) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของบุคคล ในการคิดหลายทาง แปลกใหม่ มีคุณค่า ซึ่งจะนำไปสู่การประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่อันจะเป็นประโยชน์ ต่อสังคม

อารี พันธุ์มณี (2547: 6) ได้ให้ความหมายความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดจินตนาการ ประยุกต์ที่สามารถนำไปสู่สิ่งประดิษฐ์ คิดค้นพบสิ่งใหม่ๆ ทางเทคโนโลยี เป็นความคิดในลักษณะ ที่คนอื่นคิดไม่ถึงหรือมองข้าม เป็นความคิดหลากหลาย คิดได้กว้างไกล มีทั้งปริมาณและคุณภาพ อาจเกิดจากความคิดผสมผสานเชื่อมโยงระหว่างความคิดใหม่ๆ กับประสบการณ์เดิมให้เกิดสิ่งใหม่ ที่แก้ปัญหาและเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547: 33) กล่าวว่า การคิดสร้างสรรค์ หรือ การออกแบบสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการทางสมองที่คิดในลักษณะเอเนกนัย ที่ทำให้เกิดการค้นพบสิ่งแปลกใหม่ ด้วยการดัดแปลง ปรับปรุงผสมผสาน รวมทั้งประดิษฐ์และค้นพบสิ่งต่างๆ เป็นการศึกษาทั้งเหตุผล และจินตนาการจนเกิดผลงาน สามารถพัฒนาได้ด้วยการทำกิจกรรมอิสระในการคิด การสังเกต

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2546: 7) ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของสมอง ที่คิดได้กว้างไกลหลายแง่มุม เรียกว่า ความคิดเอเนกนัย ซึ่งทำให้เกิดความคิดใหม่แตกต่างไปจากเดิม เป็นความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัว เกิดการเรียนรู้ จนเกิดปฏิกิริยา ตอบสนองให้เกิดความคิดเชิงจินตนาการ ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของความคิดสร้างสรรค์อันนำไปสู่ การประดิษฐ์หรือคิดค้นสิ่งแปลกใหม่ หรือเพื่อการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะต้องอาศัยการบูรณาการ จากประสบการณ์และความรู้ทั้งหมดที่ผ่านมา

จากการศึกษาความหมายของความคิดสร้างสรรค์จากนักการศึกษาแต่ละท่านสามารถสรุป เป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงข้อมูลสรุปความหมายของความคิดสร้างสรรค์

นักจิตวิทยาและ นักการศึกษา	ความหมายของการคิดสร้างสรรค์
กิลฟอร์ด	การคิดได้หลายทิศทาง
ทอร์เรนซ์	ความสามารถของบุคคลในการคิดสร้างสรรค์ผลผลิตที่ไม่รู้จักมาก่อน
ไฮโมวิทซ์	ความสามารถที่จะประดิษฐ์หรือคิดค้นสิ่งใหม่ๆ ไม่มีใครจัดมาก่อน
แอนเดอร์สัน	ความสามารถของบุคคลในการคิดแก้ปัญหาอันนอกเหนือไปจากความคิดอย่างปกติ
เอร์ฟ	ความคิดซึ่งเป็นวิธิต่างของแต่ละคนคิด
เดอ โบโน	ความสามารถในการมองหาทางเลือกหลายทิศทาง
วิระวัฒน์ วัฒนา	ความสามารถในการคิดของบุคคลในลักษณะที่เป็นอนกนัย
สมคิด กอมนิ	ความสามารถของบุคคลในการคิดหลายทาง นำไปสู่การประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่
อารี พันธมณี	ความคิดจินตนาการประยุกต์ที่สามารถนำไปสู่สิ่งประดิษฐ์ คิดค้นพบสิ่งแปลกใหม่
กุลยา ตันติผลาชีวะ	กระบวนการทางสมองที่คิดในลักษณะอนกนัย ที่ทำให้เกิดการค้นพบสิ่งแปลกใหม่
ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์	ความสามารถของสมองที่คิด ได้กว้างไกลหลายแง่มุม เรียกว่า ความคิดอนกนัย

จากตารางที่ 2.1 แนวคิดของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถที่คิดได้หลายทิศทาง ประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่อง ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ซึ่งทำให้เกิดความคิดแปลกใหม่แตกต่างจากความคิดเดิม เป็นความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัว

2.1.1.2 ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์

พวงผกา โกมุติกานนท์ (2544: 11) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ช่วยในการส่งเสริมนักเรียนในด้านต่างๆ ดังนี้

ก) สร้างนิสัยในการทำงานที่ดี ขณะที่นักเรียนทำงานครูควรสอนระเบียบวินัยที่ดีในการทำงานควบคู่ไปด้วย เช่น หัดให้รู้จักเก็บของเข้าที่ ล้างมือเมื่อทำงานเสร็จ เป็นต้น

ข) ส่งเสริมสุนทรียภาพ เด็กจะรู้จักชื่นชมและมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งผู้ใหญ่ควรทำตัวอย่างโดยการยอมรับและชื่นชมในผลงานของเด็ก ให้เด็กเห็นว่าทุกอย่างมีความหมายสำหรับตนเอง ส่งเสริมให้รู้จักสังเกตสิ่งที่แปลกจากสิ่งธรรมดา ให้ฟังในสิ่งที่ไม่เคยได้ฟังและหัดให้เด็กสนใจในสิ่งต่างๆ รอบตัว

ค) เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อเด็กจะสามารถพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่จากการเล่น การเคลื่อนไหว การเล่นบล็อกลูก และการพัฒนากล้ามเนื้อเล็กจากการทำงานศิลปะ เช่น การตัดกระดาษ การวาดภาพ การประดิษฐ์ภาพ และการเล่นเกมการต่อภาพตัดต่อ การเล่นเกมตะปู

ง) เปิดโอกาสให้เด็กสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง เด็กจะชอบทำกิจกรรมและใช้วัสดุที่หลากหลาย เพื่อสร้างสิ่งต่างๆ เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความคิดริเริ่ม และจินตนาการสร้างสิ่งใหม่ๆ ขึ้นจึงควรหาวัสดุให้เด็กได้ทดลองอาจเป็นเศษวัสดุเหลือใช้ เช่น กล่องยาสีฟัน เปลือกไข่นำมาประดิษฐ์สิ่งต่างๆ และการฝึกการก่อสร้าง

จ) เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ ลดความกดดัน ความคับข้องใจและความก้าวร้าวลง

วคินี อิศรเสนา ณ อยุธยา (2545: 10) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ไม่ใช่เพียงแค่เป็นสิ่งที่ช่วยสะท้อนอารมณ์เท่านั้น แต่ยังคงช่วยสนับสนุนให้เกิดสุขภาพจิตที่ดี

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2546: 9) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์สร้างผลผลิตหรือความคิดซึ่งไม่เหมือนใคร ทำให้มนุษย์รู้สึกดีกับตนเอง ประสบการณ์ ความคิดสร้างสรรค์ทำให้คนได้แสดงความรู้สึกร่างกายของตนเองออกมาให้เห็นคุณค่าและเคารพในตัวเอง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง รวมทั้งส่งผลไปถึงความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ ประเทศที่สามารถแสวงหา พัฒนา และดึงเอาศักยภาพเชิงสร้างสรรค์ของคนในชาติออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสพัฒนา และเจริญก้าวหน้าได้มากเท่านั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ในการพัฒนาโลกให้เจริญยิ่งขึ้น ทำให้มีสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ เกิดขึ้น นอกจากนี้เด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีความสุขกับผลงานของตนเอง

2.1.1.3 องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

ทอร์เรนซ์ (1973: 125-144) แบ่งองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์จากแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีโครงสร้างของปัญญาของ กิลฟอร์ด ซึ่งได้อธิบายว่าความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถทางสมองที่คิดได้กว้างไกลหลายทิศทางหรือที่เรียกว่าลักษณะการคิดอเนกนัย หรือการคิดแบบกระจายซึ่งทอร์เรนซ์ อธิบายว่ามีองค์ประกอบได้ ดังต่อไปนี้

ก) ความคิดริเริ่ม หมายถึง ลักษณะความคิดแปลกใหม่ แตกต่างจากความคิดธรรมดา ความคิดริเริ่มเกิดจากการนำเอาความรู้เดิมมาดัดแปลง และประยุกต์ให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้น เป็นลักษณะที่เกิดขึ้นครั้งแรก ต้องอาศัยลักษณะ ความกล้าคิด กล้าลอง เพื่อทดสอบความคิดของตนเองบ่อยครั้งที่ต้องอาศัยความคิด จินตนาการ

ข) ความคล่องในการคิด หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และมีคำตอบในปริมาณที่มาในเวลาจำกัด

ค) ความยืดหยุ่นในการคิด หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาคำตอบได้หลายประเภทและหลายทิศทางแบ่งออกเป็น

ง) ความคิดละเอียดลออ คือความคิดในรายละเอียด เพื่อตกแต่ง หรือขยายความคิดหลักให้ได้รับความหมายสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ความคิดละเอียดลออเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างผลงานที่แปลกใหม่ให้สำเร็จ

กิลฟอร์ด (1985: 19) ได้เสนอแนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญของความคิดสร้างสรรค์ไว้ 2 ข้อได้แก่

ก) ความคล่องแคล่วของความคิดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญขององค์ประกอบหนึ่งของความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการแสดงถึงความพร้อมที่จะคิดในแนวทางใหม่ๆ ทำให้ค้นพบคำตอบที่ต้องการ

ข) ความคิดสร้างสรรค์เป็นความคิดยืดหยุ่น หมายถึงมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงแนวทางการรับรู้ หรือการคิดได้เสมอ

กิลฟอร์ด (1985, อ้างถึงใน อารี พันธุ์มณี 2547: 36-41) ได้กล่าวว่า ความสำเร็จของการสร้างสรรค์จำเป็นต้องอาศัยลักษณะความคิดอื่นๆ ประกอบด้วย

ก) ความคิดริเริ่ม หมายถึง ความคิดแปลกใหม่แตกต่างจากความคิดธรรมดา หรือความคิดง่ายๆ ความคิดริเริ่ม เป็นความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ความคิดริเริ่มอาจเกิดจากการนำความรู้เดิมมาคิดค้นเปลี่ยนแปลงและประยุกต์ให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้น เช่น การคิดเครื่องบินได้สำเร็จได้แนวความคิดจากการทำเครื่องร่อน เป็นต้น

ข) ความคิดคล่องแคล่ว หมายถึง ปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกันเป็นตัวเสริมให้ความคิดคล่องแคล่วมีความแปลก แตกต่างออกไปหลีกเลี่ยงการซ้ำซ้อน หรือเพิ่มคุณภาพความคิดให้มากขึ้นด้วยการจัดหมวดหมู่และหลักเกณฑ์ยิ่งขึ้น

ค) ความคิดละเอียดลออ แม้ว่าความคิดสร้างสรรค์จะประกอบด้วยลักษณะความคิดหลายลักษณะ เช่น ความคิดยืดหยุ่น ความคิดคล่องตัว ก็ตามแต่ลักษณะความคิดละเอียดลออก็จะขาดเสียมิได้ หากปราศจากความคิดละเอียดลออแล้วก็ไม่อาจทำให้เกิดผลงานหรือผลผลิตขึ้นได้ ซึ่งเป็นจุดสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ที่สนับสนุนการสร้างผลผลิตเชิงสร้างสรรค์ด้วย

กิลฟอร์ด (1985, อ้างถึงใน สุวิทย์ มูลคำ 2547: 19) ได้กล่าวไว้ว่าโดยทั่วไปเมื่อก้าวถึงความคิดสร้างสรรค์มักเข้าใจและมุ่งเน้นไปที่ความคิดริเริ่มซึ่งแท้ที่จริงแล้วความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วยลักษณะความคิดอื่นๆ ด้วย มิใช่เพียงแต่ความคิดริเริ่มเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม ความคิดริเริ่มเป็นลักษณะสำคัญที่ทำให้เกิดการเริ่มต้น แต่ความสำเร็จของความคิดสร้างสรรค์ก็จำเป็นต้องอาศัยลักษณะความคิดอื่นๆ ประกอบด้วย เช่น

ก) ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ความสามารถในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าให้ได้มากที่สุดที่จะทำได้ หรือมีความสามารถคิดหาคำตอบที่เด่นชัดและตรงประเด็นมากที่สุด ซึ่งจะนับปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกันพุงต่างๆ คือ มองในแง่ปริมาณของผลงาน

ข) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการปรับสภาพของความคิดในสถานการณ์ต่างๆ ได้ ความคิดยืดหยุ่นเน้นในเรื่องของปริมาณที่เป็นประเภทใหญ่ ๆ ของความคิดแบบคล่องแคล่ว เป็นตัวเสริมและเพิ่มคุณภาพของความคิดคล่องแคล่วมากขึ้นด้วยการจัดหมวดหมู่และมีหลักเกณฑ์ยิ่งขึ้น

ค) ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความสามารถคิดแปลกใหม่แตกต่างจากความคิดธรรมดาหรือความคิดง่าย ๆ ความคิดริเริ่มอาจจะเกิดจากการนำเอาความรู้เดิมมาดัดแปลงและประยุกต์ให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้น

ง) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึงความสามารถในการมองเห็นรายละเอียดในสิ่งที่คนอื่นมองไม่เห็น และยังรวมถึงการเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งต่างๆ อย่างมีความหมาย นอกจากองค์ประกอบที่ได้กล่าวมาข้างต้นยังมีองค์ประกอบด้านอื่นที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เนื่องจากมนุษย์นั้นยังมีสมองซีกขวาที่ทำหน้าที่ในการคิดสร้างสรรค์แต่ไม่ได้หมายความว่าทุกคนจะสามารถใช้สมองส่วนนี้ในการคิดสร้างสรรค์ได้เท่าเทียมกัน

จากการศึกษาองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์จากนักการศึกษาแต่ละท่านสามารถสรุปเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 แสดงข้อมูลสรุปองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

นักจิตวิทยาและ นักการศึกษา	องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์			
	ความคิดริเริ่ม	ความคล่อง	ความยืดหยุ่น	ความคิดละเอียดลออ
กิลฟอร์ด	√		√	
ทอร์เรนซ์	√	√	√	
อารี พันช์มณี	√	√	√	
สุวิทย์ มูลคำ	√	√	√	√

จากตารางที่ 2.2 สรุปได้ว่า องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วย

- 1) ความคิดริเริ่ม หมายถึง ลักษณะความคิดแปลกใหม่ แตกต่างจากความคิดธรรมดา
- 2) ความคิดยืดหยุ่น หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว
- 3) ความคล่องแคล่ว ความสามารถของบุคคลในการคิดหาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว
- 4) ความคิดละเอียดลออ ความสามารถในการมองเห็นรายละเอียดในสิ่งที่คนอื่นมองไม่เห็น

2.1.2 ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์

2.1.2.1 ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์

กิลฟอร์ด (1985: 195-203) ได้เสนอแนวคิดทฤษฎีแบบจำลองโครงสร้างทางปัญญา ซึ่งได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง 2 ครั้ง ในปี ค.ศ.1977 และปี ค.ศ.1988 โดยได้จัดกลุ่มความสามารถทางสติปัญญาเป็นลักษณะของมิติทั้งหมด 3 มิติ

ก) มิติด้านเนื้อหา หมายถึง ความรู้ ข้อมูล และประสบการณ์ที่สมองรับรู้ ซึ่งอาจเป็นภาพ ภาษา สัญลักษณ์ ความหมาย พฤติกรรม

ข) มิติของวิธีความคิด หมายถึง การปฏิบัติหรือการคิดซึ่งเป็นกระบวนการทำงานของสมอง โดยเริ่มตั้งแต่การตีความเนื้อหา สะสมความรู้ หรือข้อมูลต่างๆ ไว้ในรูปของความจำ รวมทั้งความคิดเพื่อตอบสนอง ซึ่งแบ่งออกเป็นการคิดอเนกนัย และการคิดแบบเอกนัย และการสรุปประเมินค่า

ค) มิติด้านผลของความคิด หมายถึง การแสดงผลการทำงานของสมองหรือผลที่ได้จากความคิด ได้แก่ ความสามารถในการจำแนก การจัดการเข้าพวก การจัดระบบความสัมพันธ์ของเนื้อหา เป็นต้น

วอลลาซ และ โคนแกน (1965: 123) ได้เสนอทฤษฎีว่าความคิดสร้างสรรค์ คือ ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่ำจะระลึกได้น้อย การระลึกได้มากย่อมจะมีโอกาสระลึกในสิ่งที่ผู้อื่นระลึกไม่ได้ บางทีสิ่งที่ระลึกได้น้อย การระลึกได้มากย่อมจะมีโอกาสระลึกในสิ่งที่ผู้อื่นระลึกไม่ได้ บางสิ่งที่ระลึกได้นั้น อาจสัมพันธ์เข้ากับสิ่งใหม่ความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจเป็นไปได้โดยความบังเอิญอย่างไม่ตั้งใจก็ได้ ความคิดสร้างสรรค์ เกิดจากการโยงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต่างๆ ที่บุคคลสร้างจากการเรียนรู้ตนเอง การที่บุคคลจะมีความคิดสร้างสรรค์มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการเชื่อมโยงมโนทัศน์นี้ของคนเข้ากับสิ่งใหม่ได้มากที่สุด แสดงว่าประสบการณ์ และการเรียนรู้มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์

เดวิส และ สก็อต (1983: 123) ได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ ทฤษฎีโอดา เป็นรูปแบบของการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล โดยมีแนวความคิดสร้างสรรค์ตามรูปแบบโอดา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ การตระหนักรู้ ความเข้าใจ เทคนิควิธีการที่ส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การตระหนักในความจริงของสิ่ง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ คือ การเรียนรู้ การรับรู้ การเข้าใจ โดยผ่านมิติทางด้านเนื้อหา วิธีการคิด และผลของการคิด แล้วเชื่อมโยงประสบการณ์ต่างๆ ให้เข้ากับสิ่งใหม่ได้มากที่สุด ซึ่งการเรียนรู้มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์

2.1.2.2 กระบวนการคิดสร้างสรรค์

ทอเรนซ์ (1965: 78) กล่าวไว้ว่า กระบวนการคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการของความรู้สึกลึกซึ้งต่อปัญหา มีลักษณะนี้ว่า กระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ “Creative Problem Solving Process” กระบวนการดังกล่าวมีขั้นตอน ดังนี้ การพบความจริง การค้นพบปัญหา การตั้งสมมติฐาน การค้นพบคำตอบ การยอมรับผลจากการค้นพบ

วอลลาซ (1965: 107) ได้กล่าวว่า กระบวนการคิดสร้างสรรค์เกิดจากความคิดใหม่ๆ โดยการลองผิดลองถูก ดังนี้ ขั้นเตรียม ขั้นความคิดคุกรุ่นหรือระยะฟักตัว ขั้นความคิดกระจ่างชัด ขั้นทดสอบความคิดและพิสูจน์ให้เห็นจริง

ออสบอร์น (1957: 93) ได้ขยายกระบวนการคิดสร้างสรรค์ คือ การชี้ถึงปัญหา ขั้นเตรียมตัว รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การใช้ความคิด การคิดการสังสรรค์ การประเมิน

แอนเดอร์สัน (1983: 53) กล่าวว่าความแตกต่างของบุคคลอยู่ที่ความคิดสร้างสรรค์และประกอบการณ์เป็นสำคัญ พร้อมทั้งได้แบ่งกระบวนการด้านความคิดสร้างสรรค์ คือ มีความสนใจ และรู้ลึกถึงความต้องการของจิตใจและสมอง รวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์และสิ่งที่น่าสนใจ ไตร่ตรองถึงการวางแผน โครงร่างและรูปแบบของงาน เกิดจินตนาการสร้างจินตนาการออกมาให้เป็นความจริง และแสดงผลให้เห็นชัดเจน รวบรวมความคิด และแสดงผลออกมาในรูปแบบของผลงาน

จุงส์ (1963: 95) ได้อธิบายถึงวิธีการสร้างความคิดสร้างสรรค์ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยเขาเสนอวิธีการคิดสร้างสรรค์ไว้ คิดรวบรวมข้อมูล กระบวนการใช้วัตถุดิบ ทำใจให้ว่าง ยูริกา ชั้นวิพากษ์

จากการศึกษากระบวนการของความคิดสร้างสรรค์จากนักการศึกษาแต่ละท่านสามารถสรุปเปรียบเทียบเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.4 แสดงการเปรียบเทียบกระบวนการความคิดสร้างสรรค์

นักจิตวิทยาและ นักการศึกษา	เปรียบเทียบกระบวนการความคิดสร้างสรรค์				
	ขั้นที่ 1	ขั้นที่ 2	ขั้นที่ 3	ขั้นที่ 4	ขั้นที่ 5
ทอแรนซ์	การค้นพบ ความจริง	การค้นพบ ปัญหา	ทดสอบ สมมติฐาน	การค้นพบ คำตอบ	การยอมรับผล
วอลลาซ	ขั้นเตรียม การรวบรวมข้อมูล	ขั้นความคิด คุกรุ่น	ขั้นความคิด กระจ่างชัด	ขั้นพิสูจน์	นำผลที่ได้ ไปใช้ต่อไป
ออสบอร์น	ระบุปัญหา รวบรวมข้อมูล	คัดเลือกข้อมูล	ความคิด กระจ่างชัด	การสังเคราะห์	การประเมินผล
แอนเดอร์สัน	รวบรวมข้อมูล	วางแผน โครงสร้าง	เกิดจินตนาการ	การสร้าง จินตนาการ	รวบรวม ความคิด
จุงส์	รวบรวมข้อมูล	กระบวนการ การวิเคราะห์ ข้อมูล	กลไก ความคิดทำงาน	ริ่กาคิดคำตอบ	วิพากษ์วิจารณ์

จากตารางที่ 2.4 สรุปได้ว่า กระบวนการความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง วิธีความคิด ทำงานของสมองอย่างเป็นขั้นตอน และสามารถแก้ไขปัญหาค่าได้สำเร็จ เป็นการรวบรวมความคิดตั้งเป็นสมมติฐาน ทำการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งขึ้น แล้วรายงานผลที่ได้รับจากการทดสอบสมมติฐาน เพื่อเป็นแนวคิดและได้รับการยอมรับต่อไป

2.1.3 วิธีการวัดความคิดสร้างสรรค์

2.1.3.1 การวัดความคิด

สิ่งที่ทำให้การวัดความคิดเป็นเรื่องที่ยากก็คือ การคิดเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมอง ไม่มีผู้ใดสามารถมองเห็น การวัดความคิดจึงเป็นการวัดพฤติกรรมภายนอกที่แสดงออกมาเท่านั้น ซึ่งผู้สอนสามารถจะเลือกประเมินผลการแสดงออกทางการคิด 3 ด้าน ต่อไปนี้

(1) การแสดงออกทางผลของความคิด หากมองว่าความคิด คือ การประมวลผลข้อมูลที่สมองได้รับเข้าไป ดังนั้นหากบุคคลมีพื้นฐานความคิดที่ดี ผลความคิดที่ได้ผ่านการประมวลผลจากสมองของคนนั้นก็จะต้องมีคุณภาพดีด้วย เครื่องมือที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ของความคิดจึงมีหลายลักษณะ เช่น แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบสังเกตพฤติกรรม สำหรับการประเมินก็อาศัยเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นในการตัดสินผล

(2) การแสดงออกทางกระบวนการของความคิด (ทิสนา แคมมณี, 2546: 42) การดำเนินการคิดต้องอาศัยกระบวนการความคิด ซึ่งจะต้องใช้ทักษะความคิดในทุกระดับ ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าการใช้ความคิด คือ การใช้กระบวนการความคิดต่างๆ เมื่อมีการฝึกฝนใช้ความคิดอยู่เสมอ ผู้คิดก็จะมี ความชำนาญหรือมีทักษะความคิดเพิ่มขึ้น การวัดการแสดงผลของกระบวนการคิดสามารถแบ่งได้เป็น 2 แนวทาง

ก) การวัดผลตามแนวกลุ่มจิตมิติ (Psychometrics) แนวทางการวัดผลของกลุ่มนี้ใช้แบบสอบ ที่พัฒนาขึ้นเอง ซึ่งอาจจะเป็นแบบสอบมาตรฐาน หรือแบบสอบที่ครูผู้สอนหรือผู้วัดผลสร้างขึ้นเพื่อวัดความสามารถในการคิด เฉพาะลักษณะที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดและทำการประเมินโดยอาศัยเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

ข) การวัดผลตามแนวการวัดจากการปฏิบัติจริงหรือวัดผลตามสภาพจริง (Authentic Performance Measurement) การวัดผลแนวนี้เป็นการวัดผลจากการปฏิบัติในชีวิตจริงหรือคล้ายของจริง เช่น การสังเกตสภาพงานที่ปฏิบัติจริง การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพจริง ผลงานที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงาน ฯลฯ ส่วนการประเมินอาจจะใช้วิธีการประเมินตามสภาพจริง โดยการกำหนดตัวบ่งชี้และระดับคุณภาพในการประเมินขึ้นมา

(3) การแสดงออกทางคุณลักษณะส่วนบุคคล (ทิสนา แคมมณี, 2546: 42-43) กล่าวว่า คุณลักษณะบางประการของบุคคลจะเป็นคุณลักษณะที่เอื้อต่อความคิด และในทางกลับกันการฝึกฝนและพัฒนาทักษะความคิดของบุคคลก็จะส่งผลต่อลักษณะส่วนบุคคลเช่นกัน เช่น การฝึกให้คนเป็นผู้ที่คิดกว้าง คิดลึกซึ้ง คิดไกล ก็จะสามารถส่งผลให้บุคคลนั้นเป็นผู้ใฝ่รู้และชอบเรียนรู้มากขึ้น

นอกจากนี้ เจตคติของผู้คิดก็เป็นสิ่งที่แสดงความสามารถในความคิดอีกด้วย การวัดทักษะความคิดในแนวนี้อาจใช้เครื่องมือทดสอบซึ่งอาจจะเป็นแบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินตนเอง แบบวัดเจตคติ ด้านต่างๆ หรืออาจจะวัดจากการปฏิบัติจริง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือเจตคติของผู้คิดและอาจจะประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

2.1.3.2 วิธีการวัดความคิดสร้างสรรค์

การศึกษาค้นคว้าในเรื่องการวัดความคิดสร้างสรรค์ ได้พยายามศึกษาและพัฒนา มาเป็นอันดับ โดยเฉพาะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ตามนักการศึกษาและนักจิตวิทยา ดังนี้

อาร์ พันช์มณี (2545: 90) ได้ศึกษาไว้ว่า การสังเกตพฤติกรรมการเล่นแบบ การทดลอง การปรับปรุงและตกแต่งสิ่งต่างๆ การแสดงละคร การใช้คำอธิบายและบรรยายให้เกิดภาพพจน์ชัดเจน ตลอดจนการเล่านิทาน การแต่งเรื่องใหม่ การเล่นเกมและคิดเกมใหม่ๆ ตลอดจนพฤติกรรมที่แสดง ความรู้สึกรับรู้ซึ่ง ต่อความสวยงาม เป็นต้น

มาร์กกี (1935: 235) ได้ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมการเล่นที่บ้าน การตั้งชื่อแปลกๆ ลักษณะความเป็นผู้นำ นักเรียนจะสนใจกับความจริง ความเป็นไปได้ และความมีเหตุผลมากกว่า เป็นต้น

ทอเรนซ์ (1965: 180) ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนด้วยการระบุหัวข้อที่ใช้เป็นแนวทางในการสังเกตผู้มีความคิดสร้างสรรค์สูง และใช้วิธีให้เด็กเขียนเรียงความจากเรื่องที่คาดไม่ถึง โดยกำหนดหัวข้อให้เขียน เช่น ผู้ชายร้องไห้ ครูที่ไม่ยอมพูด

ซิมป์สัน (1972: 65) ใช้วิธีการวาดภาพ ได้ใช้จุดวงกลมเล็กๆ 40 จุด จำนวน 50 ชุด เป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนวาดแล้วพิจารณาความคิดคล่องตัว ความคิดริเริ่ม และความคิดยืดหยุ่นจากภาพที่เด็ก วาด

กริฟเพน (1933: 97) ใช้วิธีการให้นักเรียนวาดภาพพร้อมกับให้อธิบายประกอบภาพ ที่กำลังวาด

โคลวิน (1962:140) ได้ใช้วิธีการให้นักเรียนเขียนเรียงความและวัดความคิดแปลกใหม่ ความคิดจินตนาการ ความมีอารมณ์ขันของเด็กจากสิ่งที่เด็กเขียนออกมา

กระทรวงศึกษาธิการ (2549: 105) ได้เสนอแนะให้ถือเกณฑ์พิจารณาคำตอบที่อยู่ใน ลักษณะเป็นการคิดหลายทาง (Divergent Thinking) ตามแบบของกิลฟอร์ด คือ

ก) ความคล่องในการคิด (Fluency) หมายถึง คะแนนที่ได้จากการนับจำนวนคำตอบ ทั้งหมดที่แตกต่างกันให้คะแนนเป็นคำตอบละหนึ่งคะแนน และไม่คำนึงว่าคำตอบเหล่านี้จะไปซ้ำกับ คำตอบของคนอื่นหรือไม่

ข) ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) หมายถึง คะแนนที่ได้รับจากการนับจำนวนคำตอบที่ไม่อยู่ในทิศทางเดียวกันหรือคำตอบที่อยู่ในประเภทที่แตกต่างกัน โดยให้คะแนนคำตอบละหนึ่งคะแนน และไม่คำนึงว่าคำตอบเหล่านี้จะไม่ซ้ำกับคนอื่นหรือไม่

ค) ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึงคะแนนที่ให้ตามสัดส่วนของความคิดของคำตอบตามวิธีการของ Cropley โดย คำตอบใดที่กลุ่มตัวอย่างตอบซ้ำกันมากๆ ที่ให้คะแนนน้อยหรือไม่ได้เลย ถ้าคำตอบซ้ำกับคนอื่นน้อย หรือไม่ซ้ำกับคนอื่นเลยก็จะให้คะแนนมากขึ้น เกณฑ์การให้คะแนนยึดหลัก ดังนี้

คำตอบ	12%	ขึ้นไปให้	0	คะแนน
คำตอบ	6-11%	ขึ้นไปให้	1	คะแนน
คำตอบ	3-5%	ขึ้นไปให้	2	คะแนน
คำตอบ	2%	ขึ้นไปให้	3	คะแนน
คำตอบ	1%	ขึ้นไปให้	4	คะแนน

ฉะนั้นถ้าให้คะแนนความคิดริเริ่มจะต้องใช้วิธีนับความคิดของคำตอบของกลุ่มโดยพิจารณาความถี่ครบทุกคน จึงตรวจเทียบเกณฑ์ข้างต้นแล้วให้คะแนน

เดอ โบโน (1978: 209-217) กล่าวว่า วิธีการที่อาจจะบอกได้ว่าการสอนการคิดสร้างสรรค์ประสบความสำเร็จน่าจะมาจากการเปรียบเทียบกลุ่มที่ได้เรียนบทเรียนคอร์ทและกลุ่มที่ไม่ได้เรียนบทเรียนคอร์ท นอกจากนั้นยังมีความเชื่อว่าครูผู้สอนเป็นผู้ที่อยู่ในตำแหน่งที่ดีที่สุดในการประเมินการทักษะคิดของนักเรียน โดยสังเกตพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของนักเรียน เช่น การเป็นผู้ฟังที่ดี เชื่ออย่างฝังหัวในสิ่งผิดๆ น้อยลง คิดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบมากขึ้น ถามคำถามที่ดีขึ้น สิ่งเหล่านี้ไม่สามารถวัดได้จากแบบทดสอบมาตรฐานที่มีอยู่ จึงให้ความสนใจข้อมูลย้อนกลับจากครูหรือนักเรียนเป็นพิเศษแต่ก็ยอมรับว่าข้อมูลเหล่านี้ไม่ค่อยจะมีความแม่นยำนัก ครูที่เห็นด้วยกับแนวทางการสอนความคิดสร้างสรรค์โดยตรงก็อาจจะให้ข้อมูลที่ดีเกินจริง ทำให้ผลการสอนดูเหมือนว่าได้ผลดีมาก ในขณะที่เดวิดกับครูผู้สอนที่ไม่เห็นด้วยหรือไม่เชื่อในแนวทางการสอนการคิดโดยตรงก็อาจจะให้ความเห็นว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงน้อยและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นก็อาจจะไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นได้ในเวลาข้ามวัน

การประเมินการคิดผ่านข้อเขียนหรือเรียงความวิธีการวัดและประเมินการคิดด้วยวิธีนี้เป็นวิธีการที่ให้ผู้ถูกประเมินเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นแบบไม่มีรูปแบบ (unspecified written form) หรือเรียงความ (essay) เพื่อแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับหัวข้อที่ผู้ประเมินตั้งขึ้น

การนับคะแนนเพื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มจะใช้การบวกระหว่างคะแนนของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเข้าด้วยกัน วิธีนี้จะทำให้ผู้ประเมินการคิดสามารถเปรียบเทียบทักษะการคิดของผู้ถูกประเมิน 2 กลุ่มได้ เช่น กลุ่มของผู้ที่ผ่านการฝึกฝนทักษะการคิดด้วยบทเรียนคอร์ท และผู้ที่ไม่ได้ผ่านการฝึกฝนทักษะการคิด เป็นต้น

เดอ โบโน (1978: 200-229) กล่าวว่า แนวทางการวัดและประเมินการคิดของ เดอ โบโน จะเป็นแนวทางที่สามารถปฏิบัติได้ง่าย โดยเฉพาะในรูปแบบของการเขียนข้อความซึ่งไม่มีรูปแบบหรือเรียงความ อย่างไรก็ตามการวัดและประเมินการคิดในแนวทางนี้ดูเหมือนจะให้น้ำหนักอย่างมากต่อลักษณะการคิดแบบ “คิดหลากหลาย” “คิดกว้าง” “คิดไกล” และ “คิดถี่ถ้วน” ซึ่งหมายถึง การพิจารณาข้อดีข้อเสีย จุดเด่น จุดด้อย ของแนวความคิดที่ถูกเสนอขึ้นมาก่อนที่จะตัดสินใจสนับสนุนหรือคัดค้านแนวความคิดนั้น ซึ่งน่าจะเหมาะกับการประเมินการพัฒนาการคิดเบื้องต้นของผู้ซึ่งได้เรียนบทเรียนคอร์ท 1 (CoRT 1 Breadth) มากที่สุด

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การวัดความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง แนวทางในการกำหนดเกณฑ์การประเมินความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ดังนี้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการนับจำนวนคำตอบทั้งหมดที่แตกต่างกันให้คะแนนเป็นคำตอบละหนึ่ง ความยืดหยุ่น ในการคิด หมายถึง คะแนนที่ได้รับจากการนับจำนวนคำตอบที่ไม่อยู่ในทิศทางเดียวกัน ความคิดริเริ่ม หมายถึง คะแนนที่ให้ตามสัดส่วนของความถี่ของคำตอบ

2.1.3.3 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการวัดพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นระบบ ซึ่งอาจใช้คู่กับแบบสำรวจพฤติกรรม หรือแบบสังเกตพฤติกรรม ความคิดสร้างสรรค์ก็จะยิ่งช่วยให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงและถูกต้องตรงกับความจริงมากยิ่งขึ้น แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ ที่ได้รับความนิยม ดังต่อไปนี้

กิลฟอร์ด (1985: 248) ประกอบด้วยแบบทดสอบย่อย 4 ชุด 11 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็นแนวทางด้วยภาษาเขียน 7 ฉบับ ทางด้านรูปภาพ 3 ฉบับ เป็น โจทย์ปัญหา 1 ฉบับ ซึ่งเหมาะสำหรับนักเรียนมัธยมและผู้ใหญ่ ตัวอย่างของแบบทดสอบ เช่น

ก) ความคล่องแคล่วในการใช้คำ เช่น ให้นักเรียนเขียนคำประกอบตัวอักษรที่กำหนดให้ เช่น ป பட ปัด ปาด เป็นต้น

ข) ความคล่องแคล่วในการคิด เช่น ให้เขียนชื่อสิ่งของที่อยู่ในพวกหรือประเภทเดียวกัน เช่น ที่เป็นเชื้อเพลิง ได้แก่ น้ำมันก๊าด ก๊าซโซลีน และแอลกอฮอล์ เป็นต้น

ค) ความคล่องแคล่วด้านการเชื่อมโยง เช่น ให้นักเรียนเขียนคำต่างๆ ที่มีความหมายคล้ายคลึงกับคำที่กำหนดให้ เช่น หนัก: ยาก แข็ง เป็นต้น

ง) ความคล่องแคล่วในการแสดงออก เช่น ให้เขียนประโยคประกอบด้วยคำลีคำในแต่ละคำเริ่มต้นด้วยตัวอักษรที่กำหนดให้

จ) การใช้ประโยชน์อย่างอื่น เช่น บอกประโยชน์อย่างอื่นของสิ่งที่เฉพาะที่กำหนดให้ มิใช่เป็นการใช้ประโยชน์

ฉ) การสรุปผล เช่น ให้บอกเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นผลเนื่องจากเหตุการณ์สมมติฐานที่กำหนดให้

ช) ประเภทของงานอาชีพ เช่น ให้บอกรายละเอียดของงานอาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำที่กำหนดให้ เช่น หลอดไฟ วิศวกรไฟฟ้า เป็นต้น

ซ) การวาดรูป เช่น ให้วาดรูปสิ่งของเฉพาะโดยใช้กรอบแนวคิดของรูปที่กำหนดให้ เช่น วงกลมและรูปสามเหลี่ยม เป็นต้น

ฌ) การร่างรูปภาพ เช่น ให้ต่อเติมให้เป็นรูปจากภาพร่างที่กำหนดให้ เช่น วงกลมสามเหลี่ยม และต่อเติมภาพให้สมบูรณ์และแตกต่างกันมากที่สุด เป็นต้น

ญ) แก้ปัญหา เช่น จากโจทย์ที่กำหนดให้ เช่น ปัญหาไม้ขีดไฟ ให้เอาจำนวนก้อนไม้ขีดไฟจำนวนหนึ่งออก โดยให้ก้อนไม้ขีดไฟที่เหลือประกอบกันเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส หรือสามเหลี่ยมที่มีจำนวนรูปตามต้องการ เป็นต้น

ฎ) การตกแต่ง เช่น ให้ตกแต่งรูปวาดเกี่ยวกับสิ่งของทั่วไปที่ร่างเอาไว้ด้วยแบบที่แตกต่างกัน

วอลลาซ และ โคนแกน (1965: 286) แบบทดสอบนี้จะประกอบด้วยแบบทดสอบย่อย ซึ่งจะใช้เวลาทั้งหมด 55 นาที ดังนี้

ฉบับที่ 1 “พวกเดียวกัน” ให้พยายามหาคำตอบที่แปลกใหม่ ไม่เหมือนใครมาให้มากที่สุด

ฉบับที่ 2 “ประโยชน์ของสิ่งของ” มี 8 ข้อ ให้บอกประโยชน์ของกระดาษหนังสือพิมพ์ที่อ่านแล้วมาให้มากที่สุด

ฉบับที่ 3 “ความเหมือน” มี 10 ข้อ เช่น แก้วกับโต๊ะ มีอะไรคล้ายกันบ้าง

ฉบับที่ 4 “ความเหมือนของภาพเส้น” มี 8 ข้อ ให้ดูภาพที่เป็นเส้น แล้วบอกว่าเป็นอะไรได้บ้าง บอกมาให้มากที่สุด

ฉบับที่ 5 “ความหมายของเส้น” มี 8 ข้อ ให้ดูภาพแล้วบอกว่าเป็นอะไรได้บ้าง บอกมาให้มากที่สุด

ทอแรนซ์ (1965: 195) มีดังนี้

ก) แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพ (Thinking Creatively With Pictures) มี 2 แบบ คือ แบบ ก และ แบบ ข

ข) แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยภาษา (Thinking Creatively With Words) มี 2 แบบ คือ แบบ ก และ แบบ ข

ค) แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยเสียงและภาษา (Thinking Creatively With Sounds and Words: Sounds and Images)

ง) แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยการปฏิบัติและการเคลื่อนไหว (Thinking Creatively in Action and Movement)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดลออ ซึ่งมีทฤษฎีการเรียนรู้ การรับรู้ การเข้าใจ โดยผ่านมิติทางด้านเนื้อหา วิธีการคิด และผลของการคิด แล้วเชื่อมโยงประสบการณ์ต่างๆ ให้เข้ากับสิ่งใหม่ได้มากที่สุด ซึ่งการเรียนรู้มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ และวิธีการวัดความคิดสร้างสรรค์เป็นแนวทางในการกำหนดเกณฑ์การประเมินความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

2.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

2.2.1 การจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย

ภาษาไทยนอกจากเป็นสัญลักษณ์สำคัญทางวัฒนธรรมของชาติแล้วยังเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและแสวงหาความรู้ตลอดชีวิต แต่ปัจจุบันยังพบปัญหาเกี่ยวกับการอ่านการเขียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา คือ อ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่อง ที่ร้ายแรงกว่านั้นนักเรียนไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ สาเหตุหนึ่งเป็นเพราะนักเรียนไม่สนุกต่อการเรียนรู้มีความทุกข์เมื่อถึงเวลาเรียนเพราะรู้สึกว่าภาษาไทยเป็นเรื่องที่ยากต่อการเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2549: 68) กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย ตามกระบวนการบันได 6 ขั้น มีขั้นตอนดังนี้

ก) การปลุกเร้ากระบวนการคิด โดยใช้คำถามนำให้นักเรียนเกิดความสนใจ

ข) ชี้ให้เห็นความสำคัญ ของเนื้อหาที่จะเรียนว่าสำคัญต่อชีวิตอย่างไร เช่น การเรียนบทประพันธ์นั้น จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้อย่างไร และปล่อยให้เด็กๆ คิดตามถึงคุณประโยชน์ที่จะได้รับ เพื่อให้เห็นความสำคัญ และอยากที่จะเรียน

ค) หลากหลายแบบฝึกหัด เป็นภาคปฏิบัติที่จะให้นักเรียนเริ่มแต่งกลอนแปด และจะย้าให้ได้ฝึกทักษะซ้ำๆ พร้อมกับเสริมแรงกระตุ้นด้วยการให้รางวัลต่างๆ ในการฝึกทักษะนี้ครูต้องพิจารณาให้งานตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ถ้าคนไหนแต่งกลอนแปดไม่ได้ ให้แต่งกาพย์ยานีหรือกลอนสี่ จะคิดเสมอว่าอย่าบังคับให้เด็กต้องตามทันเพื่อนคนอื่น และอย่าคาดหวังว่าเด็กจะทำตามเป้าหมายเดียวกันได้ทุกคน ดังนั้นเป้าหมายจึงต้องเปลี่ยนไปตามความพร้อมและความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

ง) ฉายความชำนาญ เป็นการให้นักเรียนสร้างชิ้นงานที่ใหญ่ขึ้น เช่น แต่งบทประพันธ์คำกลอนและรวบรวมให้เป็นหนังสือ นิทาน คำขวัญเมืองสุพรรณ โดยบูรณาการวิชาศิลปะงานประดิษฐ์ให้ออกเป็นมาในรูปแบบผสมผสานผลงานตามด้วย

จ) นำเสนองานที่สร้างสรรค์ ให้นักเรียนอธิบายกระบวนการจัดทำได้ออกมาเป็นผลงานเมื่อเรียบร้อยจึงเข้าสู่ขั้นตอนการประเมิน

ฉ) ขั้นตอนการประเมิน ซึ่งต้องประเมินอย่างรอบด้าน ทั้งการประเมินตนเองการประเมินจากกลุ่มเพื่อน และรับผลประเมินจากครู สุดท้ายก็รวบรวมผลงานนักเรียนทุกคนออกแสดง ในรูปของนิทรรศการต่างๆ ระหว่างสอนควรสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ครูต้องทำตัวให้ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ที่สำคัญไม่เลือกปฏิบัติ และให้ความเสมอภาคกับทุกคน

วาสนา เกตุภาค (2549: 98) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย ด้วยเทคนิคหลากหลายลีลาภาษาไทย เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขั้นตอนการสอนประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

ก) ปลุกใจให้เร้า เป็นขั้นเตรียมความพร้อมที่จะให้นักเรียนอยากเรียนรู้เรื่องใหม่ในช่วงโมงนั้นๆ ซึ่งการปลุกใจให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น การนำเพลง เกม นิทาน มานำเข้าสู่บทเรียน จะทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน และพร้อมที่จะเรียนรู้

ข) คึงเนื้อหาสัมพันธ์ เป็นการนำเสนอเนื้อหาเดิมเชื่อมโยงมาสู่เนื้อหาใหม่ ที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้

ค) บูรณาการหลากหลาย เป็นการจัดการเรียนรู้ที่นำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นแกน แล้วคึงกลุ่มสาระอื่นๆ เข้ามาเชื่อมโยงในเนื้อหาที่เรียนรู้ในช่วงโมงนั้นๆ เช่น ศิลปะ คณิตศาสตร์ ฯลฯ

ง) สรุปลั้ที่ได้เป็นเกมต่างๆ เป็นการนำเนื้อหาที่เรียนรู้ไปแล้วให้นักเรียนสรุปเนื้อหาที่ครูสอนไปแล้ว โดยใช้เกมมาประกอบในการสรุปเนื้อหา เป็นการเล่นอย่างมีความรู้แน่นอน

จ) เด็กสร้างชิ้นงานตามศักยภาพ เป็นการนำเสนอเนื้อหาที่นักเรียนเรียนรู้ว่านักเรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างน้อยเพียงใด โดยทำในรูปหนังสือเล่มเล็ก นิทานหน้าเดียว หนังสือสามมิติ ฯลฯ

ดังนั้น ครูควรรู้ว่าเจตนาารมณ์และเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา คือการให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข จึงการจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทยหลากหลายวิธี แบบเล่นปนเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้จังหวะ เสียงเพลง เป็นส่วนหนึ่งที่เด็กจะเกิดความสุขในการเรียน

2.2.2 การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

วิลเลียมส์ (1970: 35) นักจิตวิทยาและนักการศึกษาชาวอเมริกัน ได้ศึกษาเรื่องการสอนความคิดสร้างสรรค์อย่างกว้างขวางลึกซึ้ง จึงได้เสนอรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งได้รับความนิยมในประเทศสหรัฐอเมริกา รูปแบบการสอนที่เป็นที่รู้จักในชื่อว่า Williams Cube CAI MODEL อันเป็นรูปแบบที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก หรือเจตคติในห้องเรียน การแสดงออกในวิถีความคิดสร้างสรรค์ (A Model for implementing Cognitive-Affective Behavior in the Classroom) รูปแบบการสอนนี้ แบ่งออกเป็น 3 มิติ คือ

ก) มิติด้านเนื้อหา หมายถึง การสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นั้น ยังคงยึดหลักสูตร เป็นแกนและจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ข) มิติด้านพฤติกรรมการเรียนการสอนของครู หมายถึง การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ครูสามารถสอนเนื้อหาวิชาที่กำหนดในหลักสูตร และใช้เทคนิควิธีการสอนและกิจกรรมถึง 18 ลักษณะ คือ การสอน การพิจารณาลักษณะ การเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย การบอกสิ่งที่คลาดเคลื่อน การใช้คำถามช่วยและกระตุ้นให้ตอบ การเปลี่ยนแปลง การสร้างสิ่งใหม่จากโครงสร้างเดิม ทักษะการค้นคว้าหาข้อมูล การค้นหาคำตอบจากคำถามที่กำกวมไม่ชัดเจน การแสดงออกจากการหยั่งรู้ การพัฒนาคน ลักษณะบุคคลและกระบวนการคิดสร้างสรรค์ การประเมินสถานการณ์ พัฒนาทักษะการอ่านอย่างสร้างสรรค์ พัฒนาการฟังอย่างสร้างสรรค์ พัฒนาการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ทักษะการมองภาพในมิติต่างๆ

ค) มิติด้านพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน หมายถึง นักเรียนสามารถเกิดพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความคิดสร้างสรรค์ คือ ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ

นิคเคอร์สัน (นิคเคอร์สัน, 1984: 45 อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2544:24) ระบุว่า ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการสร้างแผนการสอน เข้าใจและมีวิธีและเทคนิคการสอนที่สอดคล้องจึงจะสามารถกระตุ้นให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกการคิดควบคู่ไปกับการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา การใช้วิธีการนี้พัฒนาการคิดของนักเรียนครูผู้สอนจะต้องมีภาระรับมือ

กับศึก 2 ด้าน ทั้งในเรื่องเนื้อหาที่จะต้องสอนและกระบวนการสอนที่จะพัฒนาความคิดของนักเรียน เช่น ครูผู้สอนอาจจะเลือกใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างความรู้ (Constructivism) ที่ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ในการสอนวิชาชีววิทยาก็น่าจะ สามารถช่วยพัฒนาทักษะการคิดระดับสูงได้วิธีหนึ่ง

อารีย์ พันธุ์ณี (2545: 75) กล่าวว่า กิจกรรมต่างๆ ที่จัดสอนในหลักสูตร เช่น กิจกรรมทางด้านภาษาไทย ทั้งในการพูด การเขียน การแต่งโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน การแต่งเรียงความ การย่อความ การเขียนนิทาน เป็นต้น ซึ่งต้องอาศัยเทคนิควิธีสอน และการจัดกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการเลือกกิจกรรม และเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตน ซึ่งมีเทคนิคการสอนที่สามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อย่างหลากหลาย

สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ (2544: 91) ได้กล่าวถึงเทคนิคและวิธีการสอนแบบต่างๆ ดังนี้

ก) เทคนิคการระดมสมอง เป็นกระบวนการกลุ่มที่ช่วยแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์จะไม่มี การวิพากษ์วิจารณ์ หรือการตัดสินถูกผิด แต่เพื่อเป็นการเปิด โอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้เสนอ ความคิดเห็นอย่างเต็มที่

ข) เทคนิคการรื้อถอน ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการระดมสมองบางส่วนแล้วเพิ่มกระบวนการ ส่วนที่เรียกว่า ความคิดสร้างสรรค์เชิงปฏิบัติการ จะไม่มีการชี้แจงปัญหาอย่างละเอียดล่วงหน้า เมื่อเวลาผ่านไปประธานกลุ่มจะทำให้คำถามคลุม เพื่อกระตุ้นความคิดแบบอนเกนัยของนักเรียน

ค) เทคนิคการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ จะแบ่งปัญหาใหญ่ออกเป็น ส่วนประกอบย่อยๆ แล้วโยงความสัมพันธ์ส่วนย่อยเข้าด้วยกันเท่าที่จะเป็นไปได้ เทคนิคนี้จะช่วย ให้คนจินตนาการกว้างออกไป

ง) เทคนิครวบรวมปัญหาและหนทางแก้ไข โดยใช้สมุดบันทึกและแผ่นป้ายนิเทศ จะเสนอปัญหาและทางแก้ที่เป็นไปได้บางประการ โดยเขียนใส่ไว้ในหน้าแรกของสมุดบันทึก และบนแผ่นป้ายนิเทศ ให้นักเรียนคิดหาวิธีแก้ไขแบบอื่นๆ ที่อาจเกิดได้ในเวลาที่กำหนดไว้ เมื่อคิดได้เมื่อใดก็ให้จดบันทึกไว้ทันที

จ) กระบวนการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ทุกยภูมิ เป็นความคิดสร้างสรรค์โดยไม่รู้ตัว โดยการนำเข้าสู่ขั้นตอนดังนี้ การนำเข้าสู่ปัญหา การเตรียมข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง การคิดแก้ปัญหา แบบอนเกนัย การประเมินค่าคำตอบที่ดีที่สุด การนำไปปฏิบัติ

ฉ) เทคนิคเชื่อมโยงสัมพันธ์โดยการเปรียบเทียบ โดยมุ่งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า การนำกระบวนการของความคิดสร้างสรรค์มาใช้ต้องผนวกกับเครื่องมือ จะช่วยให้บุคคลเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ และต้องประกอบด้วยความรู้สีกมากกว่าสติปัญญา

ช) เทคนิคการสอนให้คิดประดิษฐ์ เป็นการสอนที่มุ่งส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ที่เชื่อว่ากระบวนการคิดคล่องเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของความคิดสร้างสรรค์ และเชื่อว่ากระบวนการนี้สามารถถ่ายโอนกระบวนการคิดของตนไปผลิตผลงานสร้างสรรค์ได้ในที่สุด

สุวิทย์ มูลคำ (2547: 30) ได้กล่าวไว้ว่าในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ครูผู้สอน ควรคำนึงถึงสิ่งต่างเพื่อเป็นแนวทางที่จะส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ให้กับนักเรียนดังต่อไปนี้

ก) กระบวนการคิด เป็นการสอนที่เพิ่มทักษะความคิดสร้างสรรค์ด้านต่างๆ เช่น ความคิดจินตนาการ ความคิดวิจารณ์ ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดสังเคราะห์ ความคิดแปลกใหม่ ความคิดหลากหลาย ความคิดยืดหยุ่น ความคิดเห็นที่แตกต่างและการประเมินผล

ข) ผลิตผล เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นหลายสิ่งทีหลากหลายของการคิด เช่น วิธีการคิด ประสิทธิภาพทางความคิด การนำความรู้ไปสู่การนำไปใช้ โดยควรจะกำหนดให้เด็กรู้จักระบุจุดประสงค์ของการทำงาน รู้จักประเมินการทำงานของตนเองอย่างใช้เหตุผล

ค) องค์ความรู้พื้นฐาน เป็นการให้โอกาสนักเรียนได้รับความรู้ผ่านสื่อและทักษะหลายด้าน โดยใช้ประสาทสัมผัสหรือความรู้ที่มาจากประสบการณ์ที่หลากหลาย และมีแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน ทั้งจากหนังสือ ผู้เชี่ยวชาญ การทดสอบด้วยตนเองและที่สำคัญให้เด็กสร้างสรรค์ความรู้จากตัวของเขาเอง

ง) สิ่งที่ทำท่าย การหางานที่สร้างสรรค์และมีมาตรฐานให้เด็กทำ

จ) บรรยากาศในชั้นเรียน การให้อิสระเสรี ความยุติธรรม ความเคารพในความคิดเห็นของนักเรียนให้เด็กมั่นใจว่าจะไม่ถูกลงโทษหากมีความคิดแตกต่างจากครูและยอมรับความล้มเหลวหรือผิดพลาด ต้องฝึกให้เรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่ผ่านมา

ฉ) นักเรียน การสนับสนุนให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง กระจายใคร่รู้

ช) การใช้คำถาม สนับสนุนให้เด็กถามคำถามของเขาหรือครูผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิด

ซ) การประเมินผล หลีกเลี่ยงการประเมินที่ซ้ำซากหรือเป็นทางการอยู่ตลอด สนับสนุนให้นักเรียนประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเองและประเมินร่วมกับครู

ฉ) การสอนและการจัดหลักสูตร การผสมผสานกับวิชาการต่างๆ เพราะสามารถใช้ได้กับทุกวิชา ลองให้นักเรียนเรียนรู้ในสิ่งที่ไม่มีความสำคัญที่สุด หรือคำตอบที่ตายไปแล้ว คำตอบที่คลุมเครือหรือเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ครูเป็นผู้ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือนักเรียนไม่ใช่เป็นผู้สั่งการ

ญ) การจัดระบบในชั้นเรียน ให้นักเรียนได้ค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น ปรับตารางเรียนให้ยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองความต้องการและความสามารถที่หลากหลาย จัดกลุ่มการสอนหลาย ๆ แบบ ควรจัดห้องเรียนให้แตกต่างกันไปในแต่ละเวลา

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย กระบวนการทางด้านเนื้อหาตามรายวิชาที่กำหนดในหลักสูตร กระบวนการทางด้านจัดการเรียนการสอนของครู กิจกรรม สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน การแก้ปัญหา การคิด ผลผลิต ชิ้นงาน เป็นต้น

2.2.3 การส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

หลักการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้รับการกระตุ้นให้มีความคิดสร้างสรรค์ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านที่กล่าวถึงหลักการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ดังนี้

ทอแรนซ์ (1973: 312) ได้กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาได้ด้วยการสอน การฝึกฝนและปฏิบัติที่ถูกต้อง และยังส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กตั้งแต่วัยเด็ก ก็จะยิ่งเห็นผลมากเท่านั้น บรรยากาศของความคิดสร้างสรรค์และพรสวรรค์ ได้ว่า พบว่า ญี่ปุ่นเป็นชาติที่มีบรรยากาศที่ดีที่สุดสำหรับความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนานักเรียนที่มีพรสวรรค์ยิ่งกว่าประเทศใดๆ ในโลก

ทอแรนซ์ (1981: 453) กล่าวว่า เป้าหมายของการสอนอย่างสร้างสรรค์ คือ การสร้างสิ่งแวดล้อมที่รับผิดชอบผ่านครูที่มีความกระตือรือร้นอย่างสูง มีความซบซึ้งต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลในการสร้าง “บรรยากาศที่สร้างสรรค์” (Creative Climate) จะช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และได้นำเสนอแนวทางการสร้างบรรยากาศให้กับนักเรียนที่นำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ ไว้ดังนี้

- ก) สนับสนุนและเสริมแรงความคิดที่ไม่ปกติ
- ข) ใช้ความล้มเหลวเป็นตัวช่วยให้นักเรียนตระหนักถึงข้อผิดพลาดและช่วยสนับสนุนที่เป็นมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ
- ค) ปรับเปลี่ยนความสนใจและความคิดของนักเรียนในห้องเรียนเท่าที่ทำได้

ง) ให้อเวลาให้นักเรียนในการที่จะคิดและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ไม่ได้เกิดขึ้นในทันทีทันใด

จ) สร้างบรรยากาศของการเคารพและการยอมรับซึ่งกันและกันระหว่างนักเรียนและระหว่างนักเรียนกับครู เพื่อที่เด็กจะได้แลกเปลี่ยนความพัฒนาและเรียนรวมกัน รวมทั้งมีอิสระในการทำงาน

ฉ) ตระหนักถึงความสร้างสรรค์ในส่วนอื่นนอกเหนือจากการทำศิลปะและงานประดิษฐ์ การพูด การเขียนทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ฯลฯ ความคิดสร้างสรรค์มีอยู่ในทุกวิชา

ช) ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายทำตัวเป็นแหล่งวิชาการ

ซ) รับฟังและหัวเราะร่วมไปกับนักเรียนที่หลากหลายทำตัวเป็นวิทยากร

ฌ) ให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือก มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนในการดูแลประสบการณ์การเรียนรู้และการศึกษาของตนเอง

ญ) ให้ทุกคนมีส่วนร่วม และแสดงให้เห็นว่าการร่วมมือกันเป็นสิ่งที่มีความสำคัญโดยสนับสนุนความคิดเห็นของนักเรียนและการตัดสินใจในการแก้ปัญหาและทำโครงการต่างๆ

ไอส์เนอร์ (1985: 15) ได้สรุปหลักการในการจัดการสอน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพไว้ 3 ประการ คือ

ก) การสร้างบรรยากาศของโรงเรียนและห้องเรียนนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์

ข) การพัฒนาหลักสูตร ที่จะช่วยให้ครูทำงานได้

ค) การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเกี่ยวกับการสอนของเขา เพื่อให้ทราบจุดอ่อนและจุดแข็งของตนเอง

ทั้งสามประการนี้ เป็นสิ่งที่ครูทุกคนคงต้องพิจารณา ถ้ามุ่งหวังจริงจังที่จะช่วยกันเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ นักเรียน

ชนาธิป พรกุล (2543: 181) หลักการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ ฝึกนักเรียนให้เป็นคนไวต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัว ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักจัดการกับความคิด และเรื่องต่างๆ ฝึกให้มีความอดทนในการยอมรับสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ ให้รู้จักคัดค้านคำตอบที่มีคนยอมรับแล้ว โดยไม่เชื่อมโยงอะไรง่ายๆ สอนให้รู้วิธีหลีกเลี่ยงการหลีกเลี่ยงการแทรกแซงของเพื่อน ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล การจัดการหาแหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆ สำหรับการค้นคว้า การส่งเสริมนิสัยในการจดจ่อทำงานจนสำเร็จบูรณาการความรู้จากหลายสาขา พัฒนาความกล้าคิด กล้าทำให้เกิดขึ้นในชั้นเรียน

อารี พันธุ์ณี (2547: 59) กล่าวว่า การสอนให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้จะศึกษาเพื่อปรับปรุงลักษณะของนักเรียนและครู ศึกษาทฤษฎีต่างๆ เพื่อให้ได้เทคนิคการสอน ยังมีสิ่งที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งคือ การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนควรมีลักษณะ ดังนี้

ก) องค์ประกอบสำคัญในการทำให้นักเรียนเกิดบรรยากาศการเรียนการสอน คือ ผู้สอนกับนักเรียน หรือครูกับศิษย์ หากปราศจากครูผู้สอน ผู้เรียน ย่อมไม่เกิดบรรยากาศการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนที่สนุกสนาน กระตือรือร้น ยั่วเย้า ทำท่าย ไม่อยากเรียน หรือบรรยากาศที่น่าเบื่อ เซ็ง เครียด ไม่อยากเรียน ทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนต่างก็มีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศดังกล่าว ครูจะเป็นผู้ริเริ่มสร้างบรรยากาศ ผู้เรียนก็เป็นผู้ตอบสนอง และเติมสีสันให้กับบรรยากาศการเรียนการสอนที่เป็นอิสระ ทำท่ายตื่นเต้น ปลอดก๊วย เป็นประชาธิปไตย หรือบรรยากาศเรียนการสอนที่ไม่มีชีวิตชีวา กังวล กระวนกระวาย เครียด ตื่นกลัว เผด็จการ หรือบรรยากาศการเรียนการสอนที่ราบเรียบเฉื่อยๆ ขวนขวางนอน เหล่านี้ล้วนเป็นสภาพที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

ข) บรรยากาศการเรียนการสอนที่ผู้สอนให้ความอบอุ่นทั้งกายและจิตใจ สร้างความรู้สึกไว้วางใจให้กับนักเรียน ได้รับความเข้าใจ เป็นมิตร เอื้ออาทร ห่วงใย ตลอดจนให้ความดูแลช่วยเหลือ จะทำให้นักเรียนมีความกล้าและอยากเรียนรู้มากขึ้น การดำเนินคดี คุณครูเคลน เยาะเย้ย ถากถาง ประชดประชัศ เสียดสี จะทำให้นักเรียนมีความรู้สึกอับอาย เสียหน้า ขยาด และขลาดกลัวที่เรียนรู้ลงมือกระทำ ปฏิบัติ และพิจารณาจากผลงาน ความตั้งใจจริง ความสม่ำเสมอ ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบตลอดเวลาเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลความสามารถไม่ใช่เพียงคะแนนสอบเท่านั้น

ค) บรรยากาศการเรียนการสอนที่การยอมรับ มองเห็นคุณค่าในตัวนักเรียน เป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่า และความสามารถเรียนได้ ผู้สอนควรแสดงความรู้สึกยอมรับอย่างจริงใจ และกระตุ้นให้นักเรียนยอมรับตนเอง และเชื่อมั่นว่าสามารถทำได้สำเร็จ ด้วยความคิดที่ว่า “ถ้าคุณเชื่อว่า คุณทำได้ คุณก็ทำได้สำเร็จ” ครูจึงควรยอมรับศิษย์ว่าเป็นมนุษย์ มีเลือดเนื้อ ความคิดความรู้สึก และความแตกต่างกันระหว่างบุคคล ครูจึงควรเปิด โอกาสให้ศิษย์ได้แสดงออก เพราะคำนึงถึงความสามารถความสนใจ ความถนัดของศิษย์ ครูจึงควรยอมรับด้วยการใส่ใจ สนใจความคิด ความรู้สึก การกระทำ การรับฟังขณะศิษย์พูดตอบซักถาม ใส่ใจ พุดคุย ซักถาม เพื่อทำให้ศิษย์รู้สึกมั่นใจไม่ว่าเหตุ หากครูไม่ยอมรับนักเรียนจะรู้สึกเจ็บปวด สูญเสียความมั่นใจ ไม่ตระหนักถึงคุณค่า ความสัมพันธ์ของตนเอง และไม่ยอมรับเรียนรู้ และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

ง) บรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นอิสระ ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กคิด แสดงออกอย่างอิสระ และการยอมรับความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากประสบการณ์ ความรู้ และวัยของนักเรียน เพราะเป็นช่วงแห่งการเรียนรู้ ควรให้โอกาส เวลา และเรียนรู้ ลองผิดลองถูก ความผิดพลาดหรือไม่สมบูรณ์ไม่ควรตำหนิจนเกินไป แต่เป็นการเรียนรู้และมีความสมบูรณ์ในเวลาต่อไป ด้วยทักษะความชำนาญ ประสบการณ์ที่เพิ่มพูนขึ้น และความผิดพลาดก็เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนการสอนแห่งความสำเร็จ เมื่อนักเรียนเกิดความสำเร็จแม้เพียงเล็กน้อย ผู้สอนควรถือโอกาสเสริมแรง และบอกให้ทราบถึงความสำเร็จ ยินดี ชื่นชม พอใจ กับความสำเร็จที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นกำลังใจให้ศิษย์ได้เรียนรู้ต่อไป เป็นรางวัลแห่งความสำเร็จ ผู้สอนที่สร้างสรรค์จะให้ความสำคัญและเน้นความสำเร็จมากกว่าความล้มเหลว เพราะ “บุคคลจะเรียนรู้จากความสำเร็จที่ตนเองมีความสามารถทำได้มากกว่าความล้มเหลวหรือทำไม่ได้”

จ) บรรยากาศการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ จึงควรเป็นบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความอบอุ่น การยอมรับ การไว้วางใจ การให้อิสระ ท้าทาย ความสำเร็จเป็นโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตลอดจนเสริมสร้างให้เด็กมีความกล้าที่จะทำงาน สลับซับซ้อนและได้รับกำลังใจจากครู เมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จหรือผิดพลาดเกิดขึ้น บรรยากาศการเรียนการสอนในห้องเรียนจึงมีผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนมาก ห้องเรียนที่นักเรียนมีอิสระไม่ถูกควบคุมจากกระเบียบวินัย ที่เคร่งครัดจนเกินไป รวมทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนรู้จักการแก้ปัญหา จัดตารางเรียนให้นักเรียนได้มีเวลาว่างบ้าง รวมทั้งส่งเสริมการทำงานของกลุ่มและเดี่ยวจะเป็นการเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนและครูที่มีความคิดสร้างสรรค์ก็จะสามารถสร้างความคิดสร้างสรรค์บรรยากาศเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

อารี รังสินันท์ (2550: 126-127) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ ดังนี้

ก) การให้อิสระ การส่งเสริมความเป็นอิสระทางด้านการคิด และการกระทำให้นักเรียนมีโอกาสเลือกคิด ตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น และผู้ใหญ่ยอมรับการตัดสินใจของนักเรียน หากจะไม่ใช่การถูกต้อง ผู้ใหญ่ควรคอยชี้แนะให้แนวทาง วิธีการที่ถูกต้อง และด้วยวิธีการประนีประนอม ยืดหยุ่นและปรับตัวให้เหมาะสม ไม่ใช่การบีบบังคับ ขู่เข็ญ และการใช้อำนาจบังคับให้นักเรียนยอมทำตามต้องสนับสนุนให้นักเรียนกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และสามารถคิดสร้างสรรค์ได้

ข) การสร้างความเชื่อมั่น ความเชื่อมั่นในตนเอง มักจะมีส่วนสนับสนุนให้นักเรียนประสบความสำเร็จได้มาก ขณะเดียวกันการให้รางวัลชมเชย ให้กำลังใจ ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

ค) การตอบคำถาม ความอยากรู้อยากเห็น เป็นลักษณะที่สำคัญของนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ นักเรียนจะแสดงออกด้วยการรื้อค้น ทดลอง และซักถาม ผู้ใหญ่ไม่ควรดุ หรือว่ากล่าว แต่ควรกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นต่อคำถาม และนอกจากตอบคำถามแก่ นักเรียนแล้ว ควรหาทางกระตุ้นให้นักเรียนคิดหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยต่อเนื้องความคิดเห็นของนักเรียนให้พัฒนาขึ้น และขณะเดียวกันพ่อแม่ควรถามด้วยคำถาม ที่ทำให้เกิดคำคอยที่หลากหลาย การให้อิสระและไม่เคร่งครัดกับนักเรียน ทำให้นักเรียนกล้าเล่นและทำตามที่ตนคิด

ง) การรู้จักช่วยตนเอง การฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองตามวัยด้วยการลงมือทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง จะทำให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่มุ่งความสำเร็จสูง มีมานะพยายามบากบั่น ไม่ยอมแพ้ต่อสิ่งต่างๆ ง่ายๆ หรือที่เรียกว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญของความคิดสร้างสรรค์

อารี แสงขำ (2550: 66-71) จากงานวิจัย The Union College Character Research ได้ศึกษาพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างอายุ 12-18 ปี สรุปผลได้ดังนี้

อายุ 12-14 ปี นักเรียนต้องการเรียนรู้และโอกาสที่จะเลือกและทดลองอาชีพที่สนใจเพื่อเป็นการเตรียมตัวล่วงหน้า แม้ว่าในอนาคตเขาจะเปลี่ยนอาชีพใหม่ ภายใต้นี้ นักเรียนควรได้รับประสบการณ์ ในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ และดำเนินการในเรื่องที่ตัดสินใจแล้วให้ตลอด นักเรียนควรได้รับการฝึกให้วางแผนงานที่น่าตื่นเต้นของคนอื่น และให้รู้จักยอมรับและยกย่องเพื่อนๆ และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

นอกจากนี้ นักเรียนในช่วงอายุ 12-16 ปี ยังเป็นระยะที่ต้องการความช่วยเหลือเพื่อให้รู้จักคิดและได้รู้จักนำความสามารถของเขาไปใช้เพื่อทำให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพในอนาคตเป็นช่วงเวลาที่นักเรียน ได้รับทราบความสามารถของตนตามความเป็นจริงและช่วงเวลาที่ต้องเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการแก้ปัญหา

อายุ 14-16 ปี ช่วงอายุนี้จินตนาการส่วนมากจะเกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนมุ่งหวังในอนาคต ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายยังคงชอบการผจญภัย ความสนใจ ทักษะคิดของเด็กพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว แม้ไม่คงที่นักเด็กยังไม่เรียนรู้ว่าตนเองจะนำหลักการต่างๆ ไปประยุกต์อย่างสร้างสรรค์ได้อย่างไร แต่จะเรียนรู้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด นักเรียนมักจะกังวลในเรื่องการยอมรับของกลุ่มเพื่อน และมักจะกลัวเกี่ยวกับการสำรวจทดลองความสามารถ และนักเรียนสามารถฝึกการสร้างสรรคทางอารมณ์ได้

อายุ 16 – 18 ปี เยาวชนในช่วงอายุที่ต้องการที่จะใช้จินตนาการของตนอย่างเต็มที่ นักเรียนมักจะจินตนาการของตนไว้ในแง่ดีมีความทะเยอทะยาน ความสนใจของนักเรียนมั่นคงพอที่จะกำหนดเกี่ยวกับทัศนคติที่สำคัญของเรา และทำให้ช่วงอายุที่เหมาะสมสำหรับได้รับคำแนะนำและทดสอบต่อการเลือกอาชีพ เด็กมีความสามารถที่จะคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ป็นนามธรรมและถ่ายทอดความคิดไปสู่ประสบการณ์เฉพาะได้ สามารถเรียนรู้การใช้อารมณ์อย่างสร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหา และสามารถแก้ปัญหา และสามารถทำงานร่วมกับกลุ่มได้อย่างแข่งขัน

ช่วงนี้ผู้ใหญ่ควรจัดหากิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดให้แก่เด็กนักเรียนด้วยกิจกรรมส่งเสริมทักษะและความสนใจเกี่ยวกับสุนทรียภาพควรได้รับการส่งเสริม ตลอดจนส่งเสริมเยาวชนและเพื่อนๆ ร่วมมือกันทำงานมากกว่าให้มีการแข่งขัน การทดสอบทางด้านความสนใจ ความสามารถ และทัศนคติเกี่ยวกับชีวิตได้ประโยชน์มาก วันนี้สามารถแก้ปัญหาซึ่งต้องใช้การประยุกต์ในสิ่งที่ได้เรียนไปแล้วมาแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ นักเรียนต้องการความช่วยเหลือให้ค้นพบแนวทางที่ยืนหยัดอยู่บนความเชื่อและต้องการฝึกหัดความคิดทางสังคมของตน พลังงานทางอารมณ์ควรจะใช้ในการสร้างสรรค์มากกว่าทำลาย

จากการศึกษาพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา นักเรียนในระดับนี้จะเป็นการพัฒนาในด้านการตัดสินใจแก้ปัญหา สามารถใช้จินตนาการระบุดจุดประสงค์ในการทำงานได้ ทำงานร่วมกับกลุ่ม รู้สึกมีอิสระมั่นคงปลอดภัย ควรมีการให้กำลังใจ ถ้าเด็กมีการถามและตอบได้อย่างสร้างสรรค์ และจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์

จากการศึกษาการส่งเสริมพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์สรุปได้ว่า พัฒนาการความคิดสร้างสรรค์โดยทั่วไปแตกต่าง กับพัฒนาการด้านสติปัญญา กล่าวคือ พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กจะค่อยเจริญงอกงามขึ้นตามระดับอายุ วุฒิภาวะ และประสบการณ์เพิ่มขึ้น

2.2.4 รูปแบบการจัดเรียนรู้แบบคอร์ท CoRT (Cognitive Research Trust)

บุคคลหนึ่งที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ที่บุกเบิกวิธีการสอนทักษะการคิดให้กับนักเรียนโดยตรง ก็คือ เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน ซึ่งนักการศึกษาชั้นนำของโลกด้านความคิด เดอ โบโน เกิดที่ประเทศมอลต้า ในปี ค.ศ.1933 สำเร็จการศึกษาด้านแพทยศาสตร์จิตศาสตร์ และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยชั้นนำ หลายแห่ง เช่น มหาวิทยาลัย อ็อกฟอร์ด มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ มหาวิทยาลัยแห่งลอนดอน ในประเทศอังกฤษ และ มหาวิทยาลัยฮาวาร์ด ในประเทศสหรัฐอเมริกา เดอ โบโน ได้ออกแบบบทเรียนที่ใช้สอนเพื่อพัฒนาทักษะความคิดของนักเรียนโดยตรง และทดลองสอนในโรงเรียนประถมและมัธยมในประเทศอังกฤษมาตั้งแต่ปี ค.ศ.1974 โดยได้รับการสนับสนุนจาก “ค็อกนิทีฟ รีเสิร์ช ทรัสต์” (CoRT - Cognitive Research Thrust) ซึ่งเป็นองค์กรการกุศลเพื่อการ

วิจัยการสอนการคิดก่อตั้งโดยเดอ โบโนที่มหาวิทยาลัยแคมบริดจ์ ในปี 1972 และเรียกชื่อย่อๆ ว่า “คอร์ท” (CoRT) บทเรียนที่ใช้สอนเพื่อพัฒนาการคิดจึงถูกเรียกติดปากว่า “CoRT Lesson” หรือ “บทเรียนคอร์ท” เดอ โบโนออกแบบบทเรียนคอร์ท มาสอนความคิดในโรงเรียนเนื่องจากต้องการจะแก้ปัญหาการขาดทักษะการคิดในหมู่นักเรียน โดยมีโนทัศน์ว่า การคิดเป็นสิ่งที่สามารถสอนได้ และเชื่อว่าการสอนการคิด โดยวิธีการสอดแทรกเข้าไปในบทเรียนของวิชาต่างๆ นั้น ทำให้ครูให้ความสำคัญของการคิดน้อยลง แนวความคิดนี้ค่อนข้างจะสวนทางกับนักการศึกษาหลายคนซึ่งเชื่อว่าทักษะการคิดในตัวผู้เรียนสามารถพัฒนาผ่านการกระบวนการสอนซึ่งผสมผสานในวิชาต่างๆ ได้ หรือแม้กระทั่งมองว่าการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาตรรกศาสตร์ (Logic) ก็เพียงพอในการพัฒนาทักษะการคิด เพราะคนส่วนใหญ่เห็นว่าการคิดเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและเป็นธรรมชาติเช่นเดียวกับการเดินหรือการหายใจ ยิ่งไปกว่านั้นคนส่วนใหญ่ก็มีความมั่นใจว่าตนเองเป็นผู้ที่มีทักษะการคิดที่ดีอยู่แล้ว

เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน (1988: 534) มีความเห็นว่า การให้เด็กคิดกับการคิดอย่างมีทักษะการคิดนั้นเป็นสิ่งที่แตกต่างกันสิ่งที่ทำให้นักเรียนคิดอาจจะไม่ได้ช่วยพัฒนาทักษะการคิดที่ดีในตัวนักเรียนเลย นอกจากนี้ปัญหาที่ครูผู้สอนและปัญหาที่ตั้งไว้ในหนังสือเรียนมักจะเป็นปัญหาปลายปิด มีกรอบของปัญหาที่ชัดเจน มีข้อมูลที่จำเป็นครบถ้วน และมีคำตอบที่ถูกต้อง แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงมักจะเป็นปัญหาปลายเปิดไม่มีกรอบที่ชัดเจน ข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ไม่ครบถ้วน และอาจมีคำตอบมากกว่า 1 คำตอบ สิ่งที่บทเรียนคอร์ท จะสร้างให้แก่ผู้เรียนก็คือความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ หากมีการฝึกฝนอย่างถูกต้องแล้วก็จะทำให้นักเรียนสามารถนำทักษะการคิดที่ได้รับจากบทเรียนคอร์ท ไปใช้ในวิชาอื่นๆ และในชีวิตประจำวันได้ บทเรียนคอร์ทเป็นบทเรียนที่ฝึกฝนการคิดโดยไม่อิงกับเนื้อหาวิชาใด เพียงผู้เรียนมีความรู้ทั่วไป ก็สามารถที่จะเข้ารับการฝึกได้ ซึ่งหมายความว่าบทเรียนคอร์ท สามารถใช้สอนการคิดให้กับผู้เรียน ที่มีอายุน้อยจนถึงระดับผู้บริหารในบริษัทใหญ่ๆ ผลลัพธ์ที่แตกต่างกันก็คือ ระดับความคล่องลื่นของความคิด ที่ออกมาจากกลุ่มผู้เรียนที่มีอายุต่างกัน ในประเทศอังกฤษได้ริเริ่มการสอนเพื่อพัฒนาความคิดโดยตรง (Direct teaching of thinking) ที่เรียกว่าบทเรียนคอร์ท (CoRT Thinking Lessons) ตั้งแต่ปี ค.ศ.1974 ในโรงเรียนในระดับประถมและมัธยมบางโรงเรียนในประเทศอังกฤษ ต่อมาวิธีการสอนลักษณะนี้ได้แพร่หลายออกไปทั่วโลก มีนักการศึกษาในประเทศต่างๆ เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา ไอร์แลนด์ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อิสราเอล มอลต้า มาเลเซีย และสิงคโปร์ ฯลฯ นำไปทดลองสอนและประเมินผลสำเร็จ ในประเทศเวเนซุเอลา บทเรียนคอร์ทได้ถูกบรรจุเข้าไป เป็นวิชามาตรฐานในหลักสูตรซึ่งใช้กับทุกโรงเรียนในประเทศนั้นและประเทศอื่นๆ ก็เริ่มสนใจที่จะปฏิบัติตาม อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี

ตามแม้ว่าบทเรียนคอร์ท จะได้รับการยอมรับให้เป็นวิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะความคิดอย่างกว้างขวางแต่ก็ยังคงมีการต่อต้านวิธีการสอนการคิดในลักษณะนี้อยู่บ้าง เนื่องจากปัญหาบางประการที่ยังถกเถียงกันไม่รู้จบ เช่น ความลำบากในการปรับเปลี่ยนหลักสูตรเพื่อรองรับวิชาซึ่งไม่มีเนื้อหาความรู้ ความไม่มั่นใจในผลการสอน ครูจะรู้ได้อย่างไรว่าผู้เรียนมีการพัฒนาการคิดดีขึ้นหลังจากผ่านการเรียนในบทเรียนคอร์ท ความไม่มั่นใจในวิธีการวัดและประเมินการคิด เนื่องจากการคิดของคนเป็นนามธรรม การที่จะวัดหรือประเมินผลจึงเป็นเรื่องที่ไม่ง่ายนัก สำหรับประเทศที่อยู่ใกล้ประเทศไทย เช่น สิงคโปร์ก็มีการใช้ บทเรียนคอร์ท สอนในโรงเรียนมัธยมมากกว่า 100 แห่ง โรงเรียนวิทยาศาสตร์ในประเทศมาเลเซียก็ใช้บทเรียนนี้มานานกว่า 10 ปี นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยการทดลองใช้บทเรียนนี้ในประเทศต่างๆ อีกเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันการใช้บทเรียนคอร์ท มิได้ถูกจำกัดอยู่ในโรงเรียนเท่านั้น บทเรียนนี้ยังถูกใช้ในการฝึกอบรมพนักงานในบริษัท และองค์กรต่างๆ ทั่วโลก สำหรับในประเทศไทย เท่าที่ค้นคว้าได้ ยังไม่พบว่ามีการใช้บทเรียนคอร์ท ในการเรียนการสอนในสถาบันใด

บทเรียนคอร์ท เป็นบทเรียนที่แบ่งเป็น 6 ชุด ซึ่งมุ่งเน้นที่จะพัฒนาการคิดด้าน ต่างๆ ดังนี้

CoRT 1 Breadth ฝึกฝนการคิดให้ขยายขอบเขตในการคิดและการรับรู้

CoRT 2 Organization ฝึกฝนการจัดระเบียบกระบวนการคิด

CoRT 3 Interaction เรียนรู้ความคิดของผู้อื่น

CoRT 4 Creativity ฝึกฝนเทคนิคการคิดสร้างสรรค์

CoRT 5 Information and Feeling ฝึกฝนกระบวนการทางสารสนเทศและอารมณ์

CoRT 6 Action ฝึกฝนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน

การนำ CoRT Program ไปใช้ (ทิสนา เขมมณี และคณะ, 2554: 65) De Bono ได้แนะนำวิธีการใช้โปรแกรม CoRT Program (CoRT 1- CoRT 6) ไว้ดังนี้ คือ

- ก) การฝึกทักษะความคิดขั้นพื้นฐาน ให้ใช้ CoRT 1 โดยสามารถฝึกให้กับนักเรียนได้ทุกระดับโดยไม่จำกัดอายุและความสามารถ
- ข) การฝึกความคิดสร้างสรรค์ ให้ใช้ CoRT 1 หรือ CoRT 4
- ค) การฝึกความคิดเพื่อเป้าหมายต่างๆ ไป ให้ใช้ CoRT 1 , CoRT 4, และ CoRT 5 ตามลำดับ
- ง) การฝึกการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดอย่างมีปฏิสัมพันธ์ให้ใช้ CoRT 1, CoRT 3 และ CoRT 5 ตามลำดับ ซึ่งเป็นการเน้นเฉพาะ ความคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคิดอย่างมีปฏิสัมพันธ์

จ) การฝึกความคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดอย่างมีปฏิสัมพันธ์ให้ใช้ CoRT 1, CoRT 2 และ CoRT6 ตามลำดับ เน้นการคิดเพื่อนำไปสู่การทำโครงการ

ฉ) การฝึกแบบผสมผสานให้ใช้ CoRT 1, CoRT 2, CoRT 3, CoRT 4, CoRT 5 และ CoRT 6 ตามลำดับ

2.2.5 บทเรียนกระบวนการคิดสร้างสรรค์แบบคอร์ท 1

เป็นบทเรียนเพื่อพัฒนาการคิดขั้นพื้นฐานประกอบด้วยแผนต่างๆ ดังนี้

แผนที่ 1: PMI (plus, minus, interest) เป็นโปรแกรมที่ฝึกให้นักเรียนค้นหาข้อดี (P) ข้อไม่ดี หรือข้อบกพร่อง (M) และข้อที่น่าสนใจ (I) โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนคิดกว้าง คิดรอบคอบ คิดลึกและคิดไกล

แผนที่ 2: CAF (Consider all factor) เป็นแบบเรียนฝึกให้นักเรียนค้นหาข้อมูลก่อนจะสรุป โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนพยายามพิจารณาปัจจัยตัวแปรต่างๆ ที่เป็นไปได้ให้มากที่สุด สถานการณ์ต่างๆ ที่พบ

แผนที่ 3: RULES ฝึกให้ผู้เรียนได้ฝึกหัด PMI และ CAF โดย PMI ฝึกหาข้อมูลเพื่อสร้างหลักการหรือกฎ ส่วน CAF ฝึกสร้างหลักการหรือกฎ

แผนที่ 4: C&S (Consequence and Sequel) เป็นบทเรียนที่ฝึกให้นักเรียนคิดถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นตามมาหลังการตัดสินใจ ผลกระทบที่ตามมาหลังการตัดสินใจ ผลกระทบที่ตามมาอาจเป็นแบบรวดเร็ว หรือในเวลาอันสมควร หรือแบบผลระยะยาว เป็นบทเรียนฝึกให้นักเรียนคิดถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นตามมาหลังการตัดสินใจ ผลกระทบที่ตามมาอาจเป็นแบบรวดเร็ว (ภายใน 1-5 ปี) หรือในเวลาอันสมควร (5-25 ปี) หรือแบบผลระยะยาว (มากกว่า 25 ปี)

แผนที่ 5: AGO (Aims, Goals and Objectives) เป็นบทเรียนฝึกให้มีความคิดเกี่ยวกับเป้าหมาย

แผนที่ 6: PLANNING เป็นแบบเรียนเพื่อทบทวนและฝึก C&S และ AGO และย้ำกิจกรรม PMI และ CAF

แผนที่ 7: FIP (First Important Priorities) เป็นบทเรียนฝึกให้กำหนดสิ่งที่สำคัญ ซึ่งทักษะนี้ทำภายหลังฝึกทักษะอื่นๆ มาก่อน

แผนที่ 8: APC (Alternatives Possibilities and Choices) เป็นบทเรียนที่สนับสนุนส่งเสริมให้พิจารณาสิ่งที่เป็นไปได้ ซึ่งต้องชัดเจนและเป็นที่น่าสนใจ

แผนที่ 9: DECISIONS เป็นบทเรียนเพื่อทบทวนและฝึก FIP และ APC รวมทั้งทักษะอื่นๆ ที่ฝึกมาแล้ว

แผนที่ 10: OPV (Other Point of View) เป็นการฝึกฝนนักเรียนให้รู้จักมองแนวคิดหรือปัญหาจากมุมมองของผู้อื่น

จาก 10 แผนข้างต้นเป็นบทเรียนที่ฝึกให้นักเรียนสนใจและรับฟังความคิดของผู้อื่นและพิจารณาความคิดเห็นของตนเอง โดยเน้นความแตกต่างระหว่างความคิดของตนเองและผู้อื่น ในการส่งเสริมทักษะการคิดให้กับนักเรียนจำเป็นต้องฝึกทักษะที่ละด้าน เช่นเดียวกับช่างไม้ที่จะต้องเรียนรู้เครื่องมือแต่ละตัวว่ามีประโยชน์และวิธีใช้อย่างไรเช่น ต้องการตัดไม้ก็ต้องใช้เลื่อยในการตัด ดังนั้นในการฝึกทักษะการคิดก็จำเป็นต้องมีเครื่องมือที่ เรียกว่า เครื่องมือการคิด (Thinking Tools)

กฤษยา ดันติผลาชีวะ (2547: 59) กล่าวว่าในการฝึกทักษะการคิดต้องมีเครื่องมือสำหรับฝึกไว้ 7 ชนิด ดังนี้

ก) CAF (Consider All Factors) เป็นเครื่องมือการฝึกทักษะการคิดประกอบด้วยบทเรียนฝึกคิด 6 บทเรียน มีจุดประสงค์เพื่อเปิดการรับรู้ให้กว้างขวาง นั่นคือการแก้ปัญหาใดหรือกระทำสิ่งใดต้องคิดถึงองค์ประกอบต่างๆ รอบด้านที่เกี่ยวข้อง

ข) APC (Alternatives, Possibilities, Choices) เป็นเครื่องมือที่ฝึกให้คิดถึงตัวเลือกหรือความเป็นไปได้ในด้านต่างๆ ไม่จำกัดเฉพาะกรณีใดกรณีหนึ่ง ทำให้คิดแคบ ตัวอย่าง การใช้ APC เช่น ถ้ามีโรคหนึ่งทำให้คนหูหนวกหมด ให้คิดซิว่าเราจะสื่อสารกับคนอื่นอย่างไร

ค) OPV (Other People's View) เป็นเครื่องมือที่บอกให้คิดถึงความรู้สึกของผู้อื่น ทั้งที่เกิดขึ้นในระยะสั้นและระยะยาว และทั้งในแง่ได้แง่เสีย ตัวอย่างเช่น มีต้นไม้ใหญ่ส่วนมากอยู่หน้าบ้านแล้วมันโตขึ้นจนบังแสงที่จะเข้าบ้านหมด คิดว่าคนอื่นจะคิดอย่างไร และอยู่มาวันหนึ่งมีพายุหนักพัดต้นไม้ล้มทับบ้านท่าน ท่านคิดว่าคนอื่นเขาจะคิดอย่างไร ค่านิยม (value) เป็นเครื่องช่วยทำให้ตรรกะ (logic) สอดคล้องกับชีวิตจริงของคนเพราะไม่มีเหตุผลใดถูกเสมอ แต่สิ่งถูกใจจะผสมเอาค่านิยมของคนหรือสังคมเข้าไปด้วย

ง) C&S (Consequence and Sequel) เป็นเครื่องมือสำหรับฝึกคิดถึงอนาคตและการประเมินผลที่จะเกิดตามมา การคิดแบบ C&S จะสัมพันธ์กับCAF และ OPV ความคิดนี้ จะทำให้ผู้คิดมองทั้งในแง่บวกและแง่ลบ และผลกระทบที่จะเกิด

จ) PMI (Plus, Minus and Interesting) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้คิดถึงสิ่งที่เกิน สิ่งที่ขาด และสิ่งที่น่าสนใจ เปรียบเสมือนเครื่องมือตรวจสอบในแนวกว้างสำหรับนักคิดที่จะได้มองเห็นว่าคิดเกิน คิดขาด หรือลืมนึกสนใจใดไปบ้าง

จ) AGO (Aims, Goals and Objectives) เป็นเครื่องมือพัฒนาทักษะการคิดที่เน้นการคิดถึงเป้าหมายและจุดประสงค์ทุกขณะจิต ว่ากำลังทำอะไร ตัวอย่างเช่น มีรถ 3 คัน วิ่งมาชนกันที่สี่แยก ถ้าท่านเป็นตำรวจมาถึงที่เกิดเหตุ ท่านจะคิดถึงอะไรบ้าง เป้าหมายจุดประสงค์ ซึ่งจะช่วยในความคิด มีประเด็นการคิดที่ประจักษ์จากความคิด 4 วิธี การค้นหา คือ การมองไปรอบๆ ด้วยการหาความรู้เพิ่ม และการดูสาระที่เกี่ยวข้อง การเลือกหา เป็นการค้นแนวทางใหม่ๆ การจัดระเบียบ สำหรับจะวางแผน พื้นฐานความคิด การตรวจสอบเป็นการดูว่าผิดหรือถูก

ข) FIP (First Important Priorities) เป็นการคิดถึงสิ่งที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรก บางครั้งสิ่งที่คิดทุกอย่างสำคัญหมด แต่สิ่งที่สำคัญเป็นสิ่งแรกคืออะไร FIP สัมพันธ์ โดยตรงกับ AGO ในการค้นหาสิ่งสำคัญที่สุดอันดับแรกนั้น เราอาจคิดถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องในหลายๆปัจจัย เพื่อจะช่วยให้เราทราบว่าได้คิดถึงสิ่งที่จำเป็นที่สุดแล้วหรือยัง

เครื่องมือความคิดดังกล่าวสามารถแยกใช้ได้อย่างอิสระ เพราะเครื่องมือแต่ละตัวสามารถอยู่ได้ด้วยตัวของมันเองโดยไม่ต้องพึ่งโครงสร้างใดๆ

เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน (1992: 64) กล่าวว่าเด็กบางคนจำเครื่องมือเหล่านี้ได้ เพียงหนึ่งหรือสองอย่างเท่านั้นก็นับว่าเป็นประโยชน์อย่างเพียงพอ

มานน ธีรประสิทธิ์ (2545: 59) กล่าวว่าเสริมอีกว่าการฝึกให้นักเรียนได้รู้จักและมีประสบการณ์ในการนำเครื่องมือการคิดมาใช้ทีละอย่าง อย่างเป็นระบบจะเห็นได้ว่าการคิดได้ กลายสภาพเป็นลำดับขั้นของการใช้เครื่องมือการคิดโดยปริยาย ซึ่งทำให้การคิดกลายเป็นทักษะซึ่งสอนได้โดยตรงและสามารถพัฒนาให้เกิดความชำนาญได้

ในการฝึกคิดตามเครื่องมือการคิด De Bono ในแต่ละเครื่องมือนักเรียนจะใช้รูปแบบภาษาที่สัมพันธ์กับเครื่องมือการคิด เพื่อช่วยให้ง่ายแก่การจดจำและการนำไปใช้ ดังตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 แสดงบทเรียนกระบวนการคิดสร้างสรรค์แบบคอร์ท 1

เครื่องมือความคิด (Thinking tools)		
AGO	Aims, Goals and Objectives	เครื่องมือที่ช่วยหาเป้าหมายของการคิด
CAF	Consider All Factors	เครื่องมือที่ช่วยหาปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่คิด
APC	Alternatives Possibilities and Choices	เครื่องมือที่ช่วยหาตัวเลือกหรือความเป็นไปได้ของเรื่องที่คิด
PMI	Plus, Minus and Interesting	เครื่องมือที่ช่วยหาข้อดี ข้อเสียจุดที่น่าสนใจ
FIP	First Important Priorities	เครื่องมือที่ช่วยหาสิ่งที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกของการคิด
OPV	Other Point of View	เครื่องมือที่บอกให้คิดถึงความรู้สึกของผู้อื่น
C&S	Consequence and Sequel	เครื่องมือสำหรับฝึกคิดถึงผลกระทบเกิดขึ้นในระยะสั้น ระยะยาว

จากตารางที่ 2.5 พบว่า บทเรียนกระบวนการคิดสร้างสรรค์แบบคอร์ท 1 ประกอบด้วย 10 เครื่องมือ ดังนี้ คือ AGO: เครื่องมือที่ช่วยหาเป้าหมายของการคิด, CAF: เครื่องมือที่ช่วยหาปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่คิด, APC: เครื่องมือที่ช่วยหาตัวเลือกหรือความเป็นไปได้ของเรื่องที่คิด, PMI: เครื่องมือที่ช่วยหาข้อดี ข้อเสียจุดที่น่าสนใจ, FIP: เครื่องมือที่ช่วยหาสิ่งที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกของการคิด, OPV: เครื่องมือที่บอกให้คิดถึงความรู้สึกของผู้อื่น, C&S: เครื่องมือสำหรับฝึกคิดถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นตามในระยะสั้น และระยะยาว

2.2.5.1 ขั้นตอนของโครงสร้างการคิด 5 ขั้น (Five stages of thinking)

เอ็ดเวิร์ด เดอโบโน (เอ็ดเวิร์ด เดอโบโน, 1988: 95 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540: 96) ได้พัฒนากระบวนการคิดแบ่งเป็น 5 ขั้นตอนโดยใช้คำว่า TO LO PO SO GO เพื่อให้ง่ายต่อการจำใช้รูปแบบดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กระบวนการคิด 5 ขั้นตอนของ เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน

จากภาพที่ 2.1 กระบวนการคิด 5 ขั้นตอนของ เอ็ดเวิร์ด เดอโบโน สรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1: กำหนดเป้าหมาย (TO) เป็นขั้นกำหนดเป้าหมายของการคิดและต้องระบุเป้าหมายที่ต้องการอย่างชัดเจน เป้าหมายแบ่งเป็น 2 ประเภท เป้าหมายที่ต้องการไปได้ถึงหรือให้บรรลุ เช่น การแก้ปัญหา เป้าหมายที่ต้องการรู้ให้ชัดเจนถูกต้องสมเหตุสมผล เป้าหมายดังกล่าวนี้ไม่ใช่การแก้ปัญหา

ขั้นที่ 2: รวบรวมข้อมูล (LO) เป็นขั้นของการรวบรวมข้อมูล ความรู้สารสนเทศเพื่อใช้ในการคิดซึ่งต้องใช้ทักษะการสังเกต การรวบรวมข้อมูล เป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้และให้ข้อมูลได้มากเพียงพอ

ขั้นที่ 3: สร้างทางเลือกที่เป็นไปได้ (PO) เป็นขั้นการทำข้อมูลที่รวบรวมมาสร้างทางเลือกอย่างหลากหลาย และเป็นทางเลือกที่อาจเป็นไปได้ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญเพราะเป็นส่วนเชื่อมโยงระหว่างขั้นที่ 1, 2 และขั้นที่ 3, 4

ขั้นที่ 4: เลือกทางเลือกที่เหมาะสม (SO) เป็นขั้นของการเลือกหรือประเมินทางเลือกจากขั้นที่ 3 โดยให้ได้ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อยๆ ต่อไปนี้ พิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ชั่งน้ำหนัก ข้อมูล โดยดูข้อดี ข้อด้อย ผลกระทบ และตัดสินใจทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด

ขั้นที่ 5: ลงมือปฏิบัติ (GO) เป็นขั้นนำทางเลือกสู่การปฏิบัติและเป็นการปฏิบัติทางชอบหรือถูกต้อง

สรุป รูปแบบการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์รูปแบบคอร์ส 1 ซึ่งมีด้วยกัน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1: กำหนดเป้าหมาย (TO) ขั้นที่ 2: รวบรวมข้อมูล (LO) ขั้นที่ 3: สร้างทางเลือกที่เป็นไปได้ (PO) ขั้นที่ 4: เลือกทางเลือกที่เหมาะสม (SO) ขั้นที่ 5: ลงมือปฏิบัติ (GO)

จากรูปแบบการพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์แบบคอร์ส 1 ดังกล่าวครูจึงนำไปประยุกต์ใช้เป็นการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย มีขั้นตอน ดังนี้

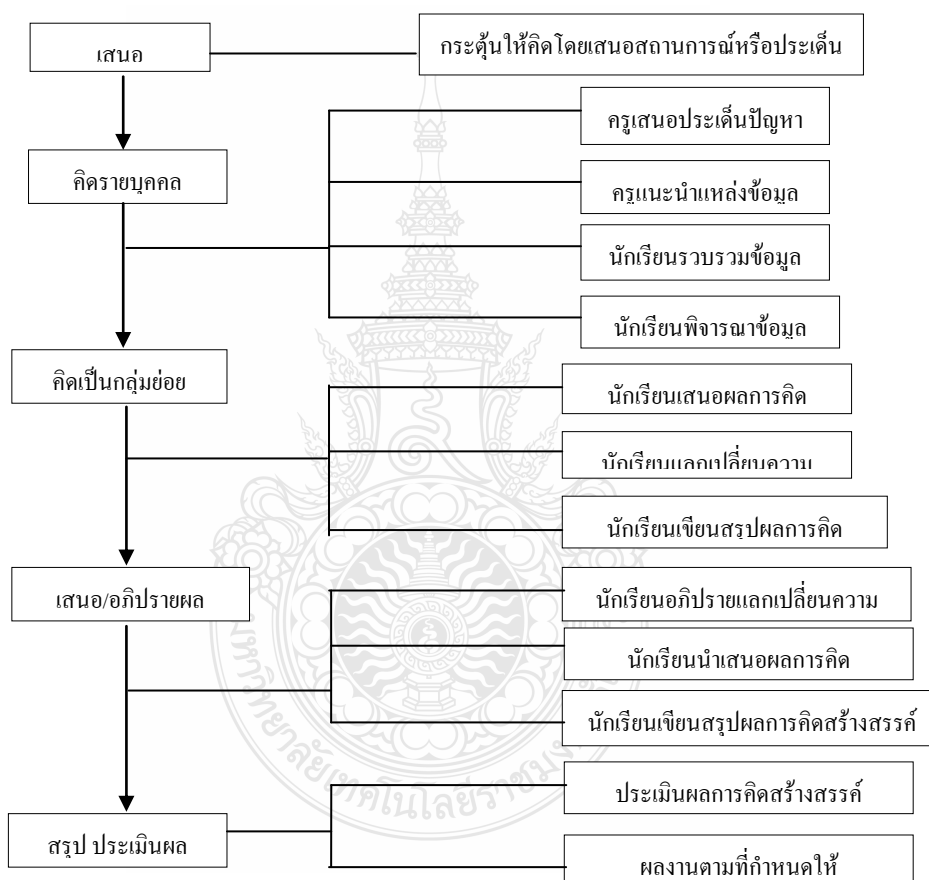
(1) ขั้นเสนอสถานการณ์ คือการเตรียมความพร้อมในการเรียนแก่นักเรียน ครูเรียนรู้วิธีการเรียนและฝึกการใช้เครื่องมือในการเรียนรู้ฝึกใช้โครงสร้างภาษา ศัพท์ สำนวน ที่จำเป็นในการสื่อสาร และร่วมพิจารณาหัวข้อต่างๆ ต้องล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องที่น่าสนใจและใกล้ตัวเพื่อดึงความสนใจความพร้อมและความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นหรือระดมพลังสมองโดยการสร้างคำถามกระตุ้นความสนใจโดยผู้สอนนำเอาสื่อ หรือกิจกรรมต่างๆ เช่น เกม รูปภาพ เรื่องราว สถานการณ์ หรือประเด็นปัญหาให้นักเรียนพิจารณา ทั้งนี้เป็นเรื่องราวในบทเรียน หรือบทความทั่วไป ซึ่งถือเป็นเรื่องราว หรือสถานการณ์ที่มีข้อโต้แย้งเหมาะสมที่จะกระตุ้นให้นักเรียนได้รู้จักคิด

(2) ขั้นคิดเป็นรายบุคคล คือการให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรมที่เตรียมไว้ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการเรียนของตนและเพื่อให้เกิดประสบการณ์ที่สามารถนำมาวิเคราะห์ อภิปรายให้เกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนขึ้นภายหลัง ในขั้นนี้นักเรียนฝึกการใช้ความคิดของตนเองโดยให้นักเรียนระบุดูประเด็นปัญหา รวบรวมปัญหา รวบรวมข้อมูล พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลและแหล่งข้อมูลพิจารณาความเพียงพอของข้อมูล เพื่อค้นหา ข้อสรุป จากประเด็นปัญหา แล้วเขียนสรุปผลการคิดและเขียนสะท้อนความคิดจากคำถามหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้

(3) ขั้นคิดเป็นกลุ่มย่อย คือการให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึก และการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยนักเรียนแลกเปลี่ยนผลการคิดกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกพูดโดยใช้โครงสร้างภาษาที่เรียนมาแล้วได้แก่การแสดงความคิดเห็น การเห็นด้วยไม่เห็นด้วย การพูดชักจูง โน้มน้าวใจ การใช้เหตุผลรวมทั้งการเสนอผลการคิดและยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เป็นการอภิปรายความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุปที่เป็นที่ยอมรับกันภายในกลุ่มแล้วเขียนสรุปผลความคิดของกลุ่มย่อย

(4) ขั้นอภิปรายผล คือขั้นที่ให้นักเรียนนำเสนอผลการคิดของกลุ่มและเปรียบเทียบผล ความคิดของกลุ่มตนเองและกลุ่มอื่น เพื่อหาข้อสรุปให้กับตนเอง แล้วเขียนสรุปผลการคิดของกลุ่มใหญ่

(5) ขั้นสรุปประเมินผล เป็นขั้นของการรวบรวมความคิดเห็นและข้อมูลต่างๆ จากชั้นอภิปราย มาประสานกันจนได้ข้อสรุปที่ชัดเจน เป็นขั้นที่ครูและนักเรียนช่วยกันประเมินผล การคิดกระบวนการคิดว่าถูกต้องหรือไม่ และร่วมกันสรุปผลจากการคิดแล้วเขียนสะท้อนคิด ตามหัวข้อที่กำหนดให้ในรูปของความคิดเห็นส่วนตัวโดยนำเอาข้อมูล เนื้อหา ความรู้ที่ได้ จากการอภิปรายกลุ่มและจากการฟังการอภิปรายของกลุ่มอื่นมาเขียนสะท้อนความคิดของตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นขั้นที่นักเรียนรู้ต้องปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองทั้งหมด โดยนำความรู้และประสบการณ์ จากการปฏิบัติในขั้นตอนทั้งหมดมาสร้างเป็นชิ้นงานของตนเองดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แสดงลำดับขั้นตอนการสอนแบบคอร์ท 1

จากภาพที่ 2.2 สรุปได้ว่า ลำดับขั้นตอนการสอนแบบคอร์ท 1 มีด้วยกัน 5 ขั้นตอน คือ
ขั้นเสนอสถานการณ์ ขั้นรายบุคคล ขั้นคิดกลุ่มย่อย ขั้นอภิปรายผล ขั้นสรุปประเมินผล

2.2.5.2 คอร์ท 1 เครื่องมือการคิดอย่างสร้างสรรค์สำหรับผู้เรียน

คอร์ท 1 เป็นหลักสูตรการคิดที่มีความสมบูรณ์ซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดย ดร.เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์

วัตถุประสงค์เฉพาะของเครื่องมือ คอร์ท 1 คือ เพื่อขยายแนวความคิดให้กว้างออกไปในสถานการณ์ใด ๆ ก็ตามที่สิ่งที่เราเห็นเกินกว่าความชัดเจน ทันทีทันใดและการถือเอาประโยชน์ส่วนตัวเป็นใหญ่ ประสบการณ์แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ผ่านบทเรียนต่าง ๆ พัฒนามุมมองของสถานการณ์ต่าง ๆ ได้กว้างไกลยิ่งขึ้น

เครื่องมือนี้สามารถถ่ายทอดให้กัน ได้เช่นเดียวกับทักษะต่าง ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมนักเรียนทางด้านวิชาการ สังคมและวิชาชีพ

มองข้ามขอบเขตและมุมมองในเรื่องการจำกัดตนเอง (self-limiting) มองด้านใหม่ๆ ของทางเลือกต่างๆ ผ่านไอเดียในขณะที่หลีกเลี่ยงความผิดพลาดที่จะทำให้เกิดค่าใช้จ่ายขึ้นได้ ชวนให้นักความเสียวกับผลตอบแทนในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ เรียนรู้ที่จะเป็นผู้ตัดสินใจที่มีความมั่นใจ เข้าถึงวิธีแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เคารพในมุมมองของผู้อื่นพร้อมกับความตั้งใจที่จะร่วมแบ่งปันไอเดีย พัฒนาการพึ่งตนเอง (self-reliance) และการนับถือตนเอง (self-esteem)

ในชีวิตจริง ไม่มีใครเอาข้อมูลมาวางตรงหน้าให้เราใช้ง่าย ๆ เราต้องเป็นคนไปค้นหาข้อมูลวางแผนและลงมือปฏิบัติ วัตถุประสงค์ของเครื่องมือคอร์ท 1 คือ เพื่อทำให้การคิดมากขึ้น มีโครงสร้างและการจัดการที่ดีขึ้น เมื่อเรียนรู้และนำเครื่องมือนี้มาประยุกต์ใช้จะให้ผลตอบแทนดังต่อไปนี้ คือ ซึ่งผู้ใช้งานสามารถ หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ขาดการยับยั้งชั่งใจและการตัดสินใจที่รวดเร็วเกินไป มองเห็นทางเลือกในขณะที่คนอื่นมองเห็นแต่ความยุ่งยาก ความสับสนหรือภาวะวิกฤติต่าง ๆ ปรับปรุงทักษะในการตัดสินใจและการสร้างความคิดที่ดีขึ้น เพิ่มศักยภาพในการพิจารณาผล ที่ได้รับต่าง ๆ ก่อนลงมือกระทำ ทำงานกลุ่มและผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากคอร์ท 1 เป็น หลักสูตรการคิดสากล บทเรียนในเรื่องคอร์ท 1 จึงถูกนำมาใช้ทั่วโลก โดยผู้รับรางวัลโนเบล ผู้นำธุรกิจ ข้าราชการ นักการเมืองในทุก ๆ วัน หรือแม้แต่เด็กอายุ 4 ขวบ

เราต้องการวิธีการแก้ไขปัญหาก็ปฏิบัติได้จริง วิธีการที่มีการบันทึกข้อพิสูจน์ว่าใช้งานได้จริง กลยุทธ์ที่มุ่งเน้นในเรื่องความตั้งใจที่มีต่องานที่ได้รับมอบหมาย บทเรียนจำนวน 60 บท ในโปรแกรมคอร์ท 1 ให้กรอบแนวคิดภายใน (internal framework) ในเรื่องความคิดที่จำเป็นในสังคมยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีงานวิจัยจำนวนมากที่ทำการศึกษาในเรื่องประโยชน์ของการคิดแบบคอร์ท 1 (CoRT 1 Thinking)

จากการศึกษา คอร์ท 1 เครื่องมือการคิดอย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน สรุปได้ว่า คอร์ท 1 ช่วยนักเรียนในหลายด้าน คือ ปรับปรุงพฤติกรรม ช่วยพัฒนาการแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพ มองเห็นทางเลือก ปลูกฝังการพัฒนาความคิด โดยไม่มีการขัดแย้ง ระดมความคิด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นความตั้งใจที่มีต่องานที่ได้รับมอบหมายเฉพาะ

2.2.5.3 ประโยชน์ของกระบวนการสอนคิดแบบคอร์ท 1

แนวการสอนกระบวนการคิดแบบคอร์ท 1 มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

2.2.5.3.1 เป็นแนวการสอนที่ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วม และได้รับประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาทุกด้าน ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

2.2.5.3.2 เป็นแนวการสอนที่ทำให้นักเรียนคิดด้วยการรับรู้และเหตุผล จนถึงระดับสร้างองค์ความรู้ในของตนเองได้และ คิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ รวมทั้งทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

2.2.5.3.3 เป็นแนวการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยความสุข มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทุกขั้นตอน ได้ฝึกการคิดที่เป็นการพัฒนาสมอง และสติปัญญาอย่างเต็มศักยภาพและได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์

จากการศึกษาบทเรียนกระบวนการคิดสร้างสรรค์แบบคอร์ท 1 สรุปได้ว่า บทเรียนกระบวนการคิดสร้างสรรค์แบบคอร์ท 1 ประกอบด้วย 10 เครื่องมือ ดังนี้ คือ AGO: เครื่องมือที่ช่วยหาเป้าหมายของการคิด, CAF: เครื่องมือที่ช่วยหาปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่คิด, APC: เครื่องมือที่ช่วยหาตัวเลือกหรือความเป็นไปได้ของเรื่องที่คิด, PMI: เครื่องมือที่ช่วยหาข้อดี ข้อเสียจุดที่น่าสนใจ, FIP: เครื่องมือที่ช่วยหาสิ่งที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกของการคิด, OPV: เครื่องมือที่บอกให้คิดถึงความรู้สึกของผู้อื่น, C&S: เครื่องมือสำหรับฝึกคิดถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นตามในระยะสั้นและระยะยาว และลำดับขั้นตอนการสอนของรูปแบบคอร์ท มีด้วยกัน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นเสนอสถานการณ์ ขั้นรายบุคคล ขั้นคิดกลุ่มย่อย ขั้นอภิปรายผล ขั้นสรุปประเมินผล และ คอร์ท 1 ช่วยนักเรียนในด้านปรับปรุงพฤติกรรม การแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นความตั้งใจที่มีต่องานที่ได้รับมอบหมายเฉพาะ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประยูทธ สุวรรณศรี (2540: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนเน้นการคิดนอกกรอบตามแนวคิดของ เดอ โบโน ในวิชาวิทยาศาสตร์ช่วงอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ในนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกช่างกลโรงงาน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครเหนือ พบว่าคะแนนการคิดนอกกรอบ การคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ หลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนการคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ จากโครงการวิทยาศาสตร์ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชยุด จุลชาติ (2547: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการพัฒนาชุดการสอนเพื่อพัฒนาการคิดสำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรม ระดับ ปวช.2 โรงเรียนวานิชยการโดยใช้แนวทางของบทเรียนคอร์ท 1 ของ Edward de Bono และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างแนวความคิดที่ตรงประเด็น และความสามารถในการคิดตามแนวทางคอร์ท1 ก่อนและหลังการเรียน ผลการวิจัยพบว่าภายหลังการสอนด้วยชุดการสอนเพื่อพัฒนาการคิด นักศึกษาในกลุ่มทดลองสามารถสร้างแนวคิดที่ตรงประเด็นได้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนความสามารถในการคิดตามแนวทางคอร์ท 1 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ De Bono และ Edwards ที่พบว่าบทเรียนคอร์ท1 สามารถพัฒนาความสามารถ ในการคิดของในตัวผู้เรียนให้สูงขึ้น

กมลพรรณ องค์กรชัย (2552: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความสามารถทางการพูดอภิปรายภาษาอังกฤษและความสามารถในการเขียนความคิดภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการสอนโดยใช้รูปแบบ การสอนกระบวนการคิดแบบคอร์ท ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการคิดแบบคอร์ท จำนวน 10 แผน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความสามารถทางการพูดอภิปรายภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้กระบวนการคิดแบบคอร์ท ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 และคะแนนความสามารถทางการเขียนความคิดภาษาอังกฤษของนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้กระบวนการคิดแบบคอร์ท ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60

เอ็ดเวิร์ด เดอโบโน (2003: 4) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลสำเร็จในการพัฒนาทักษะการคิดของบทเรียนคอร์ท 1 (CoRT 1) ในกลุ่มเด็กนักเรียนเกรด 7 (เทียบเท่าม.1) ในควีนแลนด์ ออสเตรเลีย การวัดและประเมินผลการสอนใช้วิธีการทดสอบหลังการสอนแบบถ่วงเวลา (delayed posttest) โดยทดสอบหลังการทดสอบครั้งแรก 15 สัปดาห์ เพื่อศึกษาและประเมินผลระยะยาวของการสอน ผลการวิจัยที่ได้ชี้ให้เห็นว่าทักษะความคิดของนักเรียนสูงขึ้น

ปฏิพันธ์ อุทยานกุล (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อสอนเขียนเรื่องสั้น สำหรับนักเรียนวิชาเอกภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเรียนมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกิจกรรมประกอบด้วย การพิจารณาลักษณะ การเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย การบอกข้อแตกต่าง การใช้คำถามช่วยและกระตุ้นให้ตอบ การเปลี่ยนแปลงความเชื่อ การสร้างสรรค์สิ่งจาก โครงสร้างเดิม การใช้ทักษะค้นคว้าข้อมูล การพัฒนาตน การศึกษาลักษณะและความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล การประเมินสถานการณ์ ทักษะการอ่าน อย่างสร้างสรรค์ ทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ ทักษะการเขียนอย่างสร้างสรรค์และ ทักษะการมองภาพในมิติต่างๆกัน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมีส่วนทำให้สมองสามารถสร้างแนวคิดใน ลักษณะริเริ่มสร้างสรรค์ มีการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน ซึ่งนักศึกษามีพฤติกรรม ความคิดสร้างสรรค์สามารถบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ให้ก่อตัวที่ละน้อย

อรุณีย์ โรจนะไพบูรณ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ในแฟ้มสะสมผลงานวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าการวิเคราะห์ ผลงานที่เก็บไว้ในแฟ้มสะสมผลงานสามารถนำมาสร้างเกณฑ์หาความคิดสร้างสรรค์ได้ 6 ประเภท ได้แก่ (1) การเขียนเรียงความ (2) การแต่งบทร้อยกรอง (3) การแต่งคำขวัญ (4) แผนผังความคิด (5) การเขียนโฆษณา และ (6) การแต่งนิทาน พบว่า นักเรียนมีผลงานที่สามารถแสดงออกทางความคิด และการเขียนอย่างอิสระ สะท้อนให้เห็นความคิดอเนกนัย ด้านความคิดริเริ่ม ความคิดคล่อง ความคิดละเอียดลออ มีข้อเสนอแนะให้มีการฝึกนักเรียนใช้เกณฑ์คะแนนความคิดสร้างสรรค์ ประเมินผลงานของตนเองและเพื่อนทุกครั้งหลังจากที่นักเรียนทำผลงานเพื่อให้เกิดความมั่นใจ ในการนำเกณฑ์ไปใช้ และควรมีคำอธิบายในแต่ละระดับคุณภาพเพื่อการให้คะแนนได้สอดคล้องกัน

ฉลาด สมพงษ์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสายธารวิทยา อำเภอถ้ำกั้นตรลักษ์ จังหวัด ศรีสะเกษ สังกัดกรมสามัญ ศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เด็กนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เสริมสร้างความรู้ ประสบการณ์ ในการเขียน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีวิธีการเลือกแบบเจาะจง ให้เกิดความรู้ความเข้าใจและ ทักษะการเขียนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.64/87.37 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการค้นคว้าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะ การเขียนภาษาไทยในเรื่องอื่นๆ ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการสอนทักษะ การเขียนวิชาภาษาไทยในระดับต่างๆของครูผู้สอนได้

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะผ่านการแสดงออกทางด้านการใช้ภาษาในการสื่อสาร ด้านการเขียนเป็นสำคัญ โดยการวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์จากความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่นและความคิดคล่อง จะแสดงถึงระดับ ความคิดสร้างสรรค์ในตัวของนักเรียน นอกจากนี้ การใช้กิจกรรม การกำหนดเกณฑ์ในการวัดระดับ ความคิดสร้างสรรค์ยังสามารถรวบรวมข้อมูลได้จากผลงาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อให้ผู้สอนสามารถนำข้อมูลไปพิจารณาคิดค้นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ที่เหมาะสมกับนักเรียนและเกิดความพึงพอใจได้มากที่สุด

จากการศึกษา ความคิดสร้างสรรค์ แนวความคิด ทฤษฎี และวิธีการวัดความคิดสร้างสรรค์ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดลออ มีทฤษฎี การเรียนรู้ การรับรู้ การเข้าใจ โดยผ่าน มิติทางด้านเนื้อหา วิธีการคิด และผลของการคิด เชื่อมโยง ประสบการณ์ต่างๆ ให้เข้ากับสิ่งใหม่ได้มากที่สุด การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยบทเรียนกระบวนการคิดสร้างสรรค์แบบคอร์ท 1 มีขั้นตอนการสอนของรูปแบบคอร์ท มีด้วยกัน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นเสนอสถานการณ์ ขั้นรายบุคคล ขั้นคิดกลุ่มย่อย ขั้นอภิปรายผล ขั้นสรุปประเมินผล ช่วยนักเรียนในด้านปรับปรุงพฤติกรรม การแก้ไขปัญหาที่มี แสดงออกทางด้านการใช้ภาษาในการสื่อสาร ด้านการเขียนเป็นสำคัญ การใช้กิจกรรม การกำหนดเกณฑ์ในการวัดระดับความคิดสร้างสรรค์ยังสามารถรวบรวมข้อมูลได้จากผลงาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อให้ผู้สอนสามารถนำข้อมูลไปพิจารณาคิดค้นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ที่เหมาะสมกับนักเรียนและให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจได้มากที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 3.1 ระเบียบวิธีการวิจัย
- 3.2 ขอบเขตของประชากร
- 3.3 ตัวแปรในการวิจัย
- 3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มควบคุมสอบก่อนสอบหลัง (Randomized Pretest – Posttest Control Group Design) (ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล, 2553: 62)

E (R)	O ₁	X	O ₂
C (R)	O ₁	.	O ₂

- X คือ การจัดการเรียนเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์
- E คือ กลุ่มทดลอง
- C คือ กลุ่มควบคุม
- R คือ การสุ่ม
- O₁ คือ การสอบก่อนที่ทำการทดลอง
- O₂ คือ การสอบหลังจากที่ทำการทดลอง

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 90 คน แบ่งเป็น 3 ห้องเรียน ห้องละ 30 คน ซึ่งจะจัดนักเรียนแบบความสะดวกสามารถ

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียน 2 ห้อง สุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จากนักเรียน 3 ห้อง โดยนักเรียนห้องละ 30 คน จากนั้นสุ่มนักเรียน 1 ห้อง เป็นกลุ่มทดลองคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 และสุ่มนักเรียนอีก 1 ห้องเป็นกลุ่มควบคุม คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2

3.3 ตัวแปรในการวิจัย

3.3.1 ตัวแปรอิสระ

การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

3.3.2 ตัวแปรตาม

ทักษะความคิดสร้างสรรค์ คือ ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดลออในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 การสร้างและหาค่าประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย ตามหนังสือวิธิภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 แผน รวมเวลา 10 ชั่วโมง มีดังนี้

3.4.1.1 ศึกษาหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและกิจกรรมการเรียนรู้

3.4.1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย เกี่ยวกับความหมาย องค์ประกอบความคิด การเรียนรู้แบบคอร์ท (CoRT) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาความสามารถในความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งกระบวนการที่ใช้ฝึกฝนจะเกี่ยวกับ ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดละอ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหา และประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม

3.4.1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ใช้ในการทดลองและตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และสรุปได้จากเอกสาร ตำรา

3.4.1.4 นำแผนการพัฒนากาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 6 แผน รวม 10 ชั่วโมง ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาที่ใช้

3.4.1.5 นำแผนการพัฒนากาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในด้านต่างๆ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาจำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน เพื่อนำมาปรับปรุง และวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 1.00 สรุปได้ว่ามีความสอดคล้องกัน โดยนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาแปลงเป็นคะแนน

มีความเห็นว่า	สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	1
มีความเห็นว่า	ไม่แน่ใจ	กำหนดคะแนนเป็น	0
มีความเห็นว่า	ไม่สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	-1

จากนั้นนำมาแทนค่าในสูตรหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC คือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency)
 $\sum R$ คือ ค่าผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 n คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ซึ่งเกณฑ์การแปลความหมายดัชนีความสอดคล้อง มีดังนี้

0.50	ถึง	1.00	หมายถึง	สอดคล้อง
-0.50	ถึง	0.49	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
-1.00	ถึง	-0.49	หมายถึง	ไม่สอดคล้อง

ค่าเฉลี่ยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้จากการประเมินแผนการจัดการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญ ได้เท่ากับ 1.00 สรุปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าสอดคล้องกัน (ภาคผนวก ค)

3.4.1.6 นำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปรับปรุงแก้ไข จากนั้นทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มทดลอง เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท โดยใช้สูตรการหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 ดังนี้

$$E1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

$$E2 = \frac{\sum Y}{N} \times 100$$

เมื่อ	X	=	คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบท้ายบทในแต่ละบท (E1)
	Y	=	คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน (E2)
	A	=	คะแนนเต็มของแบบทดสอบท้ายบท
	B	=	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
	N	=	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้เท่ากับ 72.26/75.20 (ภาคผนวก ค)

3.4.2 การสร้างและหาค่าประสิทธิภาพแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ แบบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ มีดังนี้

3.4.2.1 ศึกษาโน้ตสน้ของการสร้างแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ จากหนังสือ วารสารผลงานวิจัย ที่เกี่ยวกับการวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์

3.4.2.2 สร้างแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนอัตนัย จำนวน 6 ข้อ

3.4.2.3 นำแผนการแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในด้านต่างๆ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา

จำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน เพื่อนำมาปรับปรุง และวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 1.00 สรุปได้ว่ามีความสอดคล้องกันโดยนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาแปลงเป็นคะแนน

มีความเห็นว่า	สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	1
มีความเห็นว่า	ไม่แน่ใจ	กำหนดคะแนนเป็น	0
มีความเห็นว่า	ไม่สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	-1

จากนั้นนำมาแทนค่าในสูตรหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

$$IOC = \frac{\sum R}{\eta}$$

เมื่อ	IOC	คือ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency)
	$\sum R$	คือ	ค่าผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	η	คือ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ซึ่งเกณฑ์การแปลความหมายดัชนีความสอดคล้อง มีดังนี้

0.50	ถึง	1.00	หมายถึง	สอดคล้อง
-0.50	ถึง	0.49	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
-1.00	ถึง	-0.49	หมายถึง	ไม่สอดคล้อง

ค่าเฉลี่ยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้จากการประเมินแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ ของผู้เชี่ยวชาญได้เท่ากับ 1.00 สรุปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (ภาคผนวก ก)

3.4.2.4 นำแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ ที่ผ่านการปรับปรุงปรับปรุงแก้ไข แลทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มตัวอย่าง

3.4.2.5 นำแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนให้ผู้ตรวจแบบทดสอบซึ่งเป็นอัตรา จำนวน 3 ท่าน และนำผลคะแนนที่ได้มาหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างผู้ตรวจแบบทดสอบ 3 ท่าน เพื่อหาค่าประสิทธิภาพของแบบทดสอบ (ภาคผนวก ก)

3.4.2.6 นำแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ ใช้กับนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย เพื่อประเมินความสามารถในความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองกลุ่มควบคุม

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 นำหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 เพื่อขออนุญาตเข้าทำการวิจัย

3.5.2 ดำเนินการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จากนักเรียน 3 ห้อง โดยมีนักเรียนห้องละ 30 คน จากนั้นสุ่มนักเรียน 1 ห้อง เป็นกลุ่มทดลองคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 และสุ่มนักเรียนอีก 1 ห้องเป็นกลุ่มควบคุมคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2

3.5.3 นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทุกคนทำแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียน (Pretest) จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบผลการทำแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ เพื่อเก็บเป็นข้อมูลใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัยต่อไป

3.5.4 นักเรียนกลุ่มทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 6 แผน 10 ชั่วโมง และนักเรียนกลุ่มควบคุมใช้การจัดการเรียนการรู้แบบปกติภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

3.5.5 ให้นักเรียนในกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์หลังเรียน (Posttest) หลังจากดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แบบคอร์ทในกลุ่มทดลองและดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติในกลุ่มควบคุม จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เพื่อบันทึกคะแนนเป็นข้อมูลใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัยต่อไป

3.5.6 นำผลคะแนนวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการทดสอบความแตกต่างของผลคะแนนลักษณะความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังการทำทดลองทั้งกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม คำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์โดยสถิติอ้างอิงคือ Dependent t-test และ Independent t-test

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.6.1 สถิติค่าประสิทธิภาพ คือ สูตร E_1/E_2

3.6.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3.6.3 สถิติอ้างอิง ได้แก่ สถิติ Dependent t-test และ Independent t-test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1.1 ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ใน วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 ตาม ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิด สร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย

	จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ประสิทธิภาพ
คะแนนการทำแบบฝึกหัดถูกต้อง E_1	30	150	108.4	72.26
หลังเรียน-ทักษะความคิดสร้างสรรค์ E_2	30	50	37.60	75.20

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 8 มีคะแนนเฉลี่ย 108.4/37.60 และมีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ของแผนการจัดการ เรียนรู้ 72.26/75.20

4.1.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8

4.1.2.1 การเปรียบเทียบทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท

ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบทักษะความคิดสร้างสรรค์แต่ละด้านของนักเรียนในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท

ความคิดสร้างสรรค์	จำนวน คน	ก่อนเรียน		หลังเรียน	
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ความคิดริเริ่ม	30	4.47	1.45	7.70	1.05
ความคิดยืดหยุ่น	30	3.97	1.45	7.07	1.04
ความคล่องแคล่ว	30	4.20	1.34	7.00	1.01
ความละเอียดลออ	30	3.43	1.22	5.53	1.52
รวม		21.83	6.22	37.60	3.45

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การทดสอบก่อนเรียน ทักษะความคิดสร้างสรรค์ในด้านความริเริ่มมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ความคิดคล่องแคล่วมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับรองลงมา ด้านความคิดยืดหยุ่นและความคิดละเอียดลออมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด การทดสอบหลังเรียน ทักษะความคิดสร้างสรรค์ในด้านความคิดริเริ่ม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ความคิดยืดหยุ่นมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับรองลงมา ด้านความคิดคล่องแคล่วและความคิดละเอียดลออ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.3 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท

ความคิดสร้างสรรค์	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.(2-tailed)
ก่อนเรียน-หลังเรียน	30	-15.76	6.36	-13.57	.000

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบคอร์ทสูงขึ้น โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.4 แสดงการเปรียบเทียบทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท

ความคิดสร้างสรรค์	จำนวน คน	ก่อนเรียน		หลังเรียน	
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ความคิดริเริ่ม	30	3.67	1.49	5.80	1.64
ความคิดยืดหยุ่น	30	3.40	1.07	5.20	1.60
ความคิดคล่องแคล่ว	30	3.40	1.07	4.93	1.28
ความละเอียดลออ	30	3.43	1.22	6.67	1.26
รวม		18.10	6.32	27.93	6.44

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การทดสอบก่อนเรียน ทักษะความคิดสร้างสรรค์ในด้านความริเริ่มมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ความคิดละเอียดลออ มีค่าเฉลี่ยในอันดับรองลงมา ด้านความคิดคล่องแคล่วและความคิดยืดหยุ่นมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน การทดสอบหลังเรียน ทักษะความคิดสร้างสรรค์ในด้านความคิดละเอียดลออมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ความคิดริเริ่ม มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับรองลงมา ความคิดยืดหยุ่นด้านความคิดคล่องแคล่วและมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.5 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนในกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท

ความคิดสร้างสรรค์	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.(2-tailed)
ก่อนเรียน-หลังเรียน	30	-9.83	9.61	-5.60	.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบคอร์ทสูงขึ้น ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.6 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ในแต่ละด้าน
ของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบ
คอร์ท

ความคิดสร้างสรรค์	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.(2-tailed)
กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุมความคิดริเริ่ม	30	1.90	.36	5.31	.00
กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุมความคิดยืดหยุ่น	30	2.06	.30	6.90	.00
กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุมเรียนความคล่องแคล่ว	30	2.06	.30	6.90	.00
กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุมเรียนละเอียดลออ	30	2.13	.31	2.96	.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ทักษะความคิดสร้างสรรค์ในแต่ละด้านของนักเรียนระหว่าง
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบคอร์ทสูงขึ้นในด้าน
ความคิดยืดหยุ่นและความคิดคล่องแคล่วมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ความคิดละเอียดลออมีค่าเฉลี่ยรองลงมา
ส่วนความคิดริเริ่มมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.7 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ระหว่าง
นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท

ความคิดสร้างสรรค์	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.(2-tailed)
กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม	30	9.66	1.33	7.24	.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุมหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ทสูงขึ้น ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ด เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1 เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ด เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8

5.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ด เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8

5.2 ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มควบคุมสอบก่อนสอบหลัง (Randomized Pretest – Posttest Control Group Design) (ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล, 2553: 62)

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 90 คน แบ่งเป็น 3 ห้องเรียน ห้องละ 30 คน ซึ่งจะจัดนักเรียนแบบคละความสามารถ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 2 ห้อง สุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จากนักเรียน 3 ห้องโดยมีนักเรียนห้องละ 30 คน จากนั้นสุ่มนักเรียน 1 ห้อง เป็นกลุ่มทดลองคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 และสุ่มนักเรียนอีก 1 ห้องเป็นกลุ่มควบคุม คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2

5.3 สมมติฐานการวิจัย

5.3.1 การจัดการเรียนรู้ตามแบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70

5.3.2 นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย มีทักษะความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.4.1 แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย ตามหนังสือ วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 แผน รวมเวลา 10 ชั่วโมง

5.4.2 แบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์แบบแบบอ้อม

5.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

5.5.1 ประเมินความคิดสร้างสรรค์จากแผนการจัดการเรียนรู้ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553, ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 (LAS)

5.5.2 การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

5.5.3 สร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่ ร่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย เรื่องเรียงความเรียงภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และร่างแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์

5.5.4 ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาจำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน ซึ่งวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 1.00 สรุปได้ว่ามีความสอดคล้องกัน

5.5.5 ทดลองใช้เครื่องมือวิจัยกับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มทดลองและกลุ่มตัวอย่าง

5.5.6 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย หากค่าประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้ E_1/E_2 ได้เท่ากับ 72.26/75.20

5.5.8 นักเรียนกลุ่มทดลองจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งใช้เวลาทั้งหมด 10 ชั่วโมง

5.5.9 เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการวิจัย มาตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้ ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สูตร E_1/E_2

- การเปรียบเทียบทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท ในวิชาภาษาไทย โดยใช้สถิติ Dependent t-test และ Independent t-test

5.5.10 เนื่องจากแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มควบคุมสอบก่อนสอบหลัง (Pretest–Posttest Control Group Design) เมื่อเสร็จสิ้นการเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยจึงจัดการเรียนซ่อมเสริม โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย เรื่อง เรียงความเรียงภาษา ในกลุ่มควบคุม เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันในการเรียนรู้

5.6 สรุปผลการวิจัย

5.6.1 ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 มีชั้นตอน ดังนี้ ชั้นเสนอสถานการณ์ ชั้นคิดเป็นรายบุคคล ชั้นคิดเป็นกลุ่มย่อย ชั้นอภิปรายผล ชั้นสรุปประเมินผล และหาค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สูตร E_1/E_2 มีค่าประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท E_1/E_2 คือ 72.26/75.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 70/70 กำหนดไว้

5.6.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดสร้างสรรค์ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 พบว่า ทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.7 อภิปรายผลการวิจัย

5.7.1 ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 มีขั้นตอนดังนี้ ขั้นเสนอสถานการณ์ ขั้นคิดเป็นรายบุคคล ขั้นคิดเป็นกลุ่มย่อย ขั้นอภิปรายผล ขั้นสรุปประเมินผล และหาค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สูตร E_1/E_2 มีค่าประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท E_1/E_2 คือ 72.26/75.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 70/70 กำหนดไว้ เป็นไปตามสมมติฐานสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.7.1.1 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ โดยในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ขั้นคิดรายบุคคล และขั้นคิดเป็นกลุ่มย่อย เป็นขั้นที่ให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรมด้วยการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในผลงานของตนเอง และกับกลุ่มย่อย มีการแลกเปลี่ยนผลงาน รับฟังแลกเปลี่ยนความคิดสร้างสรรค์ โดยไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ผลงานความคิดสร้างสรรค์ของผู้อื่น นักเรียนได้แสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการอย่างอิสระปราศจากความถูกหรือความผิดของความคิด ให้ความสำคัญกับการเสนอความคิดเห็นที่แปลกใหม่ นักเรียนได้รับการฝึกให้รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และรู้สึกปลอดภัยในการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ การอภิปรายกลุ่มย่อย เป็นการช่วยกันแก้ปัญหาาร่วมกันและยังให้นักเรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้จดจำ เข้าใจ และนำความรู้ไปใช้ได้ กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับ สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (2544: 91) กล่าวว่า กระบวนการกลุ่มช่วยแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์จะไม่มีวิพากษ์วิจารณ์ หรือการตัดสินถูกผิด แต่เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้เสนอความคิดเห็น ความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ (อารี พันธุ์ณี, 2547: 59) ที่กล่าวว่า ครูให้ความอบอุ่นทั้งกายและจิตใจสร้างความรู้สึกร่าเริงใจให้กับผู้เรียน ผู้เรียนได้รับความเข้าใจ เป็นมิตร เอื้ออาทร ห่วงใย ตลอดจนให้ความดูแลช่วยเหลือ จะทำให้ผู้เรียนมีความกล้าและอยากเรียนรู้มากขึ้น ลงมือกระทำ ปฏิบัติ และพิจารณาจากผลงาน ความตั้งใจจริง ความสม่ำเสมอ ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบตลอดเวลาเรียน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ทำให้นักเรียนได้แสดงความคิดใหม่ๆ และอย่างกว้างขวาง สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้

5.7.1.2 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท ครูเป็นผู้ที่คอยเดินดูการทำงานของนักเรียนรายบุคคลและภายในกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนสามารถซักถามและให้คำแนะนำได้อย่างเต็มที่ เมื่อนักเรียนมีปัญหาระหว่างปฏิบัติกิจกรรม ครูต้องคอยชี้แนะ ให้คำปรึกษา สร้างประกายความคิด คอยกระตุ้น ให้นักเรียนได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ (สุวิทย์ มูลคำ, 2547: 30) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กคิดและคำนึงถึงบรรยากาศในชั้นเรียน การให้อิสระเสรี ความยุติธรรม ความเคารพในความคิดเห็นของเด็ก ให้เด็กมั่นใจว่าจะไม่ถูกลงโทษหากมีความคิดแตกต่างจากครูและยอมรับความล้มเหลวหรือผิดหวัง ต้องฝึกให้เรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่ผ่านมา สอดคล้องกับ (อารี พันธุ์ณี, 2547: 59) ที่กล่าวว่า การยอมรับ มองเห็นคุณค่าในตัวนักเรียน นักเรียนเป็นบุคคลสำคัญมีคุณค่า และสามารถเรียนรู้ได้ ครูควรแสดงความรู้สึกรับอย่างจริงใจ และกระตุ้นให้นักเรียนยอมรับตนเอง และเชื่อมั่นว่าสามารถทำได้สำเร็จ ด้วยความคิดที่ว่า “ถ้าคุณเชื่อว่า คุณทำได้ คุณก็ทำได้สำเร็จ” ครูจึงควรเปิดโอกาสให้ศิษย์ได้แสดงออก เพราะคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดของศิษย์ ครูจึงควรยอมรับด้วยการใส่ใจ สนใจความคิด ความรู้สึก การกระทำ การรับฟังขณะศิษย์พูดตอบซักถาม ใส่ใจ พูดคุย ซักถาม เพื่อทำให้ศิษย์รู้สึกมั่นคงตระหนักถึงคุณค่า ยอมรับเรียนรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

5.7.1.3 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท ช่วยส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ คือ ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดลออ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ทอร์เรนซ์, 1973: 125-144) ที่กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์มีองค์ประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดลออ จากแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในการสร้างทางเลือกจากสถานการณ์ได้อย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับแนวคิดของ (กิลฟอร์ด, 1985: 19) ที่กล่าวว่า ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมี ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดลออ สอดคล้องกับ (วิลเลียมส์, 1970: 35) กล่าวว่า มิติด้านพฤติกรรมการณ์การเรียนของนักเรียน หมายถึง นักเรียนสามารถเกิดพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความคิดสร้างสรรค์ คือ ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ สอดคล้องกับ (อารี รังสินันท์, 2550: 126) ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ โดยการฝึก คิดริเริ่ม คิดยืดหยุ่น คล่องแคล่ว คิดละเอียดลออ และคิดแก้ปัญหา สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท สามารถช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ที่มีการพัฒนาขึ้นจากความสามารถของนักเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

5.7.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดสร้างสรรค์ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 พบว่าทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.7.2.1 ทักษะความคิดสร้างสรรค์ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ในด้านความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดลออ และทักษะความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เอ็ดเวิร์ด เดอ โบ โน, 2003: 4) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลสำเร็จในการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของบทเรียนคอร์ท ในกลุ่มเด็กนักเรียนเกรด 7 (เทียบเท่า ม.1) ในควีนแลนด์ ออสเตรเลีย การวัดและประเมินผลการสอนใช้วิธีการทดสอบหลังการสอนแบบถ่วงเวลา (delayed posttest) โดยทดสอบหลังการสอนครั้งแรก 15 สัปดาห์ เพื่อศึกษาและประเมินผลระยะยาวของการสอน ผลการวิจัยที่ได้ชี้ให้เห็นว่าทักษะการคิดของนักเรียนสูงขึ้น

5.7.2.2 การเปรียบเทียบทักษะการคิดสร้างสรรค์ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมสอดคล้องกับ (ปฏิพันธ์ อุทยานุกุล, 2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อสอนเขียนเรื่องสั้น สำหรับนักเรียนวิชาเอกภาษาไทยคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเรียนมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01

5.7.2.3 การเปรียบเทียบทักษะการคิดสร้างสรรค์ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม สอดคล้องกับ (กมลพรรณ องค์กรชัย, 2552: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความสามารถทางการพูดอภิปรายภาษาอังกฤษและความสามารถทางการเขียนความคิดสร้างสรรค์ภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนกระบวนการคิดแบบคอร์ท ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนฝางชินุปลั้มภักดิ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการความคิดแบบคอร์ท

จำนวน 10 แผน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความสามารถทางการพูดอภิปรายภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้กระบวนการคิดแบบคอร์ท ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 และคะแนนความสามารถทางการเขียน ความคิดสร้างสรรค์ภาษาอังกฤษของนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้กระบวนการคิดแบบคอร์ทผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60

5.8 ข้อเสนอแนะ

5.8.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

5.8.1.1 การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ครูควรศึกษาและทำความเข้าใจในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท ให้ชัดเจนก่อนนำไปใช้โดยศึกษาจากแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถปรับในส่วนของ รายวิชาเรื่องและเตรียมวัสดุอุปกรณ์ได้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียน โดยคำนึงถึงการพัฒนา และความสนใจของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ได้

5.8.1.2 การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท ช่วยส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ครูผู้สอนควรคำนึงถึงลักษณะของนักเรียน เนื้อหาที่ในการจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อม เพราะการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ทจะมีประสิทธิภาพสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับกระบวนการนำมาจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนที่รู้จักคิด และค้นพบด้วยตนเอง จะทำให้เห็นศักยภาพของนักเรียนได้อย่างชัดเจน ได้ความรู้ประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้

5.8.1.3 การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท ช่วยส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ จะมีประสิทธิภาพสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิด แสดงออกอย่างอิสระและการยอมรับความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากประสบการณ์ ความรู้ ควรให้โอกาส เวลา และเรียนรู้ ลองผิดลองถูก ความผิดพลาดหรือไม่สมบูรณ์ ไม่ควรตำหนิจนเกินไป แต่เป็นการเรียนรู้และมีความสมบูรณ์ในเวลาต่อไป ครูผู้สอนที่สร้างสรรค์ จะให้ความสำคัญและเน้นความสำเร็จมากกว่าความผิดพลาด

5.8.1.4 การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท ครูผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ ความคิดเห็น ทั้งในด้านความรู้ ความคิด และการปฏิบัติ ทำให้นักเรียนรู้จักคิด และค้นพบด้วยตนเอง โดยการเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหา

5.8.1.5 การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท ช่วยส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา เนื่องจากต้องใช้ระยะเวลาที่นานในการจัดการเรียนรู้แต่ละชั้น ครูผู้สอนจะต้องควบคุมเวลาในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

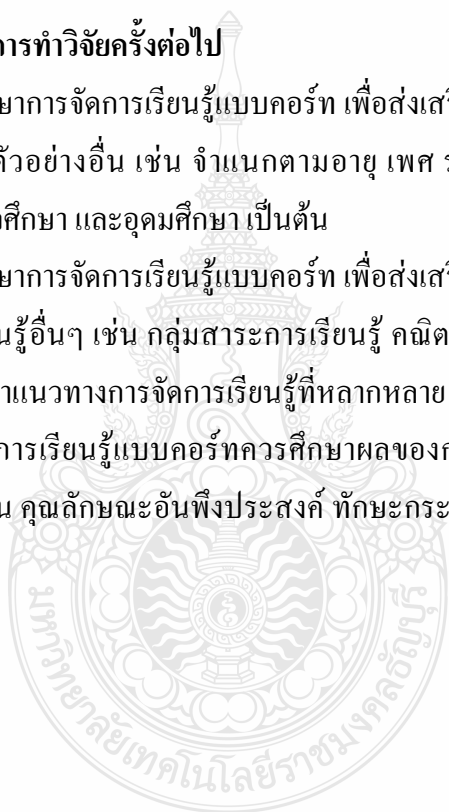
5.8.1.6 นักเรียนที่ได้การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท ช่วยส่งเสริมทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ไม่ควรจะมีจำนวนมากเกินไป เพราะนักเรียนจะได้พัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง

5.8.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.8.2.1 ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ควรศึกษากับนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น จำแนกตามอายุ เพศ ระดับมัธยมศึกษาประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เป็นต้น

5.8.2.2 ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ควรศึกษากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ สังคม ภาษาต่างประเทศ เป็นต้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

5.8.2.3 การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ทควรศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ กับตัวแปรด้านอื่นๆ เช่น เจตคติต่อการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะกระบวนการทางคิดแก้ปัญหา ทักษะความคิดอย่างมีวิจารณญาณ

บรรณานุกรม

- กมลพรรณ องค์กรชัย. การใช้รูปแบบการสอนกระบวนการคิดแบบคอร์ท 1 เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดอภิปรายและการเขียนสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ภาษาอังกฤษของนักเรียนในระดับก้าวหน้า. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.
- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรหรือรูปแบบการสอนที่พัฒนาสมรรถภาพทางปัญญาของผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์, 2544.
- กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2549.
- กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552.
- กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการประเมินผลตามสภาพจริง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. “การกระตุ้นให้เด็กคิด,” วารสารการศึกษาปฐมวัย. 2548.
- ฉลาด สมพงษ์. การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสายธารวิทยา อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ชนาธิป พรกุล. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ชยุต จุลชาติ. การพัฒนาชุดการสอนเพื่อพัฒนาการคิด สำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ระดับ ปวช.2 โรงเรียนวานิชยการ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. ความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- ทิสนา เขมมณี. “การพัฒนากระบวนการคิด แนวทางที่หลากหลายสำหรับครู.” ราชบัณฑิตยสถาน 28. 1 (มกราคม-มีนาคม 2546).
- ทิสนา เขมมณี และคณะ. วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพมหานคร: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์, 2544.
- _____. รูปแบบการเรียนการสอน:ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

- ปฏิพันธ์ อุทยานกุล. การใช้กิจกรรมการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อสอนเขียนเรื่องสั้น
สำหรับนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- ประยูทธ สุวรรณศรี. ผลการใช้รูปแบบการสอนเน้นการคิดนอกกรอบที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์
ทางวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล. การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2544.
- พวงผกา โกมุติกานนท์. การเปรียบเทียบผลของการระดมพลังงานสมองและเทคนิคการคิดแบบ
หมวกหกใบที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชน
ตี่งชั้น เขตตี่งชั้น กรุงเทพมหานคร. ปริญญาบัตร กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541.
- วศินี อิศรเสนา ณ อยุธยา. การศึกษาความคิดสร้างสรรค์ที่ได้รับการจัดประสบการณ์วางแผนปฏิบัติ
ทบทวน ตามแนวการสอนแบบไฮ/สโคป ของนักเรียนชั้นเด็กเล็ก โรงเรียนสาธิต มศว.
ประสานมิตร (ฝ่ายประถมศึกษา). ปริญญาบัตร กศ.ม. (การประถมศึกษา). มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2545.
- วิระวัฒน์ วัฒนา. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน การเขียนสร้างสรรค์และความคงทนใน
การเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้ป้ายนิเทศประกอบการ์ตูน
กับภาพเหมือนจริงเป็นสื่อการสอน. ปริญญาบัตร กศ.ม. (การประถมศึกษา).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542.
- วาสนา เกตุภาค. การเขียน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2549.
- มานน เขียรประสิทธิ์. ทักษะการคิด. เอกสารการอบรมเชิงปฏิบัติการครูโรงเรียนอนุบาลเปล่งประสิทธิ์
สีลม, 2545.
- รุ่ง แก้วแดง. การปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ O.S Printing House.co.,Ltd..
- สมคิด ก่อมณี. ผลการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม). ปริญญาบัตร
กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541.
- สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ. เทคนิคการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิชย์, 2544.

ศุวิทย์ มูลคำ. กลยุทธ์...การสอนคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์, 2547.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รายงานการวิจัยรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มี

ความสามารถพิเศษด้านทักษะความคิดระดับสูง. กรุงเทพมหานคร: รัตนพรชัย, 2544.

_____ . แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545-2559 ฉบับสรุป พ.ศ.

2545. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, 2545.

_____ . พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, 2546.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน. รายงานการประเมิน

ภายนอกรอบ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8. นครศรีธรรมราช, 2553: 26.

อรุณีย์ โรจนะไพบูรณ์. การสร้างเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ในแฟ้มสะสมผลงานวิชา

ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.

อารี พันธุ์มณี. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษา, 2545.

_____ . ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ไยใหม่, 2547.

อารี รังสินันท์. ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2550.

อารี แสงขำ. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องความน่าจะเป็นของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบระดมสมอง. สารนิพนธ์.ปริญญาโท

กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2550.

Andersor, H.H. **Creative and Its Cultivation.** New York: Haper and Row, 1983.

Colvin. **A Reflection and metaphor in conversation Educational Technology.** 1962.

Earp,E.W. "Chapter VII Creativity as It Related to Educational Practices" in

Improving Instruction of The Experienced Teacher. Edited by R.E Bradley.texas:

University Press, 1985.

Eisner.E.W. "Creativity Educational in American Sools Today," **In Educational Horizons.** 1985.

Davis G.A. and J.A Scott. **Training Creative Thinking.** New York: Holt, Rinehart and Winston,

1983.

- De Bono, Edward. **The 5 day course in thinking**. London: Allen Lane The Penguin Press, 2003.
- _____. **The Test for Creative thinking**. London: Allen Lane The Penguin Press, 1970.
- _____. **Teaching Thinking**. 3rd ed. London: Billing&Sons, 1978.
- _____. **A New Thinking for the New Millennium**. London: Penguin Books, 1988.
- Gripp. **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill Book Company, 1933.
- Guilford, J.P. **The Nature of Intelligence**. New York: McGraw-Hill, 1967.
- _____. **“The Structure-of-Intellect Model,”** in Handbook of Intelligence. Edited by B.B. Wolman. New York: Wiley, 1985.
- Haimowitz, N.R. **Human Development**. New York: Thomas Y.Crowell, 1973.
- Jungs. **“The Stage of the Intellectual Development of the child’s.”** Thinking and Reasoning. Penquin Book, 1963.
- Loban, Ryan, Squire. **Language Impairment and Psychopathology in Infants, Children, and Adolescents**. London: Sage, 1961.
- Markey. **The implications of discourse analysis for teaching oral communication**. University of Birmingham, 1935.
- Miles. **Reflection in the writing classroom Logan**. Utah State University Press, 1997.
- Nickerson. **The Thinking Classroom**. Needham Heights: Allyn and Bacon, 1984.
- Osborn. **Nation Council for Excellence in Critical Thinking**. New York: Harcourt Brance Jovonavich, 1957.
- Simpson. **Watson-Glaser Critical Thinking Appraisal for Ym and Ym**. New York: Harcourt Brance and World.1972.
- Torrance. **Education and The Creative potential**. Minneapolis: The Land Parent, 1965.
- _____. **E.P. Encouraging Creative in The Classroom**. Iowa: W.M.C.Brown, 1973.
- _____. **Personality**. New York: McGraw-Hill, 1981.
- William.F.E. **Classroom Idea for Encouraing Thinking and Feeling**. New York: D.O.K. Publishing Group, 1970.
- Wallach, M.A. & N.Kogan. **Model of Thinking in Young Children: A Study of the Creativity-Intelligence Distinction**. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1965.

ภาคผนวก ก

- รายนามผู้เชี่ยวชาญ
- หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รศ.ดร.มนสิข สิทธิสมบูรณ์	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ผศ.วิเศษ ชาญประโคน	ข้าราชการบำนาญ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
3. อาจารย์ฉัตรชัย การุญ	อาจารย์โรงเรียนมัธยมสาธิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
4. ดร.วินรดี พรวิริยะสกุล	อาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
5. อาจารย์สุกัญญา บุญศรี	อาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ที่ ศธ 0578.02 / 08๖9.7

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

9 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.มนสิข สิริสมบุญรณ์

ด้วย นางสาวลินรัตน์ เมืองกาญจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบคอร์ท ในวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ให้แก่ นางสาวลินรัตน์ เมืองกาญจน์ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0 2549 3207
โทรสาร 0 2577 5020

ที่ ศธ 0578.02 / 08๕๙.๖

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

๗ พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ชาญประโคน

ด้วย นางสาวนลินรัตน์ เมืองกาญจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบคอร์ท ในวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ให้แก่ นางสาวนลินรัตน์ เมืองกาญจน์ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0 2549 3207
โทรสาร 0 2577 5020

ที่ ศธ 0578.02 /869.8

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ณัฏยา์ การุญ

ด้วย นางสาวนลินรัตน์ เมืองกาญจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบคอร์ส ในวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ให้แก่ นางสาวนลินรัตน์ เมืองกาญจน์ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0 2549 3207
โทรสาร 0 2577 5020

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โทร. 025493207
ที่ ศธ 0578.02/0869.8 วันที่ 7 พฤศจิกายน 2555
เรื่อง ขอรเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.รินรตี พรวิริยะสกุล

ด้วย นางสาวนลินรัตน์ เมืองกาญจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบคอร์ท ในวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอรเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ให้แก่ นางสาวนลินรัตน์ เมืองกาญจน์ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โทร. 025493207
ที่ ศธ 0578.02/0669.8 วันที่ 7 พฤศจิกายน 2555
เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์สุกัญญา บุญศรี

ด้วย นางสาวนลินรัตน์ เมืองกาญจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบคอร์ท ในวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ให้แก่ นางสาวนลินรัตน์ เมืองกาญจน์ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

เลขที่	1671/2555
วันที่	21, 12, 55
เวลา	11.00

ที่ ศธ 0578.02 / 0911.1

คณะกรรมการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

๗ ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๘

ด้วย นางสาวลินรัตน์ เมืองกาญจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบคอร์ส ในวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๘ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะ ฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านดำเนินการให้แก่ นางสาวลินรัตน์ เมืองกาญจน์ นักศึกษาปริญญาโทเข้าทำการเก็บข้อมูล โดยรายละเอียดในเรื่องของวันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานไปยังสถานศึกษาด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)
ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

รับ น.พ.อ.ร.
- มอ.ต.ร.ม.ร.
สื่อปฏิ.ม.ร.

ก.ค.ค.
๒๖ ธ.ค. ๕๕

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0 2549 3207
โทรสาร 0 2577 5020

เรียน ผู้อำนวยการ
ผ. นนทบุรี
ของมอ.ต.ร.ม.ร. นนทบุรี
ร.ล.ร.ม.ร. นนทบุรี
- ค.ค.ค.น. นนทบุรี
๒๕ ธ.ค. ๕๕

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ส
เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย

แผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์สที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องความเรียงภาษา

เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ส

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท.2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ท.2.1.1 สามารถเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจง เขียนโน้มน้าวใจ เขียนแสดงทรรศนะ เขียนบันเทิงคดี สารคดี เขียนสร้างสรรค์และเขียนเชิงวิชาการ ใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน

1. สาระสำคัญ

การเขียนเรียงความเป็นการเขียนที่นำเสนอเนื้อหาที่มีสาระ มีคุณค่าทางอารมณ์ สติปัญญาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้ ความคิด ด้วยภาษาที่ดี สละสลวยในรูปแบบและมีความสอดคล้องกัน รวมทั้งมีทักษะความคิดสร้างสรรค์ทั้งทางด้าน ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดคล่อง และความคิดละเอียดลออ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรียงความ

3. สาระการเรียนรู้

แบบทดสอบก่อนเรียน: แบบทดสอบเพื่อวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความแบบทดสอบก่อนเรียน

4. กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูแจกแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความก่อนเรียนให้นักเรียนแต่ละคน เขียนชื่อ สกุล เลขที่ ให้เรียบร้อย

2. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความแบบทดสอบก่อนเรียน ภายในเวลา 1 ชั่วโมง

3. ครูเก็บแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความก่อนเรียนเมื่อครบกำหนดเวลาแล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

5. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

แบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความก่อนเรียน

6. การวัดและประเมินผล

วิธีวัดและประเมินผล

6.1 ประเมินจากการทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความก่อนเรียน เครื่องมือวัดและประเมินผล

6.2 แบบบันทึกการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียน

(ลงชื่อ)..... ผู้สอน
(.....)

บันทึกการตรวจสอบ/ข้อเสนอแนะ

.....
.....

(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจ
(.....)

...../...../.....

บันทึกหลังสอน

.....
.....
.....
.....

แบบบันทึกการให้คะแนน

แบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความแบบทดสอบก่อนเรียน

ที่	ข้อ 1 (40)				ข้อ 2 (5)	ข้อ 3 (5)	รวม (50)
	10	10	10	10			
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเรียนรู้ความ ข้อที่ 1

		คำอธิบายคะแนน						รวม 10 คะแนน
ทักษะความคิด สร้างสรรค์	10 คะแนน	7 คะแนน	4 คะแนน	2 คะแนน	0 คะแนน			
1. ความคิดริเริ่ม	เขียนแสดงความคิด ที่สนใจ ความคิดใหม่ ไม่ชอบ ความต้องการ ได้อย่างอิสระตาม แนวทางของตน	เขียนแสดงออกทาง ความคิด ที่สนใจคิดแปลก ใหม่ ยังไม่ชัดเจน มี รายละเอียดมา สนับสนุนแต่ยังไม่ สมบูรณ์ผลเท่าที่ควร	มีความพยายามในการ แสดงความคิด ที่สนใจคิด แปลกใหม่ ความรู้สึก ไม่ ค่อยมีรายละเอียดและ เหตุผลสนับสนุนแต่ยัง พอจับใจความได้	การแสดงความคิด ที่สนใจคิดแปลกใหม่ ความรู้สึกยังสับสน ไม่ ชัดเจน จับใจความสำคัญ ไม่ได้	ไม่มีการแสดงความคิด ที่สนใจคิดแปลกใหม่ สับสน เขียนน้อยจน ประเมินความคิดไม่ได้			
2. ความคิดยืดหยุ่น	เขียนแสดงความคิด ที่สนใจคิดหลากหลาย ทิศทาง ยกตัวอย่าง เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังกล่าว ได้ เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง โดยตรง มีการนำ ข้อเท็จจริงหรือ ประสบการณ์ของตัวเอง มาเขียน	เขียนแสดงความคิดที่สนใจคิด หลากหลายทิศทาง ยกตัวอย่าง โดยมี รายละเอียดพอสมควร ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในเนื้อ เรื่องที่เกี่ยวข้องแต่ขาดความ ชัดเจน มีการนำเสนอ ข้อเท็จจริงหรือ ประสบการณ์สนับสนุน สิ่งที่นำเสนอบางส่วน	เขียนแสดงความคิด ที่สนใจคิดอย่างหลากหลาย ไม่เกิน 2 ด้าน มีการ นำเสนอข้อมูลบ้าง เนื้อหาบางส่วนยังไม่ เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เขียน แต่มีความพยายามในการ เชื่อมโยงรายละเอียด เนื้อหา	เขียนแสดงความคิด ที่สนใจคิดอย่างหลากหลาย เพียง 1 ด้าน มีการ นำเสนอข้อมูลเพียง เล็กน้อยและเนื้อหาที่ นำมาสนับสนุนเกี่ยวข้องกับ กับเรื่องที่เขียนน้อยมาก	เขียนแสดงความคิด ที่สนใจคิดไม่หลากหลาย ไม่ให้รายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ข้อกับเนื้อเรื่อง ไม่มีการ เชื่อมโยงเนื้อหาที่เขียน			

เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องเขียนเรียงความ ข้อที่ 1

ทักษะความคิด สร้างสรรค์	คำอธิบายคะแนน					รวม คะแนน
	10 คะแนน	7 คะแนน	4 คะแนน	2 คะแนน	0 คะแนน	
3.ความคิด คล่อง	เขียนลำดับความคิดได้อย่าง เหมาะสม ชัดเจน ไม่วกวนมี การเรียง ลำดับเหตุผลและ ลำดับความคิด ได้อย่าง สอดคล้องกับค่านำ เนื้อเรื่อง สรุป มีความกระชับประทับใจ สามารถ ใช้คำที่กำหนดยให้ ครบทุกคำ	เขียนลำดับความคิดเหตุผล ได้ค่อนข้างดี สอดคล้องกับ ค่านำ เนื้อเรื่อง สรุป ยังไม่ ต่อเนื่อง สามารถใช้คำที่ กำหนดยให้เต็มมากกว่า 2 คำ	เขียนลำดับความคิด เรียบ เรียง ได้ดีพอใช้แต่ไม่ สมบูรณ์ ขาดข้อสนับสนุน น้อยเกินไป ใช้คำที่ กำหนดยให้ได้ 2 คำ	เขียนลำดับความคิด เรียบ เรียง ไม่ปะติดปะต่อแต่พอจับ ใจความสำคัญได้บ้างจาก โครงเรื่อง ใช้คำที่กำหนดยให้ ได้เพียง 1 คำ	เขียนลำดับความคิด คำ เนื้อหา สรุป ไม่ต่อเนื่องขาด การเชื่อมโยงเหตุผลและ การดำเนินเรื่อง ไม่มีคำที่ กำหนดยให้	รวม 10 คะแนน
4.ความคิด ละเอียดละออ	ใช้ถ้อยคำ ประโยค โวหาร การเว้นวรรคตอนถูกต้อง เหมาะสมเขียนสั้นสื่อ ความหมาย ได้ชัดเจนใช้ ภาษาถูกต้องตามอักขรวิธี สื่อสาร ได้ตรงจุดประสงค์ ครบถ้วน	ใช้ถ้อยคำ ประโยค โวหาร การเว้นวรรคตอนที่ไม่ ถูกต้องไม่เกิน 2 ตำแหน่ง แต่สามารถสื่อความหมาย ได้ชัดเจน ได้ตรง จุดประสงค์ค่อนข้างดี	ใช้ถ้อยคำ ประโยค โวหาร การเว้นวรรคตอนที่ไม่ ถูกต้องไม่เกิน 4 ตำแหน่ง แต่สามารถสื่อความหมาย ได้ชัดเจน ได้ตรง จุดประสงค์	ใช้ถ้อยคำ ประโยค โวหาร การเว้นวรรคตอนที่ไม่ ถูกต้องเกิน 7 ตำแหน่ง แต่ได้ ใจความ มีความคลุมเครือ เล็กน้อย	ใช้ถ้อยคำ ประโยค โวหาร การเว้นวรรคตอนที่ไม่ ถูกต้องเกิน 10 ตำแหน่ง ไม่ รู้โครงสร้างของถ้อยคำ ประโยค โวหาร สื่อความ หมายไม่ได้ มีข้อมูลไม่เพียงพอ ต่อการประเมิน ไม่ตรง จุดประสงค์	รวม 40 คะแนน

แผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์สที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรียงความเรียงภาษา

เวลา 2 ชั่วโมง

เรื่อง การใช้คำ กลุ่มคำ อย่างสร้างสรรค์

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท. 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ท.2.1.1 สามารถเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจง เขียนโน้มน้าวใจ เขียนแสดงทรรศนะ เขียนบันเทิงคดี สารคดี เขียนสร้างสรรค์และเขียนเชิงวิชาการ ใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน

1. สาระสำคัญ

ถ้อยคำที่มนุษย์ใช้ติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน เพื่อการสื่อสารนั้นจุดมุ่งหมายสูงสุดที่ต้องคำนึงคือ ประสิทธิภาพของการสื่อสารซึ่งผู้ใช้ถ้อยคำต้องมีความเข้าใจเรื่องความหมายของคำหรือกลุ่มคำ สร้างสรรค์คำ กลุ่มคำ มาเรียบเรียงเป็นถ้อยคำ ใช้ในการสื่อสารให้ตรงกับความคิดได้ชัดเจน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมาย ประเภท ของคำ กลุ่มคำ ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างคำ กลุ่มคำ อย่างสร้างสรรค์ได้

3. สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของคำ กลุ่มคำ

คำ หมายถึง หน่วยของภาษาที่สื่อถึงความหมายซึ่งประกอบด้วยพยางค์หนึ่งคำหรือมากกว่าปกติแล้วในแต่ละคำจะมีรากศัพท์ของคำแสดงถึงความหมายและที่มาของคำนั้น โดยการนำคำหลายคำมาประกอบกันจะทำให้เกิดวลีหรือประโยคซึ่งใช้สื่อความหมายใช้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นไป

กลุ่มคำ หรือวลี หมายถึง ข้อความที่เกิดจากการนำคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาเรียงติดต่อกัน และทำให้เกิดคำที่มีความหมายซึ่งสามารถเป็นที่เข้าใจได้ แต่ “คำ หรือวลี” จะยังไม่ได้ใจความสมบูรณ์เหมือนประโยค

2. ประเภทของคำ

คำนาม หมายถึง คำที่ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของ และสถานที่ ทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม

คำสรรพนาม คือ คำที่ใช้เรียกแทน คน สัตว์ และสิ่งของ เพื่อช่วยให้เนื้อความสละสลวย ไพเราะมากขึ้น การใช้สรรพนาม ควรใช้ด้วยความระมัดระวัง โดยเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบุคคล

คำกริยา คือ คำที่แสดงอาการ สภาพ หรือการกระทำของคำนาม และคำสรรพนาม ในประโยค คำกริยาบางคำอาจมีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง บางคำต้องมีคำอื่นมาประกอบ และบางคำต้องไปประกอบคำอื่นเพื่อขยายความ

คำวิเศษณ์ เป็นคำที่ใช้ขยายคำนาม สรรพนาม กริยา หรือวิเศษณ์ เพื่อบอกเวลา สถานที่ จำนวน หรือลักษณะต่าง ๆ

คำบุพบท คือ คำที่เชื่อมคำหรือกลุ่มคำให้สัมพันธ์กันและเมื่อเชื่อมแล้วทำให้ทราบว่า คำหรือกลุ่มคำที่เชื่อมกันนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

คำอุทาน คือ คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงอารมณ์หรือความรู้สึกของผู้พูด มักจะเป็นคำที่ไม่มีความหมาย แต่เน้นความรู้สึก และอารมณ์ของผู้พูด

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ลำดับขั้นกิจกรรมแบบคอร์ท	กิจกรรม
1. เสนอสถานการณ์	<p>1.ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ละครความสามารถเพื่อเล่นเกมต่อคำ โดยให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาเขียนคำตามขั้นตอนดังนี้</p> <p>1.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคำสัมผัสคล้องจองกับคำที่ครูกำหนดให้ในเวลาภายใน 3 นาที ในการเขียนคำแต่ละครั้งนั้น นักเรียนห้ามลอกเลียนคำตรงกันของฝ่ายตรงกันข้าม หรือเขียนคำซ้ำกัน นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความยุติธรรมในการแข่งขันด้วย</p> <p>ตัวอย่าง</p> <p>-ครูกำหนดคำว่า การเรียน ให้นักเรียนออกมาเขียนคำที่คล้องจองกับคำคำว่า “การเรียน” บนกระดานดำ</p> <p>- นักเรียนกลุ่ม ก “เป่า ยี่ง ลูก” กับฝ่าย ข แล้วชนะฝ่าย ข นักเรียนฝ่าย ก จะได้เขียนคำก่อน</p>

ลำดับขั้นกิจกรรมแบบคอร์ท	กิจกรรม
	<p>1.2 การเขียนคำแต่ละรอบครูกำหนดเวลาไว้ 30 วินาที ต่อ 1 คำ ถ้าครบกำหนดเวลา ฝ่ายใดเขียนไม่ทันก็จะไม่ได้คะแนนของคำนั้น การให้คะแนน กำหนดคำละ 1 คะแนน</p> <p>1.3 นักเรียนแข่งขันกันครบ 5 คำ ก็จะทำการ “เป่า ยิง จวบ” เพื่อเอาคำมาจากฝ่ายตรงข้ามมาเป็นฝ่ายตน ถ้าฝ่ายตนชนะฝ่ายตรงข้าม</p> <p style="text-align: center;">ตัวอย่าง เมื่อครบการแข่งขัน 5 คน</p> <p style="padding-left: 40px;">กลุ่ม ก เขียนคำได้ 4 คำ ได้ 4 คะแนน</p> <p style="padding-left: 40px;">กลุ่ม ข เขียนคำได้ 5 คำ ได้ 5 คะแนน</p> <p>หลังจาก “เป่า ยิง จวบ” กันแล้ว ฝ่าย ข ชนะ ฝ่าย ก ก็จะได้อีก คำทั้งหมดของฝ่าย ก ไปเป็นของตนในรอบนี้ได้อีก 4 คะแนน สรุปคะแนนในครั้งนี้ ก็ได้ดังนี้</p> <p style="padding-left: 40px;">ฝ่าย ก ได้คะแนน 4 คะแนน</p> <p style="padding-left: 40px;">ฝ่าย ข ได้คะแนน 9 คะแนน</p> <p>1.4 เมื่อครบกำหนดการแข่งขัน 5 คน กลุ่มใดสามารถคิดหาคำสัมผัสคล้องจองกับคำที่กำหนดให้และถูกต้องแล้วให้กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุด เป็นกลุ่มชนะ</p> <p>2. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับคำที่นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันต่อใน เกมต่อคำ เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่องการใช้คำ กลุ่มคำ อย่างสร้างสรรค์</p>
2. คิตรายบุคคล	<p>3. ครูแจกใบงานที่ 1 ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนชื่อ สกุล</p> <p>4. ครูกำหนดเวลา 5 นาที ให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 ตอนที่ 1</p> <p>5. เมื่อครบกำหนดเวลาครูเก็บใบงานที่ 1 เพื่อตรวจให้คะแนนนักเรียนศึกษาเรื่อง คำ กลุ่มคำ จากหนังสือ วิวิธภาษาและใบความรู้</p> <p>6. ครูแจกใบงานที่ 1 คืนให้กับนักเรียน</p> <p>7. นักเรียน สรุป รวบรวมข้อมูล เรื่องคำ กลุ่มคำ จากหนังสือ วิวิธภาษาและใบความรู้ ไว้ในใบงานที่ 1 ตอนที่ 2</p>
3.คิดเป็นกลุ่มย่อย	<p>8. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 7 กลุ่ม โดยให้นักเรียนเปลี่ยนกลุ่มใหม่ ห้ามซ้ำกับกลุ่มเดิม แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องคำ กลุ่มคำ ที่ศึกษา</p>

ลำดับขั้นกิจกรรมแบบคอร์ท	กิจกรรม
	9.ครูแจกใบงานที่ 1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคำลงในใบงานที่ 2 ตอนที่ 1 ภายในเวลา 10 นาที
4.เสนอ/อภิปราย	10.ครบกําหนดเวลาให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอคำ กลุ่มคำ ที่เกี่ยวข้องหน้าชั้นเรียน 11. นักเรียนช่วยกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องการใช้คำ กลุ่มคำ แล้วตรวจสอบความถูกต้องผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม 12. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง คำ กลุ่มคำ จากผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ลงในใบงานที่ 2 ตอนที่ 2
5.สรุป/ประเมินผล	13. ครูแจกใบงานที่ 3 นักเรียนแต่ละคนคิดคำทั้ง 7 ชนิดให้ถูกต้องและได้จำนวนมากที่สุดภายในเวลา 5 นาที 14. ครบกําหนดเวลา นักเรียนส่งผลงาน ครูตรวจให้คะแนน

5. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

- 1.หนังสือเรียนภาษาไทย วิวิธภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
- 2.ใบความรู้
3. ตัวอย่างคำ กลุ่มคำ
4. ใบงาน

6. การวัดและประเมินผล

วิธีวัดและประเมินผล

ประเมินความคิดสร้างสรรค์จากใบงาน

เครื่องมือวัดและประเมินผล

แบบบันทึกการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์เรื่องการใช้คำ

(ลงชื่อ)..... ผู้สอน

(.....)

บันทึกการตรวจสอบ/ข้อเสนอแนะ

.....
.....

(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจ

(.....)

...../...../.....

บันทึกหลังสอน

.....
.....
.....
.....

แบบบันทึกการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์

การใช้คำ กลุ่มคำ อย่างสร้างสรรค์

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ใบงานที่ 1	ใบงานที่ 2	ใบงานที่ 3	รวม
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					
27.					
28.					
29.					
30.					

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ใบงานที่ 1

รายการประเมิน ลักษณะคำที่คิดค้นมา	ระดับคุณภาพ/5 นาที			รวม
	4	3	2	
1.เชิงปริมาณ (ความคิดคล่อง)	คำที่มี ความหมาย 20 คำขึ้นไป	คำที่มี ความหมาย 10-19 คำขึ้นไป	คำที่มี ความหมาย ต่ำกว่า 10 คำ	4
2.เชิงปริมาณ (ความคิดยืดหยุ่น)		คำที่แสดง ทิศทางอย่าง หลากหลาย มากกว่า 2 ด้าน	คำที่แสดง ทิศทางไม่เกิน 2 ด้าน (บวก-ลบ)	3
3.เชิงคุณภาพ (ความคิด ละเอียดลออ ความคิดริเริ่ม)	-	เป็นคำที่งดงาม แปลกใหม่	เป็นคำธรรมดา	3
รวม				10

เกณฑ์การประเมิน/ระดับคุณภาพ

8-10 คะแนน หมายถึง ดีหรือดีมาก ได้ระดับคุณภาพ 3

5-7 คะแนน หมายถึง พอใช้ ได้ระดับคุณภาพ 2

4-6 คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง ได้ระดับคุณภาพ 1

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป หรือ ที่ระดับร้อยละ 70

**เกณฑ์การตรวจให้คะแนน
ใบงานที่ 2**

รายการประเมิน ลักษณะคำที่คิดค้นมา	ระดับคุณภาพ/5 นาที			รวม
	4	3	2	
1.เชิงปริมาณ (ความคิดคล่อง)	คำที่มีความหมาย 20 คำขึ้นไป	คำที่มีความหมาย 10-19 คำขึ้นไป	คำที่มีความหมาย ต่ำกว่า 10 คำ	4
2.เชิงปริมาณ (ความคิดยืดหยุ่น)		คำที่แสดงทิศทาง อย่างหลากหลาย มากกว่า 2 ด้าน	คำที่แสดงทิศทาง ไม่เกิน 2 ด้าน (บวก-ลบ)	3
3.เชิงคุณภาพ (ความคิด ละเอียดลออ ความคิดริเริ่ม)	-	เป็นคำที่งดงาม แปลกใหม่	เป็นคำธรรมดา	3
รวม				10

เกณฑ์การประเมิน/ระดับคุณภาพ

8-10 คะแนน หมายถึง ดีหรือดีมาก ได้ระดับคุณภาพ 3

5-7 คะแนน หมายถึง พอใช้ ได้ระดับคุณภาพ 2

4-6 คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง ได้ระดับคุณภาพ 1

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป หรือ ที่ระดับร้อยละ 70

**เกณฑ์การตรวจให้คะแนน
ใบงานที่ 3**

รายการประเมิน ลักษณะคำที่คิดค้นมา	ระดับคุณภาพ/5 นาที			รวม
	4	3	2	
1.เชิงปริมาณ (ความคิดคล่อง)	คำที่มีความหมาย 20 คำขึ้นไป	คำที่มีความหมาย 10-19 คำขึ้นไป	คำที่มีความหมาย ต่ำกว่า 10 คำ	4
2.เชิงปริมาณ (ความคิดยืดหยุ่น)		คำที่แสดงทิศทาง อย่างหลากหลาย มากกว่า 2 ด้าน	คำที่แสดงทิศทาง ไม่เกิน 2 ด้าน (บวก-ลบ)	3
3.เชิงคุณภาพ (ความคิด ละเอียดลออ ความคิดริเริ่ม)	-	เป็นคำที่งดงาม แปลกใหม่	เป็นคำธรรมดา	3
รวม				10

เกณฑ์การประเมิน/ระดับคุณภาพ

8-10 คะแนน หมายถึง ดีหรือดีมาก ได้ระดับคุณภาพ 3

5-7 คะแนน หมายถึง พอใช้ ได้ระดับคุณภาพ 2

4-6 คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง ได้ระดับคุณภาพ 1

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป หรือ ที่ระดับร้อยละ 70

ใบความรู้เรื่องชนิดของคำ การใช้คำ

คำ

ความหมายของ คำ

คำ หมายถึง หน่วยของภาษาที่สื่อถึงความหมายซึ่งประกอบด้วยพยางค์หนึ่งคำหรือมากกว่าปกติแล้วในแต่ละคำจะมีรากศัพท์ของคำแสดงถึงความหมายและที่มาของคำนั้น โดยการนำคำหลายคำมาประกอบกันจะทำให้เกิดวลีหรือประโยคซึ่งใช้สื่อความหมายใช้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นไป

กลุ่มคำ หรือวลี หมายถึง ข้อความที่เกิดจากการนำคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาเรียงติดต่อกันและทำให้เกิดคำที่มีความหมายซึ่งสามารถเป็นที่เข้าใจได้ แต่ “คำ หรือวลี” จะยังไม่ได้ใจความสมบูรณ์เหมือนประโยค

ตัวอย่างกลุ่มคำ

คำ	กลุ่มคำ / วลี
พ่อค้า	พ่อค้าขายส่ง
กำแพง	กำแพงเมืองจีน
นั่ง	นั่งร้องไห้
โรงเรียน	โรงเรียนเตรียมทหาร
นก	นกเขาวัว

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นว่า

1. คำและวลีแตกต่างกันที่ขนาด เพราะ “คำ” คือเสียงที่เปล่งออกมาแล้วมีความหมายอาจมีพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ได้ ส่วน “วลี” มีตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป จึงมีความหมายมากกว่า “คำ”
2. วลีและประโยคต่างกันที่ใจความเพราะ “วลี” มีใจความอย่างเดียวกับ “คำ” นอกจากนี้แล้ว “วลี” ยังเป็นเพียงส่วนหนึ่งของ “ประโยค”

ใบความรู้เรื่องชนิดของคำ การใช้คำ

คำนาม

คำนาม หมายถึง คำที่ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของ และสถานที่ ทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม แบ่งออกเป็น 5 ชนิด คือ

1. **सामานยนาม** คือ คำนามทั่วไป เช่น คน สัตว์ สิ่งของ เช่น ผู้ใหญ่ แก้วน้ำ แมว เสือ โรงเรียน รถยนต์ เป็นต้น
2. **วิสามานยนาม** คือ คำนามชี้เฉพาะ เช่น ผู้หญิงใส่เสื้อสีแดง ไม้ที่มีหางยาว กรุงเทพมหานคร แก้วน้ำสีขาว ปลาตัวลายขวาง เป็นต้น
3. **สมุหนาม** คือ คำนามบอกหมวดหมู่หรือสิ่งที่มีจำนวนมาก เช่น คณะปฏิบัติ ฝูงแมลง กรองทหาร พวกลิง กลุ่มนักเรียน เป็นต้น
4. **ลักษณะนาม** คือ คำนามบอกลักษณะ เช่น แก้ว 2 ใบ, สุนัข 5 ตัว, วัว 3 ตัว, หนังสือ 3 เล่ม, รถยนต์ 4 คัน เป็นต้น
5. **อากรนาม** คือ คำนามบอกความรู้สึก โดยมากจะมีคำว่า "การ" หรือ "ความ" นำหน้า คำกริยา หรือคำวิเศษณ์ เช่น การท่องเที่ยว ความร้อน การเกษตร การขนส่ง ความยาว ความลับ ความเห็น เป็นต้น

ใบความรู้เรื่องชนิดของคำ การใช้คำ

คำสรรพนาม

คำสรรพนาม คือ คำที่ใช้เรียกแทน คน สัตว์ และสิ่งของ เพื่อช่วยให้เนื้อความสละสลวย ไพเราะมากขึ้น การใช้สรรพนาม ควรใช้ด้วยความระมัดระวัง โดยเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบุคคล

คำสรรพนาม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

คำที่ใช้แทนชื่อคน เช่น เธอ ท่าน คุณ ผม เขา ฉัน มัน ท่าน เป็นต้น

คำที่ใช้แทนชื่อสัตว์และสิ่งของ เช่น มัน พวก พวกมัน เป็นต้น

คำสรรพนามทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค ได้แก่ ผมไปเที่ยว เขาออกไปเดินเล่น เราสามารถแบ่งคำสรรพนามออกเป็น 5 ชนิด

1. บุรุษสรรพนาม เป็นคำสรรพนามใช้แทนผู้พูด ผู้ฟัง และผู้ที่กล่าวถึง แบ่งเป็น 3 ชนิด

1.1 สรรพนามบุรุษที่ 1 ใช้แทนผู้พูด เช่น ผม ดิฉัน ข้าพเจ้า ข้า หนู เรา อาตมา ข้าฝ่าพระบาท กระผม เป็นต้น

1.2 สรรพนามบุรุษที่ 2 ใช้แทนผู้ฟัง หรือผู้ที่เราพูดด้วย เช่น คุณ เอ็ง ท่าน หนู เธอ แก ได้เท้า พระคุณเจ้า เป็นต้น

1.3 สรรพนามบุรุษที่ 3 ใช้แทนผู้ที่เราพูดถึง เช่น เขา ท่าน มัน เธอ พวกเขา พระองค์

2. ประพันธสรรพนาม เป็นคำสรรพนามใช้เชื่อมประโยค ทำหน้าที่แทนคำนามหรือคำสรรพนามที่อยู่ข้างหน้า ได้แก่ ผู้ ที่ ซึ่ง อัน เช่น เธอไปเที่ยวขอนแก่น ซึ่งคือบ้านเกิด

3. วิภาคสรรพนาม เป็นคำสรรพนามที่ใช้แทนคำนามหรือคำสรรพนามเพื่อแยกออกเป็นส่วนๆ เป็นคนๆ หรือเป็นพวกๆ ได้แก่ ต่าง บ้าง กัน เช่น เด็กเล่นน้ำในแม่น้ำ ต่างก็แก้ผ้าทั้งหมด

4. นิยมสรรพนาม เป็นคำสรรพนามที่แทนคำนาม เพื่อชี้เฉพาะเจาะจง หรือใช้บอกความใกล้เคียง ใกล้เคียงที่เป็นระยะทาง ให้ผู้พูดกับผู้ฟังเข้าใจกัน ได้แก่ นั่น นี่ โน่น นี้ นั้น โน้น เช่น โรงเรียนอยู่ทางโน้น , นั่นเพื่อน

5. อนิยมสรรพนาม เป็นคำสรรพนาม ใช้แทนคำนามบอกความไม่ชี้เฉพาะเจาะจง ที่แน่นอนลงไป ได้แก่ ใคร ผู้ใด ไหน อะไร บางครั้งก็เป็นคำซ้ำๆ เช่น ใครๆ อะไรๆ ไหนๆ โดยจะนิยมใช้กับใช้ในประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธ เช่น ใครทำก็ไม่รู้, อะไรๆ ก็ไม่กิน

6. ปจฉาสรรพนาม เป็นคำสรรพนามใช้ถาม ใช้แทนคำนาม ที่มีเนื้อความเป็นคำถาม เช่น ใคร อะไร ผู้ใด ไหน เป็นต้น โดยนิยมใช้กับประโยคคำถาม เช่น ใครเป็นคนทำ, คนไหนเป็นคนทำ

ใบความรู้เรื่องชนิดของคำ การใช้คำ

คำกริยา

คำกริยา คือ คำที่แสดงอาการ สภาพ หรือการกระทำของคำนาม และคำสรรพนามในประโยค คำกริยาบางคำอาจมีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง บางคำต้องมีคำอื่นมาประกอบ และบางคำต้องไปประกอบคำอื่นเพื่อขยายความ

หน้าที่ของคำกริยา

ทำหน้าที่เป็นกริยาสำคัญของประโยค เช่น คนกินข้าว นกบินมาเป็นฝูง เป็นต้น

ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค เช่น กินมากทำให้อ้วน เป็นต้น

ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค เช่น ฉันชอบเดินแอร์โรบิกตอนเช้า เป็นต้น

ทำหน้าที่ช่วยขยายกริยาสำคัญให้มีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น พี่คงจะกลับบ้านเย็นนี้

ทำหน้าที่ช่วยขยายคำนามให้เข้าใจเด่นชัดขึ้น เช่น ฉันชอบกิน ก๋วยเตี๋ยว

คำกริยา แบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. **สกรรมกริยา** คือคำกริยาที่ต้องมีกรรมมารับ จึงจะได้ใจความสมบูรณ์ เช่น แม่ค้าขายผลไม้ น้องตัดกระดาษ

2. **อกรรมกริยา** คือคำกริยาที่ไม่ต้องมีกรรมมารับก็ได้ความหมายสมบูรณ์ ชัดเจนในตัวเอง เช่น ครูยืน น้องนั่ง ฝนตกหนัก เด็กๆหัวเราะ คุณลุงกำลังนอน เขายืนอยู่

3. **วิกตรรถกริยา** คือคำกริยาที่ไม่มีความหมายในตัวเอง ใช้ตามลำพังแล้วไม่ได้ความ ต้องมีคำอื่นมาประกอบจึงจะได้ความ คำที่มารับนั้นไม่ใช่กรรมแต่เป็นส่วนเติมเต็มหรือมาช่วยขยายความหมายให้ สมบูรณ์ คำกริยาพวกนี้ได้แก่ เป็น เหมือน คล้าย เท่า คือ เสมือน ดูจ เช่น ผมเป็นนักเรียน ลูกคนนี้ คล้ายพ่อ เขาคือครูของตนเอง รองเท้า 2 คู่นี้เหมือนกัน ชายของฉันเป็นตำรวจ

4. **กริยาอนุเคราะห์ หรือ กริยาช่วย** เป็นคำที่เติมหน้าคำกริยาหลักในประโยคเพื่อช่วยขยายความหมายของคำกริยาสำคัญ เป็นกริยาที่ไม่มีความหมายในตัวเอง ทำหน้าที่ช่วยคำกริยาให้มีความหมายชัดเจนขึ้น ได้แก่ จง กำลัง ได้ แล้ว ต้อง อย่า จง โปรด ช่วย ควร คงจะ อาจจะ จะ ย่อม คง ยัง ถูก เตะ เทอญ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น นายแดงจะไปโรงเรียน เขาได้รับคำชม

ข้อสังเกต กริยาคำว่า ถูก ตามปกติจะใช้กับกริยาที่มีความหมายไปในทางไม่ดี เช่น ถูกตี ถูกดู ถูกตำหนิ ถ้าความหมายในทางดีอาจใช้คำว่า ได้รับ เช่น ได้รับคำชมเชย ได้รับเชิญ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมี กริยาที่ทำหน้าที่คล้ายนาม (กริยาสภาวะมาลา) เป็นคำกริยาที่ทำหน้าที่เป็นประธาน เป็นกรรม หรือบทรขยายของประโยคก็ได้

ใบความรู้เรื่องชนิดของคำ การใช้คำ

คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ เป็นคำที่ใช้ขยายคำนาม สรรพนาม กริยา หรือวิเศษณ์ เพื่อบอกเวลา สถานที่ จำนวน หรือลักษณะต่าง ๆ คำวิเศษณ์จำแนกได้เป็น 9 ชนิดดังนี้

1. คำวิเศษณ์บอกลักษณะ (ลักษณวิเศษณ์) ได้แก่คำขยายที่บอกชนิด ขนาด สัมผัส สี กลิ่น รส สัมผัส อากาาร ความรู้สึก เช่น เล็ก ใหญ่ กลม รี แบน ขาว แดง เหม็น หอม หวานเปรี้ยว อ่อน แข็ง เร็ว ช้า ค่อย แหบ ค้าง เป็นต้น ตัวอย่างเช่น ม้าวิ่งเร็ว เขาพูดเพราะ ลมพัดแรง

2. คำวิเศษณ์บอกเวลา (กาลวิเศษณ์) เป็นคำขยายบอกเวลาที่เกิดขึ้นแล้ว หรือปัจจุบัน เช่น ก่อน หลัง เดียวนี้ ภายหลัง หรือขยายบอกเวลาว่า เช้า สาย บ่าย เย็น คำ เช่น เขามาโรงเรียนสาย เราจะไปเดี๋ยวนี้ ฉันจะไปพบเธอเวลาเย็น บริษัทจะส่งหนังสือมาภายหลัง

3. คำวิเศษณ์บอกสถานที่ (สถานวิเศษณ์) เป็นคำขยายแสดงที่อยู่หรือระยะที่ตั้งอยู่ เช่น เหนือ ใต้ ไกล ใกล้ เป็นต้น เช่นเขาอยู่ไกล เด็กๆ จะไปบ้านนอก เธออยู่เหนือ

4. คำวิเศษณ์บอกปริมาณหรือจำนวน (ประมาณวิเศษณ์) เป็นคำประกอบบอกจำนวน หรือจำนวนนับ เช่น มาก น้อย หนึ่ง สอง ที่ห้า อันดัดสิบ เช่น เขากินข้าวหมด คนงานกินจุ

5. คำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ (นิยมิวิเศษณ์) เป็นคำขยายบอกความแน่นอน เช่น นี้ นี้ นั้น นั้น โนน โนน เช่นชายคนนั้นเป็นชาวไทย เขาสอบตกแน่นอน หล่อนต้องมาหาเราแน่

6. คำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ (อนิยมิวิเศษณ์) เป็นคำประกอบที่แสดงความไม่แน่นอน เช่น อื่น อื่นๆ ใด ใดๆ อะไร อะไรๆ เป็นต้น ตัวอย่าง เด็กอะไรชนอย่างนี้ วิชาอื่นๆ ก็สู้วิชานี้ไม่ได้

7. คำวิเศษณ์แสดงคำถาม (ปฤจฉาวิเศษณ์) เป็นคำที่ใช้ถาม เช่น อะไร ใคร ไหน ทำไม แต่คำเหล่านี้จะตามหลังคำนาม สรรพนาม หรือกริยา ตัวอย่าง คนไหนเป็นนักเรียนทุน คนไข้มีอาการอย่างไร

8. คำวิเศษณ์แสดงคำขานรับ (ประติษญาวิเศษณ์) เป็นคำขานรับหรือคำประกอบใช้แสดงการขานรับ เช่น ค่ะ ครับ จ๊ะ จำ ฯลฯ ตัวอย่าง คุณครับ รถไฟจะออกแล้ว คุณแม่ขา โทรศัพท์ค่ะ

9. คำวิเศษณ์แสดงความปฏิเสธ (ประติเสธวิเศษณ์) เป็นคำบอกห้ามหรือบอกปฏิเสธ เช่น ไม่ หาไม่ เปล่า อย่า เป็นต้น ตัวอย่าง เงินทองไม่ใช่ของหาง่าย นักเรียนไม่ควรนั่งหลับในห้องเรียน

ใบความรู้เรื่องชนิดของคำ การใช้คำ

คำบุพบท

คำบุพบท คือ คำที่เชื่อมคำหรือกลุ่มคำให้สัมพันธ์กันและเมื่อเชื่อมแล้วทำให้ทราบว่า คำ หรือกลุ่มคำที่เชื่อมกันนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ได้แก่ ใน แก่ จน ของ ด้วย โดย ฯลฯ

หน้าที่ในการแสดงความสัมพันธ์ของคำบุพบท

1. แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานที่ เช่น คนในเมือง
2. แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับเวลา เช่น เขาเปิดไฟจนสว่าง
3. แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับการเป็นเจ้าของ เช่น แหวนวงนี้เป็นของฉัน
4. แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับเจตนาหรือสิ่งที่มุ่งหวัง เช่น เขาทำเพื่อลูก
5. แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับอาการ เช่น เราเดินไปตามถนน

ตำแหน่งของคำบุพบท ตำแหน่งของคำบุพบท เป็นคำที่ใช้นำหน้าคำอื่นหรือประโยค เพื่อให้รู้ว่าคำ หรือประโยคที่อยู่หลังคำบุพบท มีความสัมพันธ์กับคำหรือประโยคข้างหน้า ดังนั้นคำบุพบทจะอยู่หน้าคำต่างๆ ดังนี้

1. นำหน้าคำนาม เช่น เขาเขียนจดหมายด้วยปากกา เขาอยู่ที่บ้านของฉัน
2. นำหน้าคำสรรพนาม เช่น เขาอยู่กับฉันตลอดเวลา เขาพูดกับท่านเมื่อคืนนี้แล้ว
3. นำหน้าคำกริยา เช่น เขาเห็นแก่กิน โต๊ะตัวนี้จัดสำหรับอภิปรายคืนนี้
4. นำหน้าคำวิเศษณ์ เช่น เขาวิ่งมาโดยเร็ว เธอก้าวโดยช้ำ

ใบความรู้เรื่องชนิดของคำ การใช้คำ

คำอุทาน

คำอุทาน คือ คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงอารมณ์หรือความรู้สึกของผู้พูด มักจะเป็นคำที่ไม่มี ความหมาย แต่เน้นความรู้สึก และอารมณ์ของผู้พูด เสียงที่เปล่งออกมาเป็นคำอุทานนี้ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ

1. เป็นคำ เช่น โอ๊ย ว้าย แหม โถ เป็นต้น
2. เป็นวลี เช่น พุทโธเอ๋ย คุณพระช่วย ตายละว้า เป็นต้น
3. เป็นประโยค เช่น ไฟไหมเจ้าข้า ป้าถูกรถชน เป็นต้น

คำอุทานแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. อุทานบอกอาการ ใช้เปล่งเสียงเพื่อบอกอาการและความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้พูด อุทานบอกอาการ อาจจะอุทานแสดงความเข้าใจ ตกใจ โกรธ เจ็บ ตื่นเต้น สงสัย เช่น อ้อ วู๊ ตายตาย ไซ้ อู๊

2. คำอุทานบอกอาการนี้ รวมทั้งที่แทรกอยู่ในคำประพันธ์ต่าง ๆ โดยมากก็เป็นคำสร้อย เช่น เฮย เฮย นอ ร้องเรียก หรือบอกเพื่อให้รู้สึกตัว เช่น แน่น เฮ้ โว๊ว เป็นต้น ตัวอย่างของอุทานบอกอาการ

โกรธเคือง เช่น ชิชะ คู้คู้ เป็นต้น

ตกใจ เช่น ตายจริง ว้าย เป็นต้น

สงสาร เช่น อนิจจา โถ เป็นต้น

โล่งใจ เช่น เฮ้อ เฮอ เป็นต้น

ทักท้วง เช่น ฮ้า ไซ้ เป็นต้น

เยาะเย้ย เช่น หนอย ชะ เป็นต้น

ประหม่า เช่น เอ้อ อ้า เป็นต้น

ชักชวน เช่น นะ น่า เป็นต้น

3. อุทานเสริมบท คือ คำพูดเสริมขึ้นมาโดยไม่มี ความหมาย อาจอยู่หน้าคำ หลังคำหรือ แทรกกลางคำเพื่อเน้นความหมายของคำที่จะพูดให้ชัดเจนขึ้นเป็นคำที่เพิ่มเข้ามาโดยไม่ได้ตั้งใจให้ ความเพิ่มมาแต่อย่างใด เช่น แขนแมน เสื้อสาต โต๊ะเตอะ จานเงิน ไม้รู้ไม้จี้ พระสงฆ์องค์เจ้า โรงร่ำโรงเรียน ร้องห่มร้องไห้

ตัวอย่างของอุทานเสริมบท เช่น อานน้ำอานท่า ลืมหูลืมตา กินน้ำกินท่า ถ้าเนื้อความมี ความหมายในทางเดียวกัน เช่น ไม้ดูไม้แล ร้องร่ำทำเพลง เราเรียกคำเหล่านี้ว่า คำซ้อน

ใบความรู้เรื่องชนิดของคำ การใช้คำ

คำสันธาน

คำสันธาน คือ คำที่ทำหน้าที่เชื่อมคำกับคำ เชื่อมประโยคกับประโยค เชื่อมข้อความกับข้อความ หรือข้อความให้สละสลวย คำสันธานนั้นเป็นคำเดียวก็มี เช่น และ แต่ เป็นกลุ่มคำก็มี เช่น เพราะฉะนั้น แต่ทว่า หรือมิฉะนั้น เป็นกลุ่มแยกคำกันก็มี เช่น ฉันทัด...ฉันนั้น คงจะ...จึง ถ้า...ก็

หน้าที่ของคำสันธาน

1. เชื่อมคำกับคำ เช่น ฉันเลี้ยงแมวและสุนัข นิดกับหน่อยไปโรงเรียน
2. เชื่อมข้อความ เช่น คนเราต้องการปัจจัย 4 ด้วยเหตุนี้ เราจึงต้องประกอบอาชีพเพื่อให้ได้เงินมาซื้อ
3. เชื่อมประโยคกับประโยค เช่น พี่สาวสวยแต่น้องฉลาด เพราะเขาขยันจึงสอบได้
4. เชื่อมความให้สละสลวย เช่น เขาก็เป็นคนดีคนหนึ่งเหมือนกัน คนเราก็มีเจ็บป่วยบ้างเป็นธรรมดา

ลักษณะการเชื่อมของสันธาน พอดีดังนี้

1. เชื่อมความให้คล้องตามกัน สันธานพวกนี้ได้แก่ ก็...จึง, แล้วก็, กับ และ, ทั้ง...และ, ทั้ง...ก็, ครั้น...ก็, ครั้น...จึง, พอ...ก็ ตัวอย่างเช่น พออ่านหนังสือเสร็จก็เข้านอน พ่อและแม่ทำงานเพื่อลูก
2. เชื่อมความที่ขัดแย้งกัน ได้แก่คำ แต่ แต่ทว่า ถึง...ก็ กว่า...ก็ ตัวอย่างเช่น เธอไม่สวยแต่ว่านิสัยดี เขาอยากมีเงินแต่ไม่ทำงาน ถึงเขาจะโกรธแต่ฉันก็ไม่กลัว
3. เชื่อมความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่คำว่า หรือ หรือไม่ก็, ไม่เช่นนั้น, มิฉะนั้น ตัวอย่างเช่น เธอต้องทำงานมิฉะนั้นเธอจะถูกไล่ออก ไม่เธอก็ฉันต้องกวาดบ้าน เธอจะยืนหรือจะนั่ง
4. เชื่อมความที่เป็นเหตุผลกัน ได้แก่คำ จึง เพราะ...จึง เพราะฉะนั้น...จึง ฉะนั้น ดังนั้น ตัวอย่างเช่น เขาวิ่งเร็วจึงหกล้ม ฉันกลัวรถติดเพราะฉะนั้นฉันจึงออกจากบ้านแต่เช้า เขาดูหนังสือจึงสอบไล่ได้
5. เชื่อมความให้แยกต่างตอน ได้แก่คำ ส่วน ฝ่าย หนึ่ง เช่นกองทัพเราอยู่ได้ลม ฝ่ายข้าศึกอยู่เหนือลม
6. เชื่อมความแบ่งรับรอง ได้แก่ ถ้า ถ้า...ก็ เช่น ถ้าฝนไม่ตก ฉัน ก็จะไปโรงเรียน
7. เชื่อมความให้สละสลวย ได้แก่ อยากรู้ก็ตาม อยากรู้ก็ดี อันที่จริง เช่น อยากรู้ก็ดีฉันจะพยายามทำให้ดีที่สุด

ใบงานที่ 1

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนคิดคำที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคำที่กำหนดให้ ภายในเวลา 5 นาที

1. โรงเรียน.....

.....

2. ท่าน.....

.....

3. กิน.....

.....

4. หอม.....

.....

5. โดย.....

.....

6. และ.....

.....

7. อ้อย.....

.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนเลือกคำในตอนที่ 1 มา 1 คำ แล้วเขียนอธิบาย สรุป ดังนี้

1. คำที่เลือก คือ.....

2. คำที่เกี่ยวข้อง คือ.....

3. ความสัมพันธ์ของ ก.กับ ข.เป็นคำ.....

ใบงานที่ 2

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดคำที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคำที่กำหนดให้ได้
ถูกต้องและมากที่สุด ภายในเวลา 10 นาที

1. โรงเรียน.....

.....

2. ท่าน.....

.....

3. กิน.....

.....

4. หอม.....

.....

5. โดย.....

.....

6. และ.....

.....

7. อยู่.....

.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกคำในตอนที่ 1 มา 1 คำ แล้วเขียนอธิบาย สรุป ดังนี้

1. คำที่เลือก คือ.....

2. คำที่เกี่ยวข้อง คือ.....

3. ความสัมพันธ์ของ ก. กับ ข. เป็นคำ.....

ใบงานที่ 3

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนแต่ละคนคิดคำทั้ง 7 ชนิด ให้ได้ถูกต้องและมากที่สุด
ภายในเวลา 10 นาที

1. คำนาม.....

.....

2. คำสรรพนาม.....

.....

3. คำกริยา.....

.....

4. คำวิเศษณ์.....

.....

5. คำบุพบท.....

.....

6. คำสันธาน.....

.....

7. คำอุทาน.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์สที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรียงความเรียงภาษา

เวลา 2 ชั่วโมง

เรื่อง สร้างประโยคอย่างสร้างสรรค์

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท.2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ท.2.1.1 สามารถเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจง เขียนโน้มน้าวใจ เขียนแสดงทรรศนะ เขียนบันเทิงคดี สารคดี เขียนสร้างสรรค์และเขียนเชิงวิชาการ ใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน

สาระสำคัญ

ประโยคประเภทต่างๆ แสดงความคิด ความรู้สึก กิริยาอาการ ถ่ายทอดออกมาอย่างเหมาะสมและการคิดสร้างสรรค์ด้านการใช้คำและกลุ่มคำในการผูกประโยคสำหรับการเขียนเรียงความได้ถูกต้อง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมาย ส่วนประกอบ ของประโยคตามเจตนาของการสื่อสารได้ถูกต้อง

2. นักเรียนสามารถอธิบายชนิดของประโยคตามเจตนาของการสื่อสารได้ถูกต้อง

3. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างประโยคตามเจตนาของการสื่อสารได้อย่างสร้างสรรค์

3. สาระการเรียนรู้

1. ประโยคความหมายและชนิดของประโยค

ประโยค คือ ข้อความที่มีความสมบูรณ์ เข้าใจชัดเจน ประกอบด้วย ภาคประธาน (บทประธาน และบทขยายประธาน) ภาคแสดง (บทกริยา บทกรรม บทขยายกริยา และบทขยายกรรม) การนำคำและกลุ่มคำมาเรียงเรียงประโยคเพื่อสื่อสารนั้น ผู้ส่งสารต้องเลือกใช้คำและกลุ่มคำให้ถูกต้องเหมาะสม โดยคำนึงถึงเจตนาของผู้ส่งสาร

ประเภทของประโยคตามเจตนาของผู้ส่งสาร มีด้วยกัน 3 ประเภท

1. ประโยคแจ้งให้ทราบ หมายถึง ประโยคที่ผู้พูดบอกเล่าหรือแจ้งความบางประการแก่ผู้ฟัง เพื่อให้ผู้ฟังได้รับทราบข้อความนั้นๆ มี ประโยคบอกเล่า อธิบาย เตือน ชี้แนะ ทั้งบอกเล่าเนื้อความ ปฏิเสธด้วย เช่น คุณพ่อชอบกีฬาบาสเกตบอล ฉันล่ะกลัว (บอกเล่าถึงเรื่องที่ยังไม่รู้มาก่อน) ชงชยติ ยังว่างอยู่ (บอกเล่าเป็นเชิงแนะนำ) สมถวิลก็ยังไม่สวยดีนะคะ (บอกเล่าเชิงขอความคิดเห็น) ฉันคิดถึงเธอนะจึงได้มาหา (ประโยคอธิบาย) ฉันจะกินวันนี้ละ ไม่ใช่วันพรุ่งนี้ (เตือน)

2. ประโยคถามให้ตอบ คือ ประโยคที่ผู้พูดถามข้อความเพื่อให้ผู้ฟังตอบสิ่งที่อยากรู้ เนื้อความจะมีคำถามชี้เฉพาะแสดงคำถามว่า ใคร อะไร ที่ไหน เท่าไร ทำไม เหตุใด เมื่อไร เช่น ใครอยากกลับบ้าง เธอชอบทานทเรียนหรือ

คำถามตอบรับหรือปฏิเสธจะมีคำว่า “หรือ” กับ “ไหม” อยู่ท้ายประโยค เช่น คุณรู้จักวินดาหรือ คุณรู้ว่าวินดาไหม

ลักษณะที่ควรสังเกตเกี่ยวกับประโยค

1. เมื่อนำคำหรือกลุ่มคำมาเรียงเป็นประโยค จะสื่อสารได้
2. การเรียงลำดับจะเรียง นาม กริยา นาม คือ ประธาน กริยา กรรม
3. ประโยคที่ต้องการสื่อสารด้วยเจตนาเดียวกัน สามารถสื่อสารได้หลายแบบ
4. ความสัมพันธ์ของคำในภาษาไทย มีวิธีแสดง โดยการใช้เชื่อมคำ (คำสันธาน)

ประเภทของประโยคตามเจตนาของผู้ส่งสาร มีด้วยกัน 3 ประเภท

1. ประโยคแจ้งให้ทราบ หมายถึง ประโยคที่ผู้พูดบอกเล่าหรือแจ้งความบางประการแก่ผู้ฟัง เพื่อให้ผู้ฟังได้รับทราบข้อความนั้นๆ มี ประโยคบอกเล่า อธิบาย เตือน ชี้แนะ ทั้งบอกเล่าเนื้อความ ปฏิเสธด้วย

2. ประโยคถามให้ตอบ คือ ประโยคที่ผู้พูดถามข้อความเพื่อให้ผู้ฟังตอบสิ่งที่อยากรู้ เนื้อความจะมีคำถามชี้เฉพาะแสดงคำถามว่า ใคร อะไร ที่ไหน เท่าไร ทำไม เหตุใด เมื่อไร

3. ประโยคบอกให้ทำ คือ ประโยคที่ผู้พูดใช้เพื่อให้ผู้ฟังกระทำการบางอย่าง ตามความต้องการของผู้พูด มีประโยคคำสั่ง ประโยคชักชวน ประโยคอนุญาต เป็นต้น

2. การใช้ประโยคตามเจตนาของการสื่อสารได้ถูกต้อง

1. เรียงเรียงประโยคให้ถูกต้องชัดเจน กระชับรัดกุม มีลักษณะดังนี้
2. เรียงคำตามแบบภาษาไทย อย่าใช้สำนวนภาษาต่างประเทศ เช่น
3. ใช้คำให้สั้นกระชับความ คือ ใช้คำให้ครบถ้วน ไม่ขาดบทประธาน หรือบทกริยา

4. เรียบเรียงประโยคให้ต่อเนื่องกัน ข้อความในประโยคหนึ่งๆ ควรจะมีอย่างเดียวหรือต้องเกี่ยวข้องกัน ถ้าหากใจความไม่สัมพันธ์กันควรแยกเป็นคนละข้อความ

5. การรวบรวมให้กระชับ ในกรณีที่มีข้อความนั้นประธานหลายๆคำ โดยมีกริยาร่วมกัน ให้หาคำมารวบความให้กระชับ

6. ลำดับความให้รัดกุม คือ เรียงลำดับข้อความที่มีส่วนสำคัญที่สุดไว้ตอนท้ายของข้อความ ข้อความที่กล่าวส่วนสำคัญเสียก่อนแล้วจึงขยายความในตอนหลัง จะทำให้ผู้รับสารขาดความสนใจ

7. เว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง คือการเว้นช่องว่างระหว่างคำ เพื่อแบ่งข้อความเป็นตอนๆให้ได้ ข้อความที่ชัดเจนตามที่ต้องการ ไม่เว้นวรรคระหว่างประธานกับกริยาในข้อความเดียวกันระหว่างคำที่เชื่อมด้วย “และ” เว้นแต่ใช้เชื่อมข้อความ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ลำดับขั้นกิจกรรมแบบคอร์ท	กิจกรรม
1.เสนอสถานการณ์	<p>1.ครูแจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น ให้นักเรียนเขียนชื่อสกุล ให้เรียบร้อย</p> <p>2.ครูเล่านิทานเรื่องกระทายตื่นตูม ให้นักเรียนฟัง จำนวน 2 ครั้ง จากนั้นให้นักเรียนคิด คำ ข้อความ หรือใจความสำคัญที่สามารถสื่อถึงเรื่องกระทายตื่นตูมได้ลงในกระดาษ</p> <p>3.ครูสุ่มนักเรียนจำนวน 3-4 คน ให้คิด คำ ข้อความ หรือใจความสำคัญที่สามารถสื่อถึงเรื่องกระทายตื่นตูมได้ลงในกระดาษคำ</p> <p>4.ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับคำ ข้อความ หรือใจความสำคัญที่สามารถสื่อถึงเรื่องกระทายตื่นตูมที่นักเรียนเขียนลงในกระดาษคำ เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่องสร้างประโยคอย่างสร้างสรรค์</p>
2.คิดรายบุคคล	<p>5.ครูแจกใบงานที่ 1 ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนชื่อ สกุล ครู กำหนดเวลา 10 นาที ให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 ตอนที่ 1 ครบ กำหนดเวลาครูเก็บใบงานที่ 1 เพื่อตรวจให้คะแนน</p> <p>6. นักเรียนศึกษาเรื่อง สร้างประโยคอย่างสร้างสรรค์ จากหนังสือ วิวิธภาษาและใบความรู้ ครูแจกใบงานที่ 1 คืนให้กับนักเรียน</p>

ลำดับขั้นกิจกรรมแบบคอร์ท	กิจกรรม
	7.นักเรียน สรุป รวบรวมข้อมูล เรื่องสร้างประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ จากหนังสือ วิถีภาษาและใบความรู้ไว้ในใบงานที่ 1 ตอนที่ 2
3.คิดเป็นกลุ่มย่อย	8. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่มอีกครั้งโดยให้นักเรียนเปลี่ยนกลุ่มใหม่ ห้ามซ้ำกับกลุ่มเดิม แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องการสร้างประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ ที่ศึกษา 9. ครูแจกใบงานที่ 2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดประโยชน์ลงในใบงานที่ 2 ตอนที่ 1 ภายในเวลา 15 นาที
4.เสนอ/อภิปราย	10.ครบกําหนดเวลาให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอประโยชน์ หน้าชั้นเรียน 11. นักเรียนช่วยกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตรวจสอบความถูกต้องผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม 12. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง ประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ จากผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ลงในใบงานที่ 2 ตอนที่ 2
5.สรุป/ประเมินผล	13.ครูแจกใบงานที่ 3 ให้นักเรียนแต่ละคนคิดประโยชน์ ทั้ง 3 ประเภทให้ถูกต้องและได้จำนวนมากที่สุดภายในเวลา 10 นาที 14. ครบกําหนดเวลา นักเรียนส่งผลงาน ครูตรวจให้คะแนน

5. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนภาษาไทย วิถีภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. ใบความรู้
3. นิทานเรื่องกระต่ายตื่นตูม
4. ใบงาน

6. การวัดและประเมินผล

วิธีวัดและประเมินผล

ประเมินความคิดสร้างสรรค์จากใบงาน แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการให้คะแนน
ความคิดสร้างสรรค์เรื่องการสร้างประโยชน์อย่างสร้างสรรค์

เครื่องมือวัดและประเมินผล

แบบบันทึกการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์เรื่องการสร้างประโยชน์อย่างสร้างสรรค์

(ลงชื่อ)..... ผู้สอน
(.....)

บันทึกการตรวจสอบ/ข้อเสนอแนะ

.....
.....

(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจ
(.....)

...../...../.....

บันทึกหลังการสอน

.....
.....
.....
.....

แบบบันทึกการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์
เรื่องการสร้างประโยชน์อย่างสร้างสรรค์

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ใบงานที่ 1 (10)	ใบงานที่ 2 (10)	ใบงานที่ 3 (10)	รวม (30)
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					
27.					
28.					
29.					
30.					

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ใบงานที่ 1

รายการประเมิน ลักษณะคำที่คิดค้นมา	ระดับคุณภาพ/5 นาที			รวม
	4	2	1	
1.เชิงปริมาณ (ความคิดคล่อง)	ได้ประโยชน์ที่ สมบูรณ์ 10 ประโยชน์ขึ้นไป	ได้ประโยชน์ที่ สมบูรณ์ 5-9 ประโยชน์	ได้ประโยชน์ที่ สมบูรณ์ต่ำกว่า 5 ประโยค	4
2.เชิงปริมาณ (ความคิดยืดหยุ่น)		ประโยชน์ที่แสดง ทิศทางอย่าง หลากหลาย	ประโยชน์เป็น ประโยชน์ในทิศทาง ไม่เกิน 2 ด้าน (บวก-ลบ)	2
3.เชิงคุณภาพ (ความคิด ละเอียดลออ ความคิดริเริ่ม)	ประโยชน์แปลกใหม่ งดงาม น่าสนใจ กะทัดรัดชัดเจน มี น้ำหนัก	ประโยชน์ที่ถูกต้อง ตามหลักไวยากรณ์ ประโยชน์ งดงาม กะทัดรัดชัดเจน แต่ ขาดน้ำหนัก	ประโยชน์ถูกต้องแต่ มีสิ่งที่ทำให้เข้าใจ ไม่ตรงกัน ประโยค งดงาม แต่ไม่โดดเด่น	4
รวม				10

เกณฑ์การประเมิน/ระดับคุณภาพ

8-10 คะแนน หมายถึง ดีหรือดีมาก ได้ระดับคุณภาพ 3

5-7 คะแนน หมายถึง พอใช้ ได้ระดับคุณภาพ 2

4-6 คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง ได้ระดับคุณภาพ 1

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป หรือ ที่ระดับร้อยละ 70

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ใบงานที่ 2

รายการประเมิน ลักษณะคำที่คิดค้นมา	ระดับคุณภาพ/5 นาที			รวม
	4	2	1	
1.เชิงปริมาณ (ความคิดคล่อง)	ได้ประโยชน์ที่ สมบูรณ์10ประโยชน์ ขึ้นไป	ได้ประโยชน์ที่ สมบูรณ์5-9 ประโยชน์	ได้ประโยชน์ที่ สมบูรณ์ต่ำกว่า 5 ประโยค	4
2.เชิงปริมาณ (ความคิดยืดหยุ่น)		ประโยชน์ที่แสดง ทิศทางอย่าง หลากหลาย	ประโยชน์เป็น ประโยชน์ในทิศทาง ไม่เกิน2 ด้าน (บวก-ลบ)	2
3.เชิงคุณภาพ (ความคิดละเอียดลออ ความคิดริเริ่ม)	ประโยชน์แปลก ใหม่ งดงาม น่าสนใจ กะทัดรัด ชัดเจน มีน้ำหนัก	ประโยชน์ที่ถูกต้อง ตามหลักไวยากรณ์ ประโยชน์ งดงาม กะทัดรัดชัดเจน แต่ ขาดน้ำหนัก	ประโยชน์ถูกต้องแต่ มีสิ่งที่ทำให้เข้าใจ ไม่ตรงกัน ประโยค งดงาม แต่ไม่โดดเด่น	4
รวม				10

เกณฑ์การประเมิน/ระดับคุณภาพ

8-10 คะแนน หมายถึง ดีหรือดีมาก ได้ระดับคุณภาพ 3

5-7 คะแนน หมายถึง พอใช้ ได้ระดับคุณภาพ 2

4-6 คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง ได้ระดับคุณภาพ 1

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป หรือ ที่ระดับร้อยละ 70

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ใบงานที่ 3

รายการประเมิน ลักษณะคำที่คิดค้นมา	ระดับคุณภาพ/5 นาที			รวม
	4	2	1	
1.เชิงปริมาณ (ความคิดคล่อง)	ได้ประโยชน์ที่ สมบูรณ์10 ประโยชน์ขึ้นไป	ได้ประโยชน์ที่ สมบูรณ์5-9 ประโยชน์	ได้ประโยชน์ที่ สมบูรณ์ต่ำกว่า 5 ประโยค	4
2.เชิงปริมาณ (ความคิดยืดหยุ่น)		ประโยชน์ที่แสดง ทิศทางอย่าง หลากหลาย	ประโยชน์เป็น ประโยชน์ในทิศทาง ไม่เกิน2 ด้าน (บวก-ลบ)	2
3.เชิงคุณภาพ (ความคิดละเอียดลออ ความคิดริเริ่ม)	ประโยชน์แปลก ใหม่ งดงาม น่าสนใจ กะทัดรัด ชัดเจน มีน้ำหนัก	ประโยชน์ถูกต้อง ตามหลักไวยากรณ์ ประโยชน์ งดงาม กะทัดรัดชัดเจน แต่ขาดน้ำหนัก	ประโยชน์ถูกต้องแต่ มีสิ่งที่ทำให้เข้าใจ ไม่ตรงกัน ประโยชน์ งดงาม แต่ไม่โดดเด่น	4
รวม				10

เกณฑ์การประเมิน/ระดับคุณภาพ

8-10 คะแนน หมายถึง ดีหรือดีมาก ได้ระดับคุณภาพ 3

5-7 คะแนน หมายถึง พอใช้ ได้ระดับคุณภาพ 2

4-6 คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง ได้ระดับคุณภาพ 1

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป หรือ ที่ระดับร้อยละ 70

ใบความรู้เรื่องประโยค

ประโยค

ความหมายของประโยค

ประโยค คือ ข้อความที่มีความสมบูรณ์ เข้าใจชัดเจน ประกอบด้วย ภาคประธาน (บทประธาน และบทขยายประธาน) ภาคแสดง (บทกริยา บทกรรม บทขยายกริยา และบทขยายกรรม)

การนำคำและกลุ่มคำมาเรียบเรียงประโยคเพื่อสื่อสารนั้น ผู้ส่งสารต้องเลือกใช้คำ และกลุ่มคำให้ถูกต้องเหมาะสม โดยคำนึงถึงเจตนาของผู้ส่งสาร

ส่วนประกอบของประโยค

ประโยคต้องประกอบด้วยบทประธานและบทกริยา เช่น คุณพ่อไปทำงาน แมวกินปลา ตำรวจจับผู้ร้าย

ลักษณะที่ควรสังเกตเกี่ยวกับประโยค

1. เมื่อนำคำหรือกลุ่มคำมาเรียงเป็นประโยค จะสื่อสารได้
2. การเรียงลำดับจะเรียง นาม กริยา นาม คือ ประธาน กริยา กรรม
3. ประโยคที่ต้องการสื่อสารด้วยเจตนาเดียวกัน สามารถสื่อสารได้หลายแบบ
4. ความสัมพันธ์ของคำในภาษาไทย มีวิธีแสดงโดยการใช้เชื่อมคำ (คำสันธาน)

ประเภทของประโยคตามเจตนาของผู้ส่งสาร มีด้วยกัน 3 ประเภท

1. ประโยคแจ้งให้ทราบ หมายถึง ประโยคที่ผู้พูดบอกเล่าหรือแจ้งความบางประการแก่ผู้ฟัง เพื่อให้ผู้ฟังได้รับทราบข้อความนั้นๆ มี ประโยคบอกเล่า อธิบาย เตือน ชี้แนะ ทั้งบอกเล่าเนื้อความ ปฏิเสธด้วย เช่น คุณพ่อชอบกีฬาฟุตบอล ฉันละกลุ่ม (บอกเล่าถึงเรื่องที่คุณฟังยังไม่รู้มาก่อน) ชงชยลียังว่างอยู่ (บอกเล่าเป็นเชิงแนะนำ) สมถวิลก็ยังไม่สวยดีนะคะ (บอกเล่าเชิงขอความคิดเห็น) ฉันคิดถึงเธอนะจึงได้มาหา (ประโยคอธิบาย) ฉันจะกินวันนี้ละ ไม่ใช่วันพรุ่งนี้ (เตือน)

2. ประโยคถามให้ตอบ คือ ประโยคที่ผู้พูดถามข้อความเพื่อให้ผู้ฟังตอบสิ่งที่อยากรู้ เนื้อความจะมีคำไม่ชี้เฉพาะแสดงคำถามว่า ใคร อะไร ที่ไหน ทำไร ทำไม เหตุใด เมื่อไร เช่น ใครอยากกลับบ้าน เธอชอบทานทเรียนหรือ

5. การรวบรวมให้กระชับ ในกรณีที่ข้อความนั้นประธานหลายๆคำ โดยมีกริยาร่วมกันให้หาคำมารวบความให้กระชับ เช่น

อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยที่จำเป็นสำหรับชีวิต

ทหาร ตำรวจ ข้าราชการ ชาวไร่ ชาวนา ล้วนเป็นพี่น้องร่วมแผ่นดินเดียวกัน

6. เรียงลำดับข้อความที่มีส่วนสำคัญที่สุดไว้ตอนท้ายของข้อความ ข้อความที่กล่าวส่วนสำคัญเสียก่อนแล้วจึงขยายความในตอนหลัง จะทำให้ผู้รับสารขาดความสนใจ เช่น

เขาไม่เคยทุจริต ถึงแม้เขาจะมีตำแหน่งไม่ใหญ่โตและมีฐานะไม่ดี (ไม่รัดกุม)

ถึงแม้เขาจะมีตำแหน่งใหญ่โตและมีฐานะไม่ค่อยคินัก แต่เขาก็ไม่เคยทุจริต (รัดกุม)

7. เว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง คือการเว้นช่องว่างระหว่างคำ เพื่อแบ่งข้อความเป็นตอนๆให้ได้ ข้อความที่ชัดเจนตามที่ต้องการ ไม่เว้นวรรคระหว่างประธานกับกริยาในข้อความเดียวกันระหว่างคำที่เชื่อมด้วย “และ” เว้นแต่ใช้เชื่อมข้อความ เช่น

ข้าพเจ้าคิดว่าหนังสือนี้มีคุณค่าแก่การอ่านหาความรู้ : ไม่ถูกต้องเพราะ

“การอ่านหาความรู้” เป็นกลุ่มคำเดียวกันจึงไม่แยกกัน

8. การใช้คำ มีลักษณะดังนี้

8.1 ใช้คำหรือสำนวนให้ตรงความหมาย เช่น เขาตั้งปฏิญาณไว้ว่าจะตั้งใจเรียนปฏิญาณ หมายถึง ไหวพริบในกรตอบโต้ ควรใช้ว่า ปณิธาน

8.2 ใช้คำที่มีความกำกวม คำที่มีความหมายหลายอย่างต้องเขียนประโยคให้ชัดเจน เช่น ขยายสายหยุดทำงาน มีความหมายได้หลายอย่าง เช่น

-ขยายของคนชื่อสายหยุดทำงาน

-ขยายของคนชื่อสายเล็กทำงาน

-คนชื่อสายหยุดทำงาน

-คนชื่อสายไม่ทำงาน

8.3 อย่าใช้คำฟุ่มเฟือย (คำฟุ่มเฟือย คือ คำที่ตัดออกแล้วประโยคไม่เสียความ) เช่น เขาถูกจับในข้อหาลักทรัพย์ของผู้อื่น ผู้ร้ายถูกยิงตายกลายเป็นศพ คนทำงานกำลังทำการก่อสร้าง

8.4 ใช้คำระดับเดียวกัน อย่าใช้ต่างระดับ ในประโยคเดียวกัน เช่น สตรีมีลักษณะหลายๆอย่างที่แตกต่างกันผู้ชาย ควรใช้ สตรี-บุรุษ หรือ ผู้หญิง-ผู้ชาย

8.5 อย่าใช้คำผิดหน้าที่ เช่น

- ผมขอแถลงการณ์ หลักการดำเนินงานของผมให้ทุกคนทราบ ควรใช้ แถลง

- หมาเห่าคังนั้นมันจึงไม่กัด ใช้สันธานผิด ควรแก้เป็น หมาเห่ามักไม่กัด

8.6 ใช้คำให้คงที่ เช่น

- เมื่อตำรวจมาชันสูตรพลิกศพ ปรากฏว่าผู้ตายไม่มีบาดแผลแต่อย่างใด
- เขาเข้าเยี่ยมคนเจ็บ เมื่อไปถึงผู้ป่วยฟื้นแล้ว เขาจึงนั่งคุยกับคนไข้

8.7 การใช้คำให้ตรงตามความนิยมของผู้ใช้ภาษาเดียวกัน เช่น ความหมายว่ามาก มีที่ใช้ต่างลักษณะดังนี้ เช่น ยุงชุม มะม่วงดก ฝนตกหนัก ฯลฯ

8.8 การใช้คำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล เช่น

พ่อพูดกับลูกชาย - แกลไปไหนของแก กลับค่ำทุกวัน บอกมานะ

ครูกับศิษย์ - เธอช่วยฉบับที่ก๊สึ้นๆ ไว้เรียนอาจารย์จ้งจิตด้วย ขอบใจมาก

8.9 การใช้คำไม่ซ้ำซากหรือที่เรียกว่ารู้จักหลากคำ หมายถึงการเลือกใช้คำให้แปลกออกไป โดยคำเหล่านั้นมีความหมายคล้ายคลึงกันหรือใกล้เคียงกัน

8.10 การใช้คำให้เห็นภาพ หมายถึงการใช้ถ้อยคำที่ทำให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเห็นภาพรวมทั้งสัมผัสด้วยตา ได้แก่ เหลืองอ้อย คั่งสนั่น หอมระรวย

ใบงานที่ 1

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้มาสร้างสรรค์เป็นประโยคตามเจตนาของการสื่อสาร ภายในเวลา 5 นาที

1. โรงเรียน.....

.....

.....

2. ท่าน.....

.....

.....

3. กิน.....

.....

.....

4. หอม.....

.....

.....

5. โดย.....

.....

.....

6. และ.....

.....

.....

7. อยู่.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนเลือกคำในตอนที่ 1 มา 1 ประโยค แล้วเขียนอธิบาย สรุป ดังนี้

1. คำที่เลือก คือ.....

2. คำที่เกี่ยวข้อง คือ.....

3. ความสัมพันธ์ของ ก. กับ ข. เป็นคำ.....

ใบงานที่ 2

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำคำที่กำหนดให้สร้างสรรค์ให้เป็นประโยคตามเจตนาของการสื่อสารได้ถูกต้องและมากที่สุดภายในเวลา 10 นาที

1. โรงเรียน.....

.....
.....

2. ท่าน.....

.....
.....

3. กิน.....

.....
.....

4. หอม.....

.....
.....

5. โดย.....

.....
.....

6. และ.....

.....
.....

7. อ้อย.....

.....
.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกประโยคในตอนที่ 1 มา 1 ประโยค แล้วเขียนอธิบายสรุป ดังนี้

1. ประโยคที่เลือก คือ.....

2. ประโยคที่เกี่ยวข้อง คือ.....

3. ความสัมพันธ์ของ ก. กับ ข. เป็นคำ.....

แผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์สที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรียงความเรียงภาษา

เวลา 2 ชั่วโมง

เรื่อง การใช้สำนวนเชิงสร้างสรรค์

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท.2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ท.2.1.1 สามารถเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจง เขียนโน้มน้าวใจ เขียนแสดงทรรศนะ เขียนบันเทิงคดี สารคดี เขียนสร้างสรรค์และเขียนเชิงวิชาการ ใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน

1. สาระสำคัญ

สำนวน โวหาร เป็นผลผลิตทางภาษาที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ความรู้สึนึกคิด สภาพความเป็นอยู่ ค่านิยม ตลอดจนวิวัฒนาการของคนไทยได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ สำนวน โวหาร ยังประกอบไปด้วยคำสอน คำเตือนสติ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต การใช้สำนวน โวหาร ประกอบการสื่อสาร ทำให้ผู้รับสารสามารถเข้าใจความหมายได้ชัดเจน ภายในเวลาอันรวดเร็ว ทั้งยังเพิ่มอรรถรสในการสื่อสารและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมาย ของสำนวน โวหาร ได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถอธิบายประเภทของสำนวนโวหาร ได้อย่างถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างสำนวนโวหาร ได้อย่างสร้างสรรค์

3. สาระการเรียนรู้

1. ความหมาย ของโวหาร

โวหาร หมายถึง ถ้อยคำที่ใช้ในการสื่อสารที่เรียบเรียงเป็นอย่างดี มีวิธีการ มีชั้นเชิง และมีศิลปะ เพื่อสื่อให้ผู้รับสารรับสารได้อย่างแจ่มแจ้ง ชัดเจนและลึกซึ้ง รับสารได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร

ประเภทของสำนวนโวหาร

สำนวนโวหารในภาษาไทย แบ่งออกเป็น 5 คือ

1. บรรยายโวหาร
2. พรรณนาโวหาร
3. เทศนาโวหาร
4. สาธกโวหาร
5. อุปมาโวหาร

1. บรรยายโวหาร คือ โวหารที่ใช้เล่าเรื่อง หรืออธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ตามลำดับเหตุการณ์ การเขียนบรรยายโวหาร จะมุ่งความชัดเจน เขียน ตรงไปตรงมา รวบรัด กล่าวถึงแต่สาระสำคัญ ไม่จำเป็นต้องมีผลความ หรือความปลื้กยอเสริม ในการเขียนทั่ว ๆ ไปมักใช้บรรยายโวหาร เพราะเหมาะในการติดต่อสื่อสารเนื่องจากสำนวนประเภทนี้มุ่งสาระเขียนอย่างสั้นๆ ได้ความชัดเจน งานเขียนที่ควรใช้บรรยายโวหาร ได้แก่ การเขียนอธิบายประเภทต่าง ๆ เช่น เขียนรายงานวิทยานิพนธ์ ตำรา บทความ การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง เช่น บันทึก จดหมายเหตุ การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น ประเภทบทความเชิงวิจารณ์ ข่าว เป็นต้น

หลักการเขียนบรรยายโวหาร

1. เรื่องที่เขียนต้องเป็นเรื่องจริง ผู้เขียนควรมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนเป็นอย่างดี โดยอาจรู้มาจาประสบการณ์ หรือการค้นคว้าก็ได้
2. เลือกเขียนเฉพาะสาระสำคัญ ไม่เน้นรายละเอียด แต่เขียนตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม
3. ใช้ภาษาให้เข้าใจง่าย หากต้องการจะกล่าวให้ชัดเจนอาจใช้อุปมาโวหารและสาธกโวหารเข้าช่วยได้บ้าง แต่ต้องไม่มากจนส่วน ที่เป็นสาระสำคัญกลายเป็นส่วนน้อยไป
4. เรียบเรียงความคิดให้ต่อเนื่อง และสัมพันธ์กัน

ตัวอย่างสำนวนโวหาร

ครั้งเวลาประมาณสามยาม เล่าปีได้ยินเสียงคนโห่ร้องอื้ออึงคะนึงมาทางทิศเหนือคั้งหนึ่ง แผ่นดินจะถล่มก็ตกใจ จึงขึ้นม้ามุททหารสองพันยกออกไปพบทัพโจโฉยกตามมา เล่าปีก็ขับทหารเข้าสู้รบเป็นสามารบ ทหารโจโฉก็ล้อมเล่าปีเข้าไว้ เตียวหุยเห็นว่าเล่าปีอยู่ในกลางทหารโจโฉดังนั้นก็ตีฝ่าทหารเข้าไปช่วยเล่าปี

2. พรรณนาโวหาร มีจุดมุ่งหมายในการเขียนต่างจากบรรยายโวหาร คือมุ่งให้ความแจ่มแจ้งละเอียดลออ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ซาบซึ้งเพลิดเพลินไปกับข้อความนั้นการเขียนพรรณนาโวหารจึงยาวกว่าบรรยายโวหารมาก แต่มิใช่การเขียนอย่างเอนเอื้อ เพราะพรรณนาโวหารต้อง

มุ่งให้ภาพและอารมณ์ ดังนั้น จึงมักใช้การเล่นคำ เล่นเสียง ใช้ภาพพจน์ แม้เนื้อความที่เขียนจะ น้อย แต่เต็มด้วยสำนวนโวหารที่ไพเราะ อ่านได้รสชาติ

หลักการเขียนพรรณนาโวหาร

1. ต้องใช้คำดี หมายถึง การเลือกสรรถ้อยคำ เพื่อให้สื่อความหมาย สื่อภาพ สื่ออารมณ์ เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่ต้องการบรรยาย ควรเลือกคำ ที่ให้ความหมายชัดเจน ทั้งอาจต้องเลือกให้เสียงคำสัมผัสกันเพื่อเกิดเสียงเสนาะอย่างสัมผัสสระ สัมผัสอักษร ในงานร้อยกรอง

2. ต้องมีใจความดี แม้จะพรรณนายืดยาว แต่ใจความต้องมุ่งให้เกิดภาพ และอารมณ์ ความรู้สึกสอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังพรรณนา

3. อาจต้องใช้อุปมาโวหาร คือ การเปรียบเทียบเพื่อให้ได้ภาพชัดเจน และมักใช้ศิลปะการใช้คำที่เรียกว่า ภาพพจน์ประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้เป็นวิธีการที่จะทำให้พรรณนาโวหารเด่น ทั้งการใช้คำ และการใช้ภาพที่แจ่มแจ้ง อ่านแล้วเกิดจินตนาการและความรู้สึกคล้อยตาม

4. ในบางกรณีอาจต้องใช้สาธกโวหาร ประกอบด้วย คือ การยกตัวอย่างเพื่อให้เกิดความแจ่มแจ้ง โดยยกตัวอย่างสิ่งทีละม้ายคล้ายคลึงกัน เพื่อให้เกิดภาพและอารมณ์เด่นชัดพรรณนาโวหาร มักใช้กับการชมความงามอื่น ๆ เช่น ชมสถานที่ สรรเสริญบุคคล หรือใช้พรรณนาอารมณ์ ความรู้สึก เช่น รัก เกลียด โกรธ แค้น เสรีาสลด เป็นต้น

3. เทศนาโวหาร หมายถึง โวหารที่มีจุดหมายแสดงความแจ่มแจ้งเพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตาม หรืออาจกล่าวได้ว่ามุ่งชักจูงให้ผู้อ่าน คิดเห็นหรือคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียนเทศนาโวหาร จึงยากกว่าโวหารที่กล่าวมาแล้วทั้ง 2 โวหาร เพราะต้องใช้กลวิธีในการชักจูงใจ

หลักการเขียนเทศนาโวหาร

การเขียนเทศนาโวหารต้องใช้โวหารประเภทต่าง ๆ มาประกอบ กล่าวคือทั้งใช้บรรยาย โวหาร พรรณนาโวหาร รวมทั้งอุปมาโวหาร และ สาธกโวหารด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ใจความชัดเจน แจ่มแจ้ง มีทั้งความหลักและความรองเป็นที่เข้าใจจนเกิดความรู้สึกนึกคิดคล้อยตามผู้เขียนไปได้หากเป็นการแสดงความคิดเห็นควรอธิบายทั้งด้านที่เป็นประโยชน์และโทษ หรือแสดงเหตุและผลการเขียนเทศนาโวหาร ผู้เขียนต้อง มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เขียนเป็นอย่างดี สามารถอธิบายอย่างชัดเจน ทั้งควรพรรณนาให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ต้องรู้จักใช้เหตุผล และหลักฐานสนับสนุนความคิดเห็นที่ตนเสนอด้วย การลำดับความให้สัมพันธ์กันอย่างมีเหตุผลจึงเป็นหลักสำคัญอีกประการหนึ่ง ในการเขียนเทศนาโวหาร โดยทั่วไปมักเข้าใจกันว่า เทศนาโวหาร แปลว่า โวหารที่มุ่งสั่งสอน โดยตีความคำว่าเทศนา ว่าสั่งสอน ความจริงเทศนาในที่นี้ หมายถึง แสดง กล่าวคือ แสดงอย่าง

แจ่มแจ้งเพื่อให้เห็นคล้อยตาม รูปแบบงานเขียนที่ควรใช้เทศนาโวหารคือ งานเขียนประเภทบทความ ชักจูงใจ หรือบทความแสดงความคิดเห็น ความเรียง เป็นต้น

4. สาธกโวหาร คือ โวหารที่มุ่งให้ความชัดเจน โดยการยกตัวอย่างเพื่ออธิบายให้แจ่มแจ้ง หรือสนับสนุนความคิดเห็นที่เสนอให้หนักแน่น น่าเชื่อถือ สาธกโวหารเป็นโวหารเสริม บรรยายโวหาร พรรณาโวหาร และเทศนาโวหารเช่นการเลือกยกตัวอย่างมีหลักที่ควรเลือกให้เข้ากับ เนื้อความ อาจยกตัวอย่างสั้น ๆ ในบรรยายโวหารหรืออาจยกตัวอย่างที่มีรายละเอียดประกอบ ในพรรณาโวหาร และเทศนาโวหาร เป็นต้น ในการเขียนข้อเขียนต่าง ๆ นิสิตควรรู้จักเลือกใช้โวหาร ให้เหมาะกับจุดมุ่งหมายในการเขียนและเนื้อหาในบางโอกาส อาจต้องใช้โวหารหลายชนิด ในงานเขียนชิ้นหนึ่งก็ได้ หลักสำคัญอยู่ที่ว่าต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับโอกาส จุดมุ่งหมายและเขียน ได้อย่างถูกต้อง ตามลักษณะโวหารนั้น ๆ

5. อุปมาโวหาร หมายถึง โวหารเปรียบเทียบ โดยยกตัวอย่าง สิ่งทีคล้ายคลึงกันมาเปรียบ เพื่อให้เกิดความชัดเจนด้านความหมาย ด้านภาพ และเกิดอารมณ์ ความรู้สึกมากยิ่งขึ้น กล่าวได้ว่า อุปมาโวหาร คือ ภาพพจน์ประเภทอุปมานั้นเอง อุปมาโวหารใช้เป็นโวหารเสริม บรรยายโวหาร พรรณาโวหาร และเทศนาโวหาร เพื่อให้ชัดเจนน่าอ่าน โดยอาจเปรียบเทียบอย่างสั้น ๆ หรือเปรียบเทียบอย่างละเอียดก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอุปมา โวหารนั้นจะนำไปเสริมโวหารประเภทใด

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ลำดับขั้นกิจกรรมแบบคอร์ท	กิจกรรม
1. เสนอสถานการณ์	<p>1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม ให้ส่งตัวแทนออกมา รับกระดาษที่มีข้อความว่า “ดอกไม้ดอกนี้” พร้อมกับกระดาษกลุ่มละ 1 แผ่นนักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับฉลากโดย ฉลากใบที่ 1 ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนบรรยายที่มาจากจินตนาการให้มีความคิดสร้างสรรค์ เช่น ดอกไม้ดอกนี้มี“กลีบ” มีกี่กลีบ ลักษณะกลีบรูปร่างอย่างไร สีอะไร เมื่อจับกลีบแล้วรู้สึกอย่างไร</p> <p>ฉลากใบที่ 2 ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนบรรยายที่มาจากจินตนาการให้มีความคิดสร้างสรรค์ ดอกไม้ดอกนี้มี“เกสร” มีเกสรอย่างไร กลิ่นเป็นอย่างไร คล้ายอะไร หอมหรือไม่</p>

ลำดับขั้นกิจกรรมแบบคอร์ส	กิจกรรม
	<p>ฉลากใบที่ 3 ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนบรรยายที่มาจากจินตนาการให้มีความคิดสร้างสรรค์ ดอกไม้ดอกนี้มี“ก้าน” มีก้านลักษณะใด สีอะไร แข็งหรืออ่อนแค่ไหน</p> <p>ฉลากใบที่ 4 ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนบรรยายที่มาจากจินตนาการให้มีความคิดสร้างสรรค์ ดอกไม้ดอกนี้มี“ใบ” มีใบสีอะไร ลักษณะใบเป็นอย่างไร มีกี่ใบ</p> <p>2. เมื่อแต่ละกลุ่มจับฉลากได้ ก็ให้แยกย้ายกันไปเขียนส่วนต่างๆ ใ้เวลา 10 นาที ครบกำหนดเวลา ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน ออกมาบรรยาย ให้เพื่อนๆ ในห้องฟัง</p> <p>3. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนบรรยาย สรุปลงรูป ดอกไม้ดอกนี้ พร้อมทั้งวาดรูปดอกไม้ จากการบรรยายสรุป อย่างสร้างสรรค์</p> <p>ตัวอย่าง</p> <p>“ดอกไม้ดอกนี้มีกลีบ 5 กลีบ รูปร่างคล้ายหัวใจคน กลีบมีสีแดง นุ่มๆ กลิ่นหอมคล้ายมะลิ เกสรเป็นแท่งๆ คล้ายหลอดกาแฟ เพราะมองดูใสๆ สีขาวๆ ก้านของดอกไม้ชนิดนี้เป็นเกลียวเหมือนขดลวด ก้านมีสีดำ ไม่แข็งนัก ใบ ของดอกไม้ชนิดนี้มีสีฟ้า รูปร่างคล้ายนิ้วมือคน”</p> <p>4. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการเขียนบรรยายเรื่องดอกไม้ดอกนี้ เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่องการใช้สำนวนอย่างสร้างสรรค์</p>
2. คิตรายบุคคล	<p>5. ครูแจกใบงานที่ 1 ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนชื่อ สกุล</p> <p>6.ครูกำหนดเวลา 15 นาที ให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 ตอนที่ 1ครบกำหนดเวลาครูเก็บใบงานที่ 1 เพื่อตรวจให้คะแนนนักเรียนศึกษาเรื่อง โวหาร จากหนังสือ วิวิธภาษาและใบความรู้</p> <p>7. ครูแจกใบงานที่ 1 คืนให้กับนักเรียน นักเรียน สรุปรวบรวม ข้อมูล เรื่องโวหาร จากหนังสือ วิวิธภาษาและใบความรู้ ไว้ในใบงานที่ 1 ตอนที่ 2</p>

ลำดับขั้นกิจกรรมแบบคอร์ท	กิจกรรม
3. คิดเป็นกลุ่มย่อย	8. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่มอีกครั้ง โดยให้นักเรียนเปลี่ยนกลุ่มใหม่ ห้ามซ้ำกับกลุ่มเดิม แลกเปลี่ยนความรู้เรื่อง โวหาร ที่ศึกษา 9. ครูแจกใบงานที่ 2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 2 ตอนที่ 1 ภายในเวลา 20 นาที
4. เสนอ/อภิปราย	10. ครอบคลุมเวลาให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอใบงานที่ 2 ตอนที่ 1 หน้าชั้นเรียน 11. นักเรียนช่วยกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตรวจสอบความถูกต้องผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม 12. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง โวหารอย่างสร้างสรรค์ จากผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ลงในใบงานที่ 2 ตอนที่ 2
5. สรุป/ประเมินผล	15. แจกครูแจกใบงานที่ 3 นักเรียนแต่ละคนเขียนเรื่องโดยใช้โวหารอย่างสร้างสรรค์ได้ถูกต้องภายในเวลา 10 นาที 14. ครอบคลุมเวลา นักเรียนส่งผลงาน ครูตรวจให้คะแนน

5. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนภาษาไทย วิวิธภาษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. ใบความรู้
3. ฉลาก “ดอกไม้ดอกนี้”

6. การวัดและประเมินผล

วิธีวัดและประเมินผล

ประเมินความคิดสร้างสรรค์จากใบงาน แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์เรื่องการใช้สำนวนอย่างสร้างสรรค์

เครื่องมือวัดและประเมินผล

แบบบันทึกการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์เรื่องการใช้สำนวนอย่างสร้างสรรค์

(ลงชื่อ)..... ผู้สอน

(.....)

บันทึกการตรวจสอบ/ข้อเสนอแนะ

.....
.....

(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจ

(.....)

...../...../.....

บันทึกหลังสอน

.....
.....
.....
.....

แบบบันทึกการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์
เรื่องการใช้จำนวนอย่างสร้างสรรค์

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ใบงานที่ 1	ใบงานที่ 2	ใบงานที่ 3	รวม
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					
27.					
28.					
29.					
30.					

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ใบงานที่ 1

รายการประเมิน ลักษณะคำที่คิดค้นมา	ระดับคุณภาพ/5 นาที			รวม
	4	2	1	
1.เชิงปริมาณ (ความคิดคล่อง)	ได้ข้อความที่นำ คำที่กำหนดให้ มาใช้ทั้ง 3 คำ	ได้ข้อความที่นำ คำที่กำหนดให้ มาใช้ทั้ง 2 คำ	ได้ข้อความที่นำ คำที่กำหนดให้ มาใช้ทั้ง 1 คำ	4
2.เชิงปริมาณ (ความคิดยืดหยุ่น)		ข้อความที่แสดง ทิศทางอย่าง หลากหลาย มากกว่า 1 ด้าน	ข้อความแสดง ทิศทางไม่เกิน 2 ด้าน (บวก-ลบ)	2
3.เชิงคุณภาพ (ความคิด ละเอียดลออ ความคิดริเริ่ม)	ใช้ไวยากรณ์ที่เพิ่ม ความโดดเด่น ให้กับงานเขียน ได้อย่างชัดเจน-	ใช้ไวยากรณ์ที่เพิ่ม สอดคล้องลงตัว กับงานเขียน ค่อนข้างชัดเจน	มีการใช้ไวยากรณ์ ไม่ค่อย สอดคล้อง สัมพันธ์กัน	4
รวม				10

เกณฑ์การประเมิน/ระดับคุณภาพ

8-10 คะแนน หมายถึง ดีหรือดีมาก ได้ระดับคุณภาพ 3

5-7 คะแนน หมายถึง พอใช้ ได้ระดับคุณภาพ 2

4-6 คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง ได้ระดับคุณภาพ 1

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป หรือ ที่ระดับร้อยละ 70

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ใบงานที่ 2

รายการประเมิน ลักษณะคำที่คิดค้นมา	ระดับคุณภาพ/5 นาที			รวม
	4	2	1	
1.เชิงปริมาณ (ความคิดคล่อง)	ได้ข้อความที่น่า คำที่กำหนดให้ มาใช้ทั้ง 3 คำ	ได้ข้อความที่น่า คำที่กำหนดให้ มาใช้ทั้ง 2 คำ	ได้ข้อความที่น่า คำที่กำหนดให้ มาใช้ทั้ง 1 คำ	4
2.เชิงปริมาณ (ความคิดยืดหยุ่น)		ข้อความที่แสดง ทิศทางอย่าง หลากหลาย มากกว่า 1 ด้าน	ข้อความแสดง ทิศทางไม่เกิน 2 ด้าน (บวก-ลบ)	2
3.เชิงคุณภาพ (ความคิด ละเอียดลออ ความคิดริเริ่ม)	ใช้โวหารที่เพิ่ม ความโดดเด่น ให้กับงานเขียน ได้อย่างชัดเจน-	ใช้โวหารที่เพิ่ม สอดคล้องลงตัว กับงานเขียน ค่อนข้างชัดเจน	มีการใช้โวหาร ไม่ค่อย สอดคล้อง สัมพันธ์กัน	4
รวม				10

เกณฑ์การประเมิน/ระดับคุณภาพ

8-10 คะแนน หมายถึง ดีหรือดีมาก ได้ระดับคุณภาพ 3

5-7 คะแนน หมายถึง พอใช้ ได้ระดับคุณภาพ 2

4-6 คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง ได้ระดับคุณภาพ 1

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป หรือ ที่ระดับร้อยละ 70

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน
ใบงานที่ 3

รายการประเมิน ลักษณะคำที่คิดค้นมา	ระดับคุณภาพ/5 นาที			รวม
	4	2	1	
1.เชิงปริมาณ (ความคิดคล่อง)	ได้ข้อความที่นำ คำที่กำหนดให้ มาใช้ทั้ง 3 คำ	ได้ข้อความที่นำ คำที่กำหนดให้ มาใช้ทั้ง 2 คำ	ได้ข้อความที่นำ คำที่กำหนดให้ มาใช้ทั้ง 1 คำ	4
2.เชิงปริมาณ (ความคิดยืดหยุ่น)		ข้อความที่แสดง ทิศทางอย่าง หลากหลาย มากกว่า 1 ด้าน	ข้อความแสดง ทิศทางไม่เกิน 2 ด้าน (บวก-ลบ)	2
3.เชิงคุณภาพ (ความคิด ละเอียดลออ ความคิดริเริ่ม)	ใช้โวหารที่เพิ่ม ความโดดเด่น ให้กับงานเขียน ได้อย่างชัดเจน-	ใช้โวหารที่เพิ่ม สอดคล้องลงตัว กับงานเขียน ค่อนข้างชัดเจน	มีการใช้โวหาร ไม่ค่อย สอดคล้อง สัมพันธ์กัน	4
รวม				10

เกณฑ์การประเมิน/ระดับคุณภาพ

8-10 คะแนน หมายถึง ดีหรือดีมาก ได้ระดับคุณภาพ 3

5-7 คะแนน หมายถึง พอใช้ ได้ระดับคุณภาพ 2

4-6 คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง ได้ระดับคุณภาพ 1

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป หรือ ที่ระดับร้อยละ 70

ใบความรู้เรื่องโวหาร

โวหาร หมายถึง ถ้อยคำที่ใช้ในการสื่อสารที่เรียบเรียงเป็นอย่างดี มีวิธีการ มีชั้นเชิง และมีศิลปะ เพื่อสื่อให้ผู้รับสารรับสารได้อย่างแจ่มแจ้ง ชัดเจนและลึกซึ้ง รับสารได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารการใช้สำนวนโวหาร

สำนวนโวหารในภาษาไทย แบ่งออกเป็น 5 คือ

1. บรรยายโวหาร
2. พรรณนาโวหาร
3. เทศนาโวหาร
4. สาธกโวหาร
5. อุปมาโวหาร

1. บรรยายโวหาร คือ โวหารที่ใช้เล่าเรื่อง หรืออธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ตามลำดับเหตุการณ์ การเขียนบรรยายโวหาร จะมุ่งความชัดเจน เขียน ตรงไปตรงมา รวบรัด กล่าวถึงแต่สาระสำคัญ ไม่จำเป็นต้องมีผลความ หรือความปลุกย้อยเสริม ในการเขียนทั่ว ๆ ไปมักใช้บรรยายโวหาร เพราะเหมาะในการติดต่อสื่อสารเนื่องจากสำนวนประเภทนี้มุ่งสาระเขียนอย่างสั้นๆ ได้ความชัดเจน งานเขียนที่ควรใช้บรรยายโวหาร ได้แก่ การเขียนอธิบายประเภทต่าง ๆ เช่น เขียนรายงานวิทยานิพนธ์ ตำรา บทความ การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง เช่น บันทึก จดหมายเหตุ การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น ประเภทบทความเชิงวิจารณ์ ข่าว เป็นต้น

หลักการเขียนบรรยายโวหาร

1. เรื่องที่เขียนต้องเป็นเรื่องจริง ผู้เขียนควรมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนเป็นอย่างดี โดยอาจรู้มาจากการประสบการณ์ หรือการค้นคว้าก็ได้
2. เลือกเขียนเฉพาะสาระสำคัญ ไม่เน้นรายละเอียด แต่เขียนตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม
3. ใช้ภาษาให้เข้าใจง่าย หากต้องการจะกล่าวให้ชัดเจนอาจใช้อุปมาโวหารและสาธกโวหารเข้าช่วยได้บ้าง แต่ต้องไม่มากจนส่วน ที่เป็นสาระสำคัญกลายเป็นส่วนน้อยไป
4. เรียบเรียงความคิดให้ต่อเนื่อง และสัมพันธ์กัน

ตัวอย่างบรรยายโวหาร

ขณะที่เราขับรถขึ้นเหนือไปนครวัดเราผ่านบ้านเรือนซึ่งประดับด้วยธงสีน้ำเงินและแดง ใวนอกบ้านเราไปหยุดที่หน้าวัด ซึ่งประตูทางเข้าตกแต่งด้วยดอกไม้และเครือเถาไม้ ในเขตวัดสงฆ์ ห่มจีวรสีส้มสนทนาปราศรัยกับผู้ที่ไปนมัสการอยู่ในปะรำไม้ปลูกขึ้นเป็นพิเศษความประสงค์ที่เรา ไปหยุดที่วัดก็เพื่อทูลพระพรายเป็นเรื่องสำคัญที่สุดในวันขึ้นปีใหม่ตามศรัทธาของพุทธศาสนิกชน การทูลพระพรายเป็นพิธีบุญอุทิศฐานขอพรอย่างหนึ่ง งานเทศกาลนี้เป็นเวลาที่วัดทุก ๆ วัดจะต้อง เก็บกวาดให้สะอาดที่สุด มีการสงฆ์พระพุทธรูปเป็นประจำปีเพื่อขอให้ฝนตกโดยเร็ว

2. พรรณนาโวหาร มีจุดมุ่งหมายในการเขียนต่างจากบรรยายโวหาร คือมุ่งให้ความแจ่มแจ้ง ละเอียดลออ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ซาบซึ้งเพลิดเพลินไปกับข้อความนั้นการเขียนพรรณนาโวหาร จึงยาวกว่าบรรยายโวหารมาก แต่มิใช่การเขียนอย่างเยิ่นเย้อ เพราะพรรณนา-โวหารต้องมุ่งให้ภาพ และอารมณ์ ดังนั้น จึงมักใช้การเล่นคำ เล่นเสียง ใช้ภาพพจน์ แม้เนื้อความที่เขียนจะน้อยแต่เต็มด้วย สำนวนโวหารที่ไพเราะ อ่านได้รสชาติ

หลักการเขียนพรรณนาโวหาร

1. ต้องใช้คำดี หมายถึง การเลือกสรรถ้อยคำ เพื่อให้สื่อความหมาย สื่อภาพ สื่ออารมณ์ เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่ต้องการบรรยาย ควรเลือกคำ ที่ให้ความหมายชัดเจน ทั้งอาจต้องเลือกให้เสียง คำสัมผัสกันเพื่อเกิดเสียงเสนาะอย่างสัมผัสสระ สัมผัสอักษร ในงานร้อยกรอง

2. ต้องมีใจความดี แม้จะพรรณนายืดยาว แต่ใจความต้องมุ่งให้เกิดภาพ และอารมณ์ ความรู้สึกสอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังพรรณนา

3. อาจต้องใช้อุปมาโวหาร คือ การเปรียบเทียบเพื่อให้ได้ภาพชัดเจน และมักใช้ศิลปะการ ใช้คำที่เรียกว่า ภาพพจน์ประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้เป็นวิธีการที่จะทำให้พรรณนาโวหารเด่น ทั้งการใช้คำ และการใช้ภาพที่แจ่มแจ้ง อ่านแล้วเกิดจินตนาการและความรู้สึกคล้อยตาม

4. ในบางกรณีอาจต้องใช้สาธกโวหาร ประกอบด้วย คือ การยกตัวอย่างเพื่อให้เกิดความ แจ่มแจ้ง โดยยกตัวอย่างสิ่งทีละม้ายคล้ายคลึงกัน เพื่อให้เกิดภาพและอารมณ์เด่นชัดพรรณนาโวหาร มักใช้กับการชมความงามอื่น ๆ เช่น ชมสถานที่ สรรเสริญบุคคล หรือใช้พรรณนาอารมณ์ ความรู้สึก เช่น รัก เกลียด โกรธ แค้น เศร้าสลด เป็นต้น

ตัวอย่างพรรณนาโวหาร

เมื่อถึงตอนน้ำตื้นพวกผีพายต่างช่วยกันถ่อ ทางน้ำค่อยกว้างออกไปเป็นหนองน้ำใหญ่ แต่น้ำสงบนิ่ง น้ำประหลาดป่วนแนวไปจากริมหนองปล่อยให้ต้นหญ้าสีเขียวจำพวกอ้อคอยรับ แสงสะท้อนสีน้ำเงินแก่จากท้องฟ้าปุยเมฆสีม่วงลอยไปมาเหนือศีรษะ ทอดเงาลงมาได้ใบบัว

และดอกบัวสีเงินเรือนเล็กหลังหนึ่ง สร้างไว้บนเสาสูง แลดูค่าเมื่อมาแต่ไกลตัวเรือนมีต้นชะโอนสองต้น ซึ่งดูเหมือนจะขึ้นอยู่ในราวป่าเบื้องหลังเอนตัวลงเหนือหลังคา ทั้งต้นและใบคล้ายจะเป็นสัญลักษณ์ว่ามีความเศร้าโศกสุดประมาณ

3.เทศนาโวหาร หมายถึง โวหารที่มีจุดหมายแสดงความแจ่มแจ้งเพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตาม หรืออาจกล่าวได้ว่ามุ่งชักจูงให้ผู้อ่าน คิดเห็นหรือคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียนเทศนาโวหาร จึงยากกว่าโวหารที่กล่าวมาแล้วทั้ง 2 โวหาร เพราะต้องใช้กลวิธีในการชักจูงใจ

หลักการเขียนเทศนาโวหาร

การเขียนเทศนาโวหารต้องใช้โวหารประเภทต่าง ๆ มาประกอบ กล่าวคือทั้งใช้บรรยายโวหาร พรรณาโวหาร รวมทั้งอุปมาโวหาร และ สาธกโวหารด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ใจความชัดเจนแจ่มแจ้ง มีทั้งความหลักและความรองเป็นที่เข้าใจจนเกิดความรู้สึกนึกคิดคล้อยตามผู้เขียน ไปได้หากเป็นการแสดงความคิดเห็นควรอธิบายทั้งด้านที่เป็นประโยชน์และโทษ หรือแสดงเหตุและผลการเขียนเทศนาโวหาร ผู้เขียนต้อง มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เขียนเป็นอย่างดี สามารถอธิบายอย่างชัดเจน ทั้งควรพรรณนาให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ต้องรู้จักใช้เหตุผล และหลักฐานสนับสนุนความคิดเห็นที่ตนเสนอด้วย การลำดับความให้สัมพันธ์กันอย่างมีเหตุผลจึงเป็นสำคัญอีกประการหนึ่งในการเขียนเทศนาโวหาร โดยทั่วไปมักเข้าใจกันว่า เทศนาโวหาร แปลว่า โวหารที่มุ่งสั่งสอน โดยตีความคำว่าเทศนา ว่าสั่งสอน ความจริงเทศนาในที่นี้ หมายถึง แสดง กล่าวคือ แสดงอย่างแจ่มแจ้งเพื่อให้เห็นคล้อยตาม รูปแบบงานเขียนที่ควรใช้เทศนาโวหารคือ งานเขียนประเภทบทความชักจูงใจ หรือบทความแสดงความคิดเห็น ความเรียง เป็นต้น

ตัวอย่างเทศนาโวหาร

คนคงแก่เรียนย่อมมีปรัชญาฉลาดคิด ฉลาดทำ ฉลาดพูดและมีความรู้สึกสูง สำนึกในผิดชอบชั่วดีไม่กล้าทำในสิ่งที่ผิดที่ชั่ว เพราะรู้สึกละอายขวยเงินแก่ใจและรู้สึกสะอึด หวาดกลัวต่อผลร้ายอันพึงจะได้รับ รู้สึกอึดใจในความถูกต้องรู้สึกเสียใจในความผิดพลาด และรู้เท่าความถูกผิดนั้นว่ามีได้อยู่ที่ดวงดาวประจำตัว แต่อยู่ที่การกระทำของตัวเอง พึงทราบว่าความฉลาดคิด ฉลาดทำ ฉลาดพูดและมีความรู้สึกสูง ทำให้คิดดีที่จริงและคิดจริงที่ดี ทำดีที่จริงทำจริงที่ดี และพูดดีที่จริง พูดจริงที่ดี นี่คือนิเวศจริยธรรมของคนแก่เรียน

4.สาธกโวหาร คือ โวหารที่มุ่งให้ความชัดเจน โดยการยกตัวอย่างเพื่ออธิบายให้แจ่มแจ้ง หรือสนับสนุนความคิดเห็นที่เสนอให้หนักแน่น น่าเชื่อถือ สาธกโวหารเป็นโวหารเสริมบรรยายโวหาร พรรณาโวหาร และเทศนาโวหารเช่นการเลือกยกตัวอย่างมีหลักที่ควรเลือกให้เข้ากับเนื้อความ อาจยกตัวอย่างสั้น ๆ ในบรรยายโวหารหรืออาจยกตัวอย่างที่มีรายละเอียด

ประกอบในพรรณาโวหาร และเทศนาโวหาร เป็นต้น ในการเขียนข้อเขียนต่าง ๆ นิสิตควรรู้จักเลือกใช้โวหารให้เหมาะกับจุดมุ่งหมายในการเขียนและเนื้อหาในบางโอกาส อาจต้องใช้โวหารหลายชนิดในงานเขียนชิ้นหนึ่งก็ได้ หลักสำคัญอยู่ที่ว่าต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับโอกาส จุดมุ่งหมายและเขียนได้อย่างถูกต้อง ตามลักษณะโวหารนั้น ๆ

ตัวอย่างสาธกโวหาร

“... พึงสังเกตการบูชาในทางที่ผิดให้เกิดโทษ ดังต่อไปนี้ ในสำนักอาจารย์ทิสปาโมกข์ เมืองตักศิลา มีเด็กวัยรุ่นเป็นลูกศิษย์อยู่หลายคนเรียนวิชาต่างกันตามแต่เขาดนัด มีเด็กวัยรุ่นคนหนึ่งชื่อสัญญาชิวะอยู่ในหมู่นั้นเรียนเวทย์มนต์ เสกสัตว์ตายให้ฟื้นคืนชีพได้ตามธรรมเนียมการเรียนเวทย์มนต์ ต้องเรียนผูกและเรียนแก้ ไปด้วยกันแต่เขาไม่ได้เรียนมนต์แก้” มาวันหนึ่งสัญญาชิวะกับเพื่อนหลายคนพากันเข้าป่าหาฟืนตามเคยได้พบเสือโคร่งตัวหนึ่งนอนตายอยู่ “นี่แน่ะเพื่อน เสือตาย” สัญญาชิวะเอ่ยขึ้น “ข้าจะเสกมนต์ให้เสือดาวนี้ฟื้นคืนชีพขึ้น คอยดูนะเพื่อน” “แน่เทียวหรือ” เพื่อนคนหนึ่งพูด “ลองปลุกมันให้คืนชีพลุกขึ้นดูซิ ถ้าเธอ สามารถ” แล้วเพื่อน ๆ อื่น ๆ ขึ้นดั้นไม้คอยดู “แน่ชื่อน่า” สัญญาชิวะยืนย่นแล้วเริ่มรำยมนต์ เสกลงที่ร่างเสือพอเจ้าเสือฟื้นลืมตาลุกขึ้นยืนรู้สึกหิวมองเห็นสัญญาชิวะพอเป็นอาหารแก้หิวได้ จึงสะบัดแยกเขี้ยวอดสัญญาชิวะและคำรามวิ่งปราดเข้ากัดก้านคอสัญญาชิวะ ล้มตายลงเมื่ออาจารย์ได้ทราบข่าวก็สลดใจและอาลัยรักในลูกศิษย์มากจึงเปล่งอุทานขึ้นว่า “นี่แหละ ผลของการยกย่องในทางที่ผิดผู้ยกย่องคนเลวร้าย ยอมรับนับถือเขาในทางมิบังควรต้องได้รับทุกข์ถึงตายเช่นนี้เอง”

5. อุปมาโวหาร หมายถึง โวหารเปรียบเทียบ โดยยกตัวอย่าง สิ่งทีคล้ายคลึงกันมาเปรียบเทียบ เพื่อให้เกิดความชัดเจนด้านความหมาย ด้านภาพ และเกิดอารมณ์ ความรู้สึกมากยิ่งขึ้น กล่าวได้ว่าอุปมาโวหาร คือ ภาพพจน์ประเภทอุปมานั้นเอง อุปมาโวหารใช้เป็นโวหารเสริม บรรยายโวหาร พรรณาโวหาร และเทศนาโวหาร เพื่อให้ชัดเจนน่าอ่าน โดยอาจเปรียบเทียบอย่างสั้นๆ หรือเปรียบเทียบอย่างละเอียดก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอุปมา โวหารนั้นจะนำไปเสริมโวหารประเภทใด

ตัวอย่างอุปมาโวหาร เช่นความสวยเหมือนดอกไม้ เมื่อถึงเวลาจะร่วงโรยไปตามอายุขัยแต่ความดีเหมือนแผ่นดิน ทรายใดที่โลกดำรงอยู่ ผืนดินจะไม่มีวันสูญหายได้เลยความดีจึงเป็นของคู่โลก และถาวร กว่าความสวยควรหรือไม่ถ้าเราจะหันมาเทิดทูนความดีมากกว่าความสวย เราจะได้ทำแต่สิ่งที่ถูกเสียที

แผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์สที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรียงความเรียงภาษา

เวลา 2 ชั่วโมง

เรื่อง เรียงความอย่างสร้างสรรค์

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท.2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ท.2.1.1 สามารถเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจง เขียนโน้มน้าวใจ เขียนแสดงทรรศนะ เขียนบันเทิงคดี สารคดี เขียนสร้างสรรค์และเขียนเชิงวิชาการ ใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน

1. สาระสำคัญ

การเขียนเรียงความ มีกระบวนการคิดและการเขียน การศึกษารูปแบบการเขียนเรียงความให้เข้าใจ ช่วยในการแสดงความคิดสร้างสรรค์ ความคิดเห็นได้อย่างมีขั้นตอนและสามารถเขียนเรียงความได้ถูกต้อง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมาย องค์ประกอบ แนวทาง การเขียนเรียงความได้อย่างถูกต้อง

2. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้อย่างสร้างสรรค์

3. สาระการเรียนรู้

1. ความหมายการเขียนเรียงความ

เรียงความ คือ การนำเอาคำมาประกอบแต่งเป็นเรื่องราวอาจใช้วิธีการเขียน การเขียนจดหมาย รายงาน ตอบคำถาม ข่าว บทความ ฯลฯ อาศัยเรียงความเป็นพื้นฐาน ทั้งนี้ การเขียนเรียงความจึงมีความสำคัญ ช่วยให้พูดหรือเขียนในรูปแบบต่าง ๆ ได้ดี นอกจากนี้ก่อนเรียงเขียนความเราต้องค้นคว้า รวบรวมความรู้ ความคิด และนำมาจัดเป็นระเบียบ จึงเท่ากับเป็นการฝึกถึงเหล่านี้ให้กับตนเองได้อย่างดีอีกด้วย

2. องค์ประกอบของเรียงความ

เรียงความเรื่องหนึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่องและส่วนท้าย หรือสรุปส่วนนำเรื่องจะเป็นส่วนที่แสดงประเด็นหลักหรือจุดประสงค์ของเรื่องส่วนเนื้อเรื่องเป็นส่วนขยายโครงเรื่องที่วางเอาไว้ส่วนนี้จะประกอบด้วยย่อหน้าหลายย่อหน้าส่วนท้ายของเรื่องจะเป็นการเน้นย้ำประเด็นหลักหรือจุดประสงค์

1. การเขียนส่วนนำ เป็นส่วนที่แสดงประเด็นหลักหรือจุดประสงค์ของเรื่อง ดังนั้นส่วนนำจึงเป็นการบอกผู้อ่านถึงเนื้อหาที่น่าสนใจและยังเป็นการเร้าความสนใจให้ผู้อ่านเรื่องจนจบ การเขียนส่วนนำเพื่อเร้าความสนใจนั้นมีหลายวิธีแล้วแต่ผู้เขียนจะเลือกตามความเหมาะสม อาจนำด้วยปัญหาเร่ด่วนหรือหัวข้อที่กำลังเป็นเรื่องที่น่าสนใจ คำถาม การเล่าเรื่องที่จะเขียนการยกคำพูด ข้อความ หรือสุภาษิตที่น่าสนใจ บทร้อยกรองการอธิบายความเป็นมาของเรื่อง การบอกจุดประสงค์ของการเขียนการให้คำจำกัดความ ของคำสำคัญของเรื่องที่จะเขียน แรงบันดาลใจ ฯลฯ ดังตัวอย่าง เช่น

- 1.1 นำด้วยปัญหาเร่ด่วน หรือหัวข้อที่กำลังเป็นเรื่องที่น่าสนใจ
- 1.2 นำด้วยคำถาม
- 1.3 นำด้วยการยกคำพูด ข้อความ สุภาษิตที่น่าสนใจ
- 1.4 นำด้วยบทร้อยกรอง เช่น “ความรักเหมือนโรคา บันดาลตาให้มีมน”
- 1.5 นำด้วยการอธิบายความเป็นมาของเรื่อง
- 1.6 นำด้วยการบอกจุดประสงค์ของการเขียน

2. การเขียนส่วนเนื้อเรื่อง เนื้อเรื่องเป็นส่วนสำคัญที่สุดของเรียงความเพราะเป็นส่วนที่ต้องแสดงความรู้ ความคิดเห็นให้ผู้อ่านทราบตามโครงเรื่องที่วางไว้ เนื้อเรื่องที่ต้องแสดงออกถึงความรู้ความคิดเห็นอย่างชัดเจนมีรายละเอียดที่เป็นข้อเท็จจริงและมีกรอธิบายอย่างเป็นลำดับขั้น มีการหยิบยกอุทาหรณ์ ตัวอย่าง ทฤษฎี สถิติ คำกล่าว หลักปรัชญา หรือสุภาษิตคำพังเพย ฯลฯ สนับสนุนความรู้ความคิดเห็นนั้นเนื้อเรื่องประกอบด้วยย่อหน้าต่าง ๆ หลายย่อหน้าตามสาระสำคัญที่ต้องการกล่าวถึงเปรียบเทียบว่าเนื้อเรื่องเหมือนส่วนลำตัวของคนที่ประกอบด้วย อวัยวะต่างๆ แต่รวมกันแล้วเป็นตัวบุคคล ดังนั้นการเขียนเนื้อเรื่องถึงจะแตกแยกย่อยออกไปอย่างไร จะต้องรักษาสาระสำคัญใหญ่ของเรื่องไว้ การแตกแยกย่อยเป็นไปเพื่อประกอบให้สาระสำคัญใหญ่ของเรื่องซึ่งเปรียบเหมือนตัวคน สมบูรณ์ในแต่ละย่อหน้า ประกอบด้วยส่วนที่เป็นเนื้อหา คือความรู้หรือความคิดเห็นที่ต้องการแสดงออก การอธิบาย และอุทาหรณ์คือการอ้างอิง ตัวอย่าง ฯลฯ ที่สนับสนุนให้เห็นจริงเห็นจัง ส่วนสำนวนโวหารจะใช้แบบใดบ้าง โปรดศึกษาเรื่องสำนวนโวหารในหัวข้อต่อไป

3. การเขียนส่วนท้ายหรือส่วนสรุป ส่วนท้ายหรือส่วนสรุป ส่วนปิดเรื่องเป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับเนื้อหาส่วนอื่น ๆ โดยตลอดและเป็นส่วนที่บอกผู้อ่านว่าเรื่องราวที่เสนอนั้นได้สิ้นสุดลงแล้ววิธีการเขียนส่วนท้ายมีด้วยกันหลายวิธี เช่น เน้นย้ำประเด็นหลักเสนอคำถามหรือข้อคิด สรุปเรื่อง เสนอความคิดของผู้เขียนขยายจุดประสงค์ของผู้เขียน หรือสรุปด้วยสุภาษิต คำคม คำนวน โวหาร คำพังเพย อ้างคำพูดของบุคคล อ้างทฤษฎี หลักศาสนา หรือคำสอน และบทร้อยกรอง ฯลฯ

3.1 เน้นย้ำประเด็นหลัก

3.2 เสนอคำถามหรือข้อคิดให้ผู้อ่านใช้วิจารณ์ญาณ

3.3 สรุปเรื่อง

3.4 เสนอความคิดเห็นของผู้เขียน

3.5 ขยายจุดประสงค์ของผู้เขียน ควบคู่กับบทร้อยกรอง

แนวทางการเขียนเรียงความ

1. การเลือกเรื่อง ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของผู้เขียนที่ไม่สามารถเริ่มต้นเขียนได้คือไม่ทราบจะเขียนเรื่องอะไร วิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวคือหัดเขียนเรื่องใกล้ตัวของผู้เขียนหรือเรื่องที่ผู้เขียนมีประสบการณ์ดีรวมทั้งเรื่องที่ผู้เขียนมีความรู้เป็นอย่างดี หรือเขียนเรื่องที่สนใจเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่กำลังอยู่ในความสนใจของบุคคลทั่วไป

2. ประเภทของเรื่องที่จะเขียน การแบ่งประเภทของเรื่องที่จะเขียนนั้นพิจารณาจากจุดมุ่งหมายในการเขียน ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

2.1 เรื่องที่เขียนเพื่อความรู้เป็นการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์รวมทั้งหลักการ ตลอดจนข้อเท็จจริงต่างๆ ใช้วิธีเขียนบอกเล่าหรือบรรยายรายละเอียด

2.2 เรื่องที่เขียนเพื่อความเข้าใจเป็นการอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจความรู้ หลักการ หรือประสบการณ์ต่าง ๆ การเขียนเพื่อความเข้าใจมักควบคู่ไปกับการเขียนเพื่อให้เกิดความรู้

2.3 การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ เป็นการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านเชื่อถือและยอมรับเพื่อให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสทางใจให้สนุกสนาน เพลิดเพลินไปกับข้อเขียนนั้น ๆ

3. การวางโครงเรื่องก่อนเขียน การเขียนเรียงความเป็นการเสนอความคิดต่อผู้อ่านผู้เขียนจึงต้องรวบรวมเลือกสรรและจัดระเบียบความคิดแล้วนำมาเรียบเรียงเป็น โครงเรื่อง การรวบรวมความคิด อาจจะรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์ของผู้เขียนเองนำส่วนที่เป็นประสบการณ์ตรงและประสบการณ์ทางอ้อม ซึ่งเกิดจากการฟัง การอ่านการพูดคุย ชักถาม เป็นต้น

3.1 ชนิดของโครงเรื่อง การเขียน โครงเรื่องนิยายเขียน 2 แบบ คือ โครงเรื่องแบบหัวข้อและโครงเรื่องแบบ ประโยค

3.1.1 โครงเรื่องแบบหัวข้อ เขียนโดยใช้คำหรือวลีสั้น ๆ เพื่อเสนอประเด็นความคิด

3.1.2 โครงเรื่องแบบประโยค เขียนเป็นประโยคที่สมบูรณ์ โครงเรื่องแบบนี้มีรายละเอียดที่ชัดเจนกว่าโครงเรื่องแบบหัวข้อ

4.หลักในการวางโครงเรื่องหลักในการวางโครงเรื่องนั้นควรแยกประเด็นหลักและประเด็นย่อยจากกันให้ชัดเจนโดยประเด็นหลักทุกข้อควรมีความสำคัญเท่ากันส่วนประเด็นย่อยจะเป็นหัวข้อที่สนับสนุนประเด็นหลัก ทั้งนี้ทุกประเด็นต้องต่อเนื่องและสอดคล้องกัน จึงจะเป็น โครงเรื่องที่ดี

ตัวอย่างโครงเรื่องแบบหัวข้อ : เรื่องปัญหาการติดยาเสพติดของวัยรุ่นไทย

1. สาเหตุของการติดยาเสพติด
 - ก. ตามเพื่อน
 - ข. การหย่าร้างของบิดามารดา
 - ค. พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก
 - ง. การบังคับขู่เข็ญ
2. สภาพปัญหาของการติดยาเสพติดของวัยรุ่นไทย
 - ก. จำนวนผู้ติดยา
 - ข. การก่ออาชญากรรม
 - ค. การค้าประเวณี
3. แนวทางการแก้ไขปัญหา
 - ก. การสร้างภูมิคุ้มกันตนในครอบครัว
 - ข. การสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง
 - ค. กระบวนการบำบัดรักษาแบบผสมผสาน

ตัวอย่างโครงเรื่องแบบประโยค : เรื่องปัญหาการติดยาเสพติดของวัยรุ่นไทย

1. สาเหตุของการติดยาเสพติด มีหลายสาเหตุทั้งสาเหตุที่เกิดจากตัวเองและจากสิ่งแวดล้อม

- ก. เสพตามเพื่อน เพราะความอยากรลอง คิดว่าลองครั้งเดียวคงไม่ติด
- ข. บิดา มารดา หย่าร้างกัน ลูกอยู่กับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำให้รู้สึกหว่าเหว่ เหงา และเศร้าลึกๆ
- ค. พ่อแม่ให้เวลากับการทำงานหาเงินและการเข้าสังคม ไม่มีเวลาให้ครอบครัว

ง. ในโรงเรียนมีกลุ่มนักเรียนที่ทั้งเสพและค้ายาเสพติดเองใช้กำลังข่มขู่ บิบบังคับให้
ชื้อยา

2. สภาพปัญหาของการติดยาเสพติดของวัยรุ่นไทย

ก. จำนวนวัยรุ่นไทยที่ติดยาเสพติดในปัจจุบันมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ข. ปัญหาที่ตามมาของการติดยาเสพติดคือการก่ออาชญากรรมทุกประเภท

ค. ในหมู่วัยรุ่นหญิงที่ติดยาเสพติด มักตกเป็นเหยื่อของการค้าประเวณีในที่สุด

3. แนวทางการแก้ไขปัญหา

ก. การให้ความรัก ความอบอุ่น และความเอื้ออาทร รวมทั้งการมีเวลาให้กับคนในครอบครัว เป็นภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติดได้อย่างดี

ข. การทำให้คนในชุมชนรักชุมชนช่วยเหลือแก้ปัญหาในชุมชนจะเป็นเกราะป้องกันปัญหาเสพติดได้อย่างดี เพราะเขาร่วมกันสอดส่องดูแลป้องกันชุมชนของตนเองจากยาเสพติด

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ลำดับขั้นกิจกรรมแบบคอร์ท	กิจกรรม
1. เสนอสถานการณ์	<p>1. ครูนำข้อความ ซึ่งมาจาก เรื่องเดียวกัน แต่ตัดเป็นส่วนย่อยๆ ดังนี้</p> <p>-นักมวยชายหนุ่มคนนั้น มีรูปร่างใหญ่โต แขนยาว ขายาว ผิวคล้ำๆ ไม่ขาว</p> <p>-เขาชกคู่ต่อสู้ด้วยหมัด แอบกัดด้วยฟัน และเตะคู่ต่อสู้ด้วยเท้าอันแข็งแรงของเขาอย่างแรงๆ จนคู่ต่อสู้ล้มลงไปนอนบนพื้น ไม่สามารถยืนด้วยเท้าทั้ง 2 ข้าง</p> <p>-คนดูรอบๆ เเวที ทั้งทางด้านทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก ต่างใช้มือของแต่ละคนปรบมือ และใช้ตามกันอย่างชื่นชม พร้อมทั้งอ้าปากตะโกนเชียร์</p> <p>2. นักเรียนแต่ละคนช่วยกันเรียบเรียงแก้ไข ข้อความดังกล่าว ให้ได้ใจความกะทัดรัด</p> <p>3. ครูสุ่มนักเรียนจำนวน 3-4 คน ให้ออกมาเขียนข้อความที่ตัวเองเรียบเรียง บนกระดานดำ</p>

ลำดับขั้นกิจกรรมแบบคอร์ท	กิจกรรม
	<p>4. ครูอธิบายให้นักเรียนได้เข้าใจในการเรียบเรียงข้อความให้ได้ใจความ และกะทัดรัด เพื่อโยงเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง เรียงความอย่างสร้างสรรค์</p>
2.คิดรายบุคคล	<p>5. ครูคิดแผนภูมิเรื่องเรียงความ ซึ่งจะมีเฉพาะในส่วนของเนื้อเรื่องและสรุป ไว้บนกระดานดำให้นักเรียนดู</p> <p>6. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายกับนักเรียน เกี่ยวกับแผนภูมิเรียงความ</p> <p>7.ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่อง การเขียนเรียงความอย่างสร้างสรรค์ จากหนังสือ วิวิธภาษาและใบความรู้ที่ 1</p> <p>8.ครูแจกใบงานที่ 1 ให้นักเรียนแต่ละคนฝึกเขียนคำนำ</p> <p>9.นักเรียน สรุป รวบรวมข้อมูล การเขียนเรียงความอย่างสร้างสรรค์ จากหนังสือ วิวิธภาษาและใบความรู้ที่ 1 ไว้ในใบงานที่ 1 ตอนที่ 2</p>
3.คิดเป็นกลุ่มย่อย	<p>10. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม ศึกษาเรื่อง แนวทางการเขียนเรียงความ การย่อหน้า จากใบความรู้ที่ 2</p> <p>11. ครูแจกใบงานที่ 2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวางโครงเรื่องเรียงความลงในใบงานที่ 2 ตอนที่ 1 ภายในเวลา 20 นาที</p>
4. เสนอ/อภิปราย	<p>12.ครบกำหนดเวลาให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอโครงเรื่อง หน้าชั้นเรียน</p> <p>13. นักเรียนช่วยกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตรวจสอบความถูกต้องผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม</p> <p>14. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง แนวทางการเขียนเรียงความ การย่อหน้า จากใบความรู้ที่ 2 และผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ลงในใบงานที่ 2 ตอนที่ 2</p>
5.สรุป/ประเมินผล	<p>15. ครูแจกใบงานที่ 3 ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนเรียงความ คนละ 1 เรื่อง ภายในเวลา 30 นาที</p> <p>16. ครบกำหนดเวลา นักเรียนส่งผลงาน ครูตรวจให้คะแนน</p>

5. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนภาษาไทย วิวิธภาษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. ใบความรู้
3. ตัวอย่างเรียงความ

6. การวัดและประเมินผล

วิธีวัดและประเมินผล

ประเมินความคิดสร้างสรรค์จากใบงาน แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการให้คะแนน
ความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์

เครื่องมือวัดและประเมินผล

แบบบันทึกการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงอย่างสร้างสรรค์

(ลงชื่อ)..... ผู้สอน
(.....)

บันทึกการตรวจสอบ/ข้อเสนอแนะ

.....
.....

(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจ
(.....)

...../...../.....

บันทึกหลังการสอน

.....
.....
.....
.....

แบบบันทึกการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์
เรื่องการเขียนเรียงอย่างสร้างสรรค์

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ใบงานที่ 1	ใบงานที่ 2	ใบงานที่ 3	รวม
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					
27.					
28.					
29.					
30.					

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ใบงานที่ 1

รายการประเมิน ลักษณะคำที่คิดค้นมา	ระดับคุณภาพ/10 นาที			รวม
	4	2	1	
1.เชิงปริมาณ (ความคิดคล่อง)	ได้คำนำที่ สมบูรณ์ มี ประโยคประกอบ 10 ประโยคขึ้นไป	ได้คำนำที่สมบูรณ์ มีประโยคประกอบ 5-9 ประโยค	ได้คำนำที่มีประโยค ประกอบ ต่ำกว่า 5 ประโยค	4
2.เชิงปริมาณ (ความคิดยืดหยุ่น)		คำนำที่แสดง ทิศทางอย่าง หลากหลาย มากกว่า 2 ด้าน	คำนำที่แสดงทิศทาง ไม่เกิน 2 ด้าน (บวก-ลบ)	2
3.เชิงคุณภาพ (ความคิดละเอียดลออ ความคิดริเริ่ม)	คำนำที่ สอดคล้องกับ เนื้อหา สรุป งดงาม น่าสนใจ กะทัดรัดชัดเจน มีน้ำหนัก	คำนำที่สอดคล้อง กับเนื้อหา สรุป กะทัดรัดชัดเจน แต่ ขาดน้ำหนัก	ประโยคสอดคล้อง กับเนื้อหา สรุป แต่ ไม่โดดเด่น	4
รวม				10

เกณฑ์การประเมิน/ระดับคุณภาพ

8-10 คะแนน หมายถึง ดีหรือดีมาก ได้ระดับคุณภาพ 3

5-7 คะแนน หมายถึง พอใช้ ได้ระดับคุณภาพ 2

4-6 คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง ได้ระดับคุณภาพ 1

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป หรือ ที่ระดับร้อยละ 70

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ใบงานที่ 2

รายการประเมิน ลักษณะคำที่คิดค้นมา	ระดับคุณภาพ/10 นาที			รวม
	4	2	1	
1.เชิงปริมาณ (ความคิดคล่อง)	ได้คำนำที่ สมบูรณ์ มี ประโยคประกอบ 10 ประโยคขึ้นไป	ได้คำนำที่สมบูรณ์ มีประโยคประกอบ 5-9 ประโยค	ได้คำนำที่มีประโยค ประกอบ ต่ำกว่า 5 ประโยค	4
2.เชิงปริมาณ (ความคิดยืดหยุ่น)		คำนำที่แสดง ทิศทางอย่าง หลากหลาย มากกว่า 2 ด้าน	คำนำที่แสดงทิศทาง ไม่เกิน 2 ด้าน (บวก-ลบ)	2
3.เชิงคุณภาพ (ความคิดละเอียดลออ ความคิดริเริ่ม)	คำนำที่ สอดคล้องกับ เนื้อหา สรุป งดงาม น่าสนใจ กะทัดรัดชัดเจน มีน้ำหนักร	คำนำที่สอดคล้อง กับเนื้อหา สรุป กะทัดรัดชัดเจน แต่ ขาดน้ำหนัก	ประโยคสอดคล้อง กับเนื้อหา สรุป แต่ ไม่โดดเด่น	4
รวม				10

เกณฑ์การประเมิน/ระดับคุณภาพ

8-10 คะแนน หมายถึง ดีหรือดีมาก ได้ระดับคุณภาพ 3

5-7 คะแนน หมายถึง พอใช้ ได้ระดับคุณภาพ 2

4-6 คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง ได้ระดับคุณภาพ 1

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป หรือ ที่ระดับร้อยละ 70

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ใบงานที่ 3

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ/30 นาที		รวม
	2	1	
1.การตั้งชื่อเรื่อง	สอดคล้องกับเนื้อหา ใช้คำสั้นกระชับสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน มีความแปลกใหม่และน่าสนใจ	ไม่ค่อยสอดคล้องกับเนื้อหา ใช้คำสื่อความหมายไม่ค่อยชัดเจน ไม่มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ	2
2.คำนำ	คำนำน่าสนใจและสอดคล้องกับเนื้อหา	คำนำไม่ค่อยน่าสนใจดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา	2
3.การนำเสนอเนื้อหา	นำความรู้ ความคิด ทักษะคิดแปลกใหม่ น่าสนใจครบถ้วนเขียนลำดับความคิดได้อย่างเหมาะสม ไม่วกวน เขียนสรุปประเด็นของเรื่องได้อย่างชัดเจน	เสนอความรู้ ความคิด ทักษะคิด ไม่ค่อยแปลกใหม่ ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่ค่อยชัดเจนสมบูรณ์ เขียนลำดับความคิดไม่ค่อยเหมาะสมเขียนสรุปประเด็นของเรื่อง ไม่ค่อยชัดเจน	2
4.การสรุป	สอดคล้องกับคำนำเนื้อเรื่องและมีความกระชับประทับใจ	ไม่ค่อยสอดคล้องกับคำนำ เนื้อเรื่อง ไม่ค่อยกระชับและไม่ค่อยประทับใจ	2
5.การใช้ภาษา	ใช้ถ้อยคำสำนวนถูกต้อง เหมาะสมเขียนสื่อความหมายได้ชัดเจน ใช้ภาษาถูกต้องตามอักขรวิธี ใช้ภาษาสื่อสารได้ตรงจุดประสงค์ครบถ้วน	ใช้ถ้อยคำสำนวนไม่ค่อยถูกต้อง เขียนสื่อความหมายไม่ค่อยชัดเจน ใช้ภาษาไม่ค่อยถูกต้อง ใช้ภาษาไม่ค่อยตรงจุดประสงค์	2
รวม			10

เกณฑ์การประเมิน/ระดับคุณภาพ

8-10 คะแนน หมายถึง ดีหรือดีมาก ได้ระดับคุณภาพ 3

5-7 คะแนน หมายถึง พอใช้ ได้ระดับคุณภาพ 2

4-6 คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง ได้ระดับคุณภาพ 1

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป หรือ ที่ระดับร้อยละ 70

ใบความรู้ที่ 1

เรื่องเรียงความ

เรียงความ คือ การนำเอาคำมาประกอบแต่งเป็นเรื่องราวอาจใช้วิธีการเขียน การเขียนจดหมาย รายงาน ตอบคำถาม ข่าว บทความ ฯลฯ อาศัยเรียงความเป็นพื้นฐาน ทั้งนี้ การเขียนเรียงความจึงมีความสำคัญ ช่วยให้พูดหรือเขียนในรูปแบบต่าง ๆ ได้ดี นอกจากนี้ก่อนเรียงเขียนความเราต้องค้นคว้า รวบรวมความรู้ ความคิด และนำมาจัดเป็นระเบียบ จึงเท่ากับเป็นการฝึกสังเกตเหล่านี้ให้กับตนเองได้อย่างดีอีกด้วย

องค์ประกอบของเรียงความ

เรียงความเรื่องหนึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่องและส่วนท้าย หรือสรุปส่วนนำเรื่องจะเป็นส่วนที่แสดงประเด็นหลักหรือจุดประสงค์ของเรื่องส่วนเนื้อเรื่องเป็นส่วนขยายโครงเรื่องที่วางเอาไว้ส่วนนี้จะประกอบด้วยย่อหน้าหลายย่อหน้าส่วนท้ายของเรื่องจะเป็นการเน้นย้ำประเด็นหลักหรือจุดประสงค์

1. การเขียนส่วนนำ เป็นส่วนที่แสดงประเด็นหลักหรือจุดประสงค์ของเรื่องดังนั้นส่วนนำจึงเป็นการบอกผู้อ่านถึงเนื้อหาที่น่าสนใจและยังเป็นการเร้าความสนใจให้ผู้อ่าน เรื่องจบการเขียนส่วนนำเพื่อเร้าความสนใจนั้นมีหลายวิธีแล้วแต่ผู้เขียนจะเลือกตามความเหมาะสม อาจนำด้วยปัญหาเร่ด่วนหรือหัวข้อที่กำลังเป็นเรื่องที่น่าสนใจ คำถาม การเล่าเรื่องที่จะเขียนการยกคำพูด ข้อความ หรือสุภาษิตที่น่าสนใจ บทร้อยกรองการอธิบายความเป็นมาของเรื่อง การบอกจุดประสงค์ของการเขียนการให้คำจำกัดความของคำสำคัญของเรื่องที่จะเขียน แร่บันดาลใจ ฯลฯ ดังตัวอย่าง เช่น

- 1.1 นำด้วยปัญหาเร่ด่วน หรือหัวข้อที่กำลังเป็นเรื่องที่น่าสนใจ
- 1.2 นำด้วยคำถาม
- 1.3 นำด้วยการยกคำพูด ข้อความ สุภาษิตที่น่าสนใจ
- 1.4 นำด้วยบทร้อยกรอง เช่น “ความรักเหมือนโรคา บันดาลตาให้มีมมณ”
- 1.5 นำด้วยการอธิบายความเป็นมาของเรื่อง
- 1.6 นำด้วยการบอกจุดประสงค์ของการเขียน

2. การเขียนส่วนเนื้อเรื่อง เนื้อเรื่องเป็นส่วนสำคัญที่สุดของเรียงความเพราะเป็นส่วนที่ต้องแสดงความรู้ ความคิดเห็นให้ผู้อ่านทราบตามโครงเรื่องที่วางไว้ เนื้อเรื่องที่ต้องแสดงออกถึงความรู้ ความคิดเห็นอย่างชัดเจนมีรายละเอียดที่เป็นข้อเท็จจริงและมีการอธิบายอย่างเป็นลำดับขั้น มีการหยิบยกอุทาหรณ์ ตัวอย่าง ทฤษฎี สถิติ คำกล่าว หลักปรัชญา หรือสุภาษิตคำพังเพย ฯลฯ สนับสนุนความรู้ ความคิดเห็นนั้น เนื้อเรื่องประกอบด้วยย่อหน้าต่าง ๆ หลายย่อหน้าตามสาระสำคัญที่ต้องการกล่าวถึงเปรียบกันว่าเนื้อเรื่องเหมือนส่วนลำตัวของคนที่ประกอบด้วย อวัยวะต่าง ๆ แต่รวมกันแล้วเป็นตัวบุคคล ดังนั้นการเขียนเนื้อเรื่องถึงจะแตกแยกย่อยออกไปอย่างไร จะต้องรักษาสาระสำคัญใหญ่ของเรื่องไว้ การแตกแยกย่อยเป็นไปเพื่อประกอบให้สาระสำคัญใหญ่ของเรื่องซึ่งเปรียบเหมือนตัวคน สมบูรณ์ในแต่ละย่อหน้า ประกอบด้วยส่วนที่เป็นเนื้อหา คือความรู้หรือความคิดเห็นที่ต้องการแสดงออก การอธิบาย และอุทาหรณ์คือการอ้างอิง ตัวอย่าง ฯลฯ ที่สนับสนุนให้เห็นจริงเห็นจาง ส่วนสำนวนโวหารจะใช้แบบใดบ้าง โปรดศึกษาเรื่องสำนวนโวหารในหัวข้อต่อไป

3. การเขียนส่วนท้ายหรือส่วนสรุป ส่วนท้ายหรือส่วนสรุป ส่วนปิดเรื่องเป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับเนื้อหาส่วนอื่น ๆ โดยตลอดและเป็นส่วนที่บอกผู้อ่านว่าเรื่องราวที่เสนอนั้นได้สิ้นสุดลงแล้ววิธีการเขียนส่วนท้ายมีด้วยกันหลายวิธี เช่น เน้นย้ำประเด็นหลักเสนอคำถามหรือข้อคิด สรุปเรื่อง เสนอความคิดของผู้เขียนขยายจุดประสงค์ของผู้เขียน หรือสรุปด้วยสุภาษิต คำคม สำนวน โวหารคำพังเพยอ้างคำพูดของบุคคล อ้างทฤษฎี หลักศาสนา หรือคำสอน และบทร้อยกรอง ฯลฯ

3.1 เน้นย้ำประเด็นหลัก

3.2 เสนอคำถามหรือข้อคิดให้ผู้อ่านใช้วิจารณ์ญาณ

3.3 สรุปเรื่อง

3.4 เสนอความคิดเห็นของผู้เขียน

3.5 ขยายจุดประสงค์ของผู้เขียน ควบคู่กับบทร้อยกรอง

ใบความรู้ที่ 2

แนวทางการเขียนเรียงความ

1. การเลือกเรื่องปัญหาสำคัญประการหนึ่งของผู้เขียนที่ไม่สามารถเริ่มต้นเขียนได้ คือไม่ทราบจะเขียนเรื่องอะไร วิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวคือหัดเขียนเรื่องใกล้ตัวของผู้เขียน หรือเรื่องที่ผู้เขียนมีประสบการณ์ดีรวมทั้งเรื่องที่ผู้เขียนมีความรู้เป็นอย่างดี หรือเขียนเรื่องที่สนใจเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่กำลังอยู่ในความสนใจของบุคคลทั่วไป

2. ประเภทของเรื่องที่จะเขียน การแบ่งประเภทของเรื่องที่จะเขียนนั้นพิจารณาจากจุดมุ่งหมายในการเขียน ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

2.1 เรื่องที่เขียนเพื่อความรู้เป็นการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์รวมทั้งหลักการ ตลอดจนข้อเท็จจริงต่างๆ ใช้วิธีเขียนบอกเล่าหรือบรรยายรายละเอียด

2.2 เรื่องที่เขียนเพื่อความเข้าใจเป็นการอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจความรู้ หลักการ หรือประสบการณ์ต่าง ๆ การเขียนเพื่อความเข้าใจมักควบคู่ไปกับการเขียนเพื่อให้เกิดความรู้

2.3 การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ เป็นการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านเชื่อถือและยอมรับเพื่อให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสทางใจให้สนุกสนาน เพลิดเพลินไปกับข้อเขียนนั้น

3. การวางโครงเรื่องก่อนเขียน การเขียนเรียงความเป็นการเสนอความคิดต่อผู้อ่านผู้เขียน จึงต้องรวบรวมเลือกสรรและจัดระเบียบความคิดแล้วนำมาเรียบเรียงเป็นโครงเรื่อง การรวบรวมความคิด อาจจรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์ของผู้เขียนเองนำส่วนที่เป็นประสบการณ์ตรง และประสบการณ์ทางอ้อม ซึ่งเกิดจากการฟัง การอ่านการพูดคุย ซักถาม เป็นต้น

3.1 ชนิดของโครงเรื่อง การเขียนโครงเรื่องนิยมเขียน 2 แบบ คือ โครงเรื่องแบบหัวข้อ และโครงเรื่องแบบประโยค

3.1.1 โครงเรื่องแบบหัวข้อ เขียนโดยใช้คำหรือวลีสั้น ๆ เพื่อเสนอประเด็นความคิด

3.1.2 โครงเรื่องแบบประโยค เขียนเป็นประโยคที่สมบูรณ์ โครงเรื่องแบบนี้มีรายละเอียดที่ชัดเจนกว่าโครงเรื่องแบบหัวข้อ

3.2 หลักในการวางโครงเรื่องหลักในการวางโครงเรื่องนั้นควรแยกประเด็นหลักและประเด็นย่อยจากกันให้ชัดเจนโดยประเด็นหลักทุกข้อควรมีความสำคัญเท่ากันส่วนประเด็นย่อยจะเป็นหัวข้อที่สนับสนุนประเด็นหลัก ทั้งนี้ทุกประเด็นต้องต่อเนื่องและสอดคล้องกันจึงจะเป็นโครงเรื่องที่ดี

ตัวอย่างโครงเรื่องแบบหัวข้อ : เรื่องปัญหาการติดยาเสพติดของวัยรุ่นไทย

1. สาเหตุของการติดยาเสพติด

- ก. ตามเพื่อน
- ข. การหย่าร้างของบิดามารดา
- ค. พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก
- ง. การบังคับขู่เข็ญ

2. สภาพปัญหาของการติดยาเสพติดของวัยรุ่นไทย

- ก. จำนวนผู้ติดยา
- ข. การก่ออาชญากรรม
- ค. การค้าประเวณี

3. แนวทางการแก้ไขปัญหา

- ก. การสร้างภูมิคุ้มกันตนในครอบครัว
- ข. การสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง
- ค. กระบวนการบำบัดรักษาแบบผสมผสาน

ตัวอย่างโครงเรื่องแบบประโยค : เรื่องปัญหาการติดยาเสพติดของวัยรุ่นไทย

1. สาเหตุของการติดยาเสพติด มีหลายสาเหตุทั้งสาเหตุที่เกิดจากตัวเองและจากสิ่งแวดล้อม

- ก. เสพตามเพื่อน เพราะความอยากรลอง คิดว่าลองครั้งเดียวคงไม่ติด
- ข. บิดา มารดา หย่าร้างกัน ลูกอยู่กับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำให้รู้สึกหว่าเหว เหงาและเศร้า

ลึก ๆ

2. สภาพปัญหาของการติดยาเสพติดของวัยรุ่นไทย

- ก. จำนวนวัยรุ่นไทยที่ติดยาเสพติดในปัจจุบันมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
- ข. ปัญหาที่ตามมาของการติดยาเสพติดคือการก่ออาชญากรรมทุกประเภท
- ค. ในหมู่วัยรุ่นหญิงที่ติดยาเสพติด มักตกเป็นเหยื่อของการค้าประเวณีในที่สุด

3.แนวทางการแก้ไขปัญหา

ก. การให้ความรัก ความอบอุ่น และความเอื้ออาทร รวมทั้งการมีเวลาให้กับคนในครอบครัว เป็นภูมิคุ้มกันปัญหาสุขภาพเสพติดได้อย่างดี

ข. การทำให้คนในชุมชนรักชุมชนช่วยเหลือแก้ปัญหาในชุมชนจะเป็นเกราะป้องกันปัญหาสุขภาพเสพติดได้อย่างดี เพราะเขาร่วมกันสอดส่องดูแลป้องกันชุมชนของตนเองจากยาเสพติด

ใบความรู้ที่ 1

การเขียนย่อหน้า

การย่อหน้าเป็นสิ่งจำเป็นอีกอย่างหนึ่ง เพราะจะช่วยให้ผู้อ่านอ่านเข้าใจง่ายและอ่านได้เร็ว มีช่องว่างให้ได้พักสายตาผู้เขียนเรียงความ ได้คิดต้องรู้หลักในการเขียนย่อหน้า และนำย่อหน้าแต่ละย่อหน้ามาเชื่อมโยงให้สัมพันธ์กัน ในย่อหน้าหนึ่ง ๆ ต้องมีสาระเพียงประการเดียว ถ้าจะขึ้นสาระสำคัญใหม่ต้องขึ้นย่อหน้าใหม่ ดังนั้นการย่อหน้าจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสาระสำคัญที่ต้องการเขียนถึงในเนื้อเรื่องแต่อย่างน้อยเรียงความต้องมี 3 ย่อหน้า คือย่อหน้าที่เป็นคำนำเนื้อเรื่องและสรุป

1. ส่วนประกอบย่อหน้า ย่อหน้า 1 ย่อหน้าประกอบด้วยประโยคใจความสำคัญและประโยคขยายใจความสำคัญหลาย ๆ ประโยคมาเรียบเรียงต่อเนื่องกัน

2. ลักษณะของย่อหน้าที่ดี ย่อหน้าที่ดีควรมีลักษณะ 3 ประการ

2.1 เอกภาพ คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมีประโยคใจความสำคัญ ในย่อหน้าเพียงหนึ่งส่วนขยายหรือสนับสนุนต้องกล่าวถึงใจความสำคัญนั้น ไม่กล่าวนอกเรื่อง

2.2 สัมพันธภาพ คือการเรียบเรียงข้อความในย่อหน้าให้เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันมีการลำดับความอย่างมีระเบียบนอกจากนี้ยังควรมีความสัมพันธ์กับย่อหน้าที่มีมาก่อนหรือย่อหน้าที่ตามมาด้วย

2.3 สारิตภาพ คือการเน้นความสำคัญของย่อหน้าแต่ละย่อหน้าและของเรื่องทั้งหมดโดยใช้ประโยคสั้น ๆ สรุปกินความทั้งหมดอาจทำได้โดยการนำประโยคใจความสำคัญมาไว้ตอนต้นหรือตอนท้ายย่อหน้าหรือใช้สรุปประโยคหรือวลีที่มีลักษณะซ้ำ ๆ กัน

3. การเชื่อมโยงย่อหน้า การเชื่อมโยงย่อหน้าทำให้เกิดสัมพันธภาพระหว่างย่อหน้าเรียงความเรื่องหนึ่งย่อมาประกอบด้วยย่อหน้าหลายย่อหน้าการเรียงลำดับย่อหน้าตามความเหมาะสมจะทำให้ข้อความ เกี่ยวเนื่องเป็นเรื่องเดียวกันวิธีการเชื่อมโยงย่อหน้าแต่ละย่อหน้าก็เช่นเดียวกับการจัดระเบียบความคิดในการวางโครงเรื่อง ซึ่งมีด้วยกัน 4 วิธี คือ

3.1 การลำดับย่อหน้าตามเวลา อาจลำดับตามเวลาในปฏิทินหรือตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนไปยังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลัง

3.2 การลำดับย่อหน้าตามสถานที่ เรียงลำดับข้อมูลตามสถานที่หรือตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

3.3 การลำดับย่อหน้าตามความสำคัญ เรียงลำดับตามความสำคัญมากที่สุดสำคัญรองลงมาไปถึงสำคัญน้อยที่สุด

3.4 การลำดับย่อหน้าตามเหตุผล อาจเรียงลำดับจากเหตุไปหาผล หรือผลไปเหตุ

4. จำนวนภาษา ยึดหลักการใช้ภาษาดังนี้

4.1 ใช้ภาษาให้ถูกหลักภาษา เช่น การใช้ลักษณะนาม ปากกาใช้ว่า“ด้าม” รถใช้ว่า “คัน” พระภิกษุใช้ว่า “รูป” เป็นต้นนอกจากนี้ไม่ควรใช้สำนวนภาษาต่างประเทศ เช่นขณะที่ข้าพเจ้าขับรถไฟไปเชียงใหม่ ควรใช้ว่าขณะที่ข้าพเจ้าโดยสารรถไฟไปเชียงใหม่ บิดาของข้าพเจ้าถูกเชิญไปเป็นวิทยากรควรใช้ บิดาของข้าพเจ้าได้รับเชิญไปเป็นวิทยากร

4.2 ไม่ควรใช้ภาษาพูด เช่น ดีจัง เมื่อไหร่ ทาน ฯลฯ ควรใช้ภาษาเขียน ได้แก่ ดีมาก เมื่อไร รับประทาน

4.3 ไม่ควรใช้ภาษาแสดง เช่น ฟัน ฝอย แจวอ้าว สุดเหวี่ยง ฯลฯ

4.4 ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์ยากที่ไม่จำเป็น เช่นบริเวณนาการ ฯลฯ ซึ่งมีคำที่ง่ายกว่าที่ควรใช้คือคำว่า วัดกหรือใช้คำที่ตนเองไม่ทราบความหมายที่แท้จริง เช่นบางคนใช้คำว่าใหญ่โตรโหนาน คำว่า รโหนานแปลว่า ที่ลับ ที่ถูกต้องใช้ใหญ่โตมโหฬาร เป็นต้น

4.5 ใช้คำให้ถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล เช่น คำสุภาพ คำราชาศัพท์ เป็นต้น

4.6 ผู้กระษัยให้กระษัย“ถ้าเจ้าเดินช้าเช่นนี้เมื่อไรจะไปถึงที่หมายสักที” หรือประโยคว่า “อันธรรมาคนเราเกิดมาในโลกนี้ บ้างก็เป็นคนดี บ้างก็เป็นคนชั่ว” ควรใช้ว่า“คนเราย่อมมีทั้งดีและชั่ว” เป็นต้น

5. การใช้หมายเลขกำกับหัวข้อในเรียงความจะไม่ใช้หมายเลขกำกับ ถ้าจะกล่าวแยกเป็นข้อ ๆ จะใช้ว่าประการที่ 1ประการที่ 2 หรือประเภทที่ 1..... ประเภทที่ 2.....แต่จะไม่ใช้เป็น 1..... 2..... เรียงลำดับแบบการเขียนทั่วไป

6. การแบ่งวรรคตอนและเครื่องหมายวรรคตอนเครื่องหมายวรรคตอน เช่น มหัพภาค (.) อฒภาค (;) จุลภาค (,) การเว้นวรรคตอนโดยเว้นเป็นวรรคใหญ่ วรรคน้อยตามลักษณะประโยคที่ใช้

เมื่อปัญหาต่าง ๆ นานามากเข้า ๆ ผู้คนก็หันไปประหยัดในการใช้จ่ายในการบริโภคมากขึ้น บางคนหันมาใช้รถประหยัดน้ำมันแทนรถประจำตระกูลอัน โอ้อ้อ บางคนหันมาใช้สบู่สมุนไพรแทนสบู่จากต่างประเทศ และมีบ้างไม่น้อยที่คิดว่าตนน่าจะท่องเที่ยวมาตราให้หน่อยลง

นอกจากปัญหาในสังคมจะทำให้ทุกคนมีความระมัดระวังในการจับจ่ายแล้ว ยังทำให้พวกเขาต้องใช้สายตาอันกว้างไกลในการตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ อีกด้วย เพื่อความมั่นคงและยั่งยืนในอนาคตและที่สำคัญในการใช้ชีวิตที่พอเพียงยังทำให้ผู้คนในชุมชนมีความเอื้ออาทรต่อกัน เมื่อใครมีสิ่งใดที่มากเกินไปพอดีก็อาจจะนำสิ่งนั้นไปขายหรือบริจาคให้แก่ผู้อื่นอีกต่อ ๆ กันไป บางทีตาแป๊ะแก่ ๆ ที่ยืนอยู่หน้าร้านก๋วยเตี๋ยวเล็ก ๆ อาจมีความสุขมากกว่ามหาเศรษฐีที่ไม่รู้จะนำเงินของตนไปวางไว้ที่ไหนก็ได้ ถ้าเขามีความพอเพียงพอประมาณในตนเองแม้ว่าบางคนในชุมชนอาจมีฐานะไม่ดี แต่ว่าเขาที่มีความพอดี พอประมาณในความต้องการของเขาเหล่านั้น ก็สามารถใช้ชีวิตเฉกเช่นปุณฺชนคนหนึ่งที่มีความสุขได้แล้ว

ฉันคิดว่าบางทีความสุขนั้นก็ไม่ได้หมายถึงปริมาณตัวเลขในบัญชี ตำแหน่งการงานหรือฐานะ หากแต่มาจากความสงบนิ่งที่เริ่มจากภายในจิตใจ ถ้าทุกคนมีวิถีชีวิตที่พอเพียง ทั้งสังคมและประเทศชาติก็จะค่อย ๆ ก้าวไปข้างหน้าอย่างช้า ๆ แต่ทว่า...มันคงได้ท่ามกลางกระแสธารแห่งทุนนิยม

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนเขียนคำนำโดยการ ใช้รูปแบบ.....

.....

2. จากข้อ 1 รูปแบบคำนำที่นักเรียนใช้มีลักษณะ.....

.....

.....

ตอนที่ 2 คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม ต่อไปนี้

1.นักเรียนเขียนโครงเรื่องประเภท.....

.....

2.จาก ข้อ 1 มีลักษณะอย่างไร.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์สที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องความเรียงภาษา

เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง ทดสอบหลังเรียนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ส

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท.2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเรื่องราว ในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ท.2.1.1 สามารถเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจง เขียนโน้มน้าวใจ เขียนแสดงทรรศนะ เขียนบันเทิงคดี สารคดี เขียนสร้างสรรค์และเขียนเชิงวิชาการ ใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน

1.สาระสำคัญ

การเขียนเรียงความเป็นการเขียนที่น่าเสนอเนื้อหาที่มีสาระ มีคุณค่าทางอารมณ์ สติปัญญาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้ ความคิด ด้วยภาษาที่ดี สละสลวยในรูปแบบ และมีความสอดคล้องกัน รวมทั้งมีทักษะความคิดสร้างสรรค์ทั้งทางด้าน ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดคล่อง ความคิดละเอียดลออ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรียงความ

3. สาระการเรียนรู้

แบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความ แบบทดสอบหลังเรียน

4. กิจกรรมการเรียนรู้

- 1.ครูแจกแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความหลังเรียนให้นักเรียนแต่ละคน เขียนชื่อ สกุล เลขที่ ให้เรียบร้อย

- 2.นักเรียนทำแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความหลังเรียน ภายในเวลา 1 ชั่วโมง

3. เมื่อครบกำหนดเวลาครูเก็บแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความหลังเรียน ตรวจสอบให้คะแนน

5. ชื่อ / แหล่งการเรียนรู้

แบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความ หลังเรียน

6. การวัดและประเมินผล

วิธีวัดและประเมินผล

ประเมินแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความ หลังเรียน
เครื่องมือวัดและประเมินผล

แบบบันทึกการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังเรียน

(ลงชื่อ)..... ผู้สอน

(.....)

บันทึกการตรวจสอบ/ข้อเสนอแนะ

.....
.....

(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจ

(.....)

...../...../.....

บันทึกหลังการสอน

.....
.....
.....
.....

แบบบันทึกการให้คะแนน

แบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความแบบทดสอบหลังเรียน

ที่	ข้อ 1 (40)				ข้อ 2 (5)	ข้อ 3 (5)	รวม (50)
	10	10	10	10			
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเรียนรู้ความ ข้อที่ 1

ทักษะความคิด สร้างสรรค์	คำอธิบายคะแนน							รวม 10 คะแนน
	10 คะแนน	7 คะแนน	4 คะแนน	2 คะแนน	0 คะแนน	ไม่มีกา รแสดง ความคิด ที่คนคิด แปลกใหม่ กับสน เขียนน้อยจน ประเมินความคิด ไม่ได้		
1. ความคิดริเริ่ม	เขียนแสดงความคิด ที่คนคิดแปลกใหม่ ความเข้าใจ ความชอบ ไม่ชอบ ความต้องการ ได้อย่างอิสระตาม แนวทางของตน	เขียนแสดงออกทาง ความคิด ที่คนคิด แปลกใหม่ ยังไม่ ชัดเจน มีรายละเอียด มาสนับสนุนแต่ยังไม่ สมเหตุสมผล เท่าที่ควร	มีความพยายามในการ แสดงความคิด ที่คนคิด แปลกใหม่ ความรู้สึก ไม่ค่อยมีรายละเอียด และเหตุผลสนับสนุน แต่ยังพอจับใจความได้	การแสดงความคิด ที่คนคิดแปลกใหม่ ความรู้สึกลังสับสน ไม่ชัดเจน จับใจความ สำคัญไม่ได้	ไม่มีกา รแสดง ความคิด ที่คนคิด แปลกใหม่ กับสน เขียนน้อยจน ประเมินความคิด ไม่ได้	เขียนแสดงความคิด ที่คนคิดไม่ หลากหลาย ไม่ให้ รายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ข้อกับเนื้อเรื่อง ไม่มี การเชื่อมโยงเนื้อหา ที่เขียน	รวม 10 คะแนน	
2. ความคิดยืดหยุ่น	เขียนแสดงความคิด ที่คนคิดหลากหลาย ทิศทาง ยกตัวอย่าง เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังกล่าว ได้ เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง โดยตรง มีการนำ ข้อเท็จจริงหรือ ประสบการณ์ของตัวเอง มาเขียน	เขียนแสดงความคิดที่คนคิด หลากหลายทิศทาง ยกตัวอย่าง โดยมี รายละเอียดพอสมควร ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในเนื้อ เรื่องที่เขียนแต่ขาดความ ชัดเจน มีการนำเสนอ ข้อเท็จจริงหรือ ประสบการณ์สนับสนุน สิ่งที่นำเสนอบางส่วน	เขียนแสดงความคิด ที่คนคิดอย่างหลากหลาย ไม่เกิน 2 ด้าน มีการ นำเสนอข้อมูลบ้าง เนื้อหาบางส่วนยังไม่ เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เขียน แต่มีความพยายามในการ เชื่อมโยงรายละเอียด เนื้อหา	เขียนแสดงความคิด ที่คนคิดอย่างหลากหลาย เพียง 1 ด้าน มีการ นำเสนอข้อมูลเพียง เล็กน้อยและเนื้อหาที่ นำมาสนับสนุนเกี่ยวข้องกับ กับเรื่องที่เขียนน้อยมาก	เขียนแสดงความคิด ที่คนคิดไม่ หลากหลาย ไม่ให้ รายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ข้อกับเนื้อเรื่อง ไม่มี การเชื่อมโยงเนื้อหา ที่เขียน	เขียนแสดงความคิด ที่คนคิดไม่ หลากหลาย ไม่ให้ รายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ข้อกับเนื้อเรื่อง ไม่มี การเชื่อมโยงเนื้อหา ที่เขียน	รวม 10 คะแนน	

เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความ ข้อที่ 1

ทักษะความคิด สร้างสรรค์	คำอธิบายคะแนน						รวม 10 คะแนน
	10 คะแนน	7 คะแนน	4 คะแนน	2 คะแนน	0 คะแนน	รวม 10 คะแนน	
3.ความคิด คล่อง	เขียนลำดับความคิดได้ อย่างเหมาะสมชัดเจน ไม่วกวนมีการเรียงลำดับ เหตุผลและลำดับความคิด ได้อย่างสอดคล้องกับคำ นำเนื้อเรื่อง สรุป มีความ กระชับประทับใจ สามารถ ใช้คำที่	เขียนลำดับความคิด เหตุผล ได้ค่อนข้างดี สอดคล้องกับคำนำ เนื้อเรื่อง สรุป ยังไม่ ต่อเนื่อง สามารถใช้คำ ที่กำหนดให้ได้ มากกว่า 2 คำ	เขียนลำดับความคิด เรียงเรียง ได้ดีพอใช้ แต่ไม่สมบูรณ์ ขาด ข้อสนับสนุนน้อย เกินไป ใช้คำที่ กำหนดให้ได้ 2 คำ	เขียนลำดับความคิด เรียบเรียง ไม่ ปะติดปะต่อแต่พอจับ ใจความสำคัญได้บ้าง จากโครงเรื่อง ใช้คำที่ กำหนดให้ได้เพียง 1 คำ	เขียนลำดับความคิด คำเนื้อหา สรุป ไม่ ต่อเนื่องขาดการ เชื่อมโยงเหตุผลและ การดำเนินเรื่อง ไม่มี คำที่กำหนดให้	0 คะแนน	รวม 10 คะแนน
4.ความคิด ละเอียดลออ	ใช้ถ้อยคำประโยค โวหาร การเว้นวรรคตอน ถูกต้องเหมาะสมเขียนสื่อ ความหมายได้ชัดเจนใช้ ภาษาถูกต้องตามอักขรวิธี สื่อสารได้ตรงจุดประสงค์ ครบถ้วน	ใช้ถ้อยคำ ประโยค โวหาร การเว้นวรรค ตอนที่ ไม่ถูกต้อง ไม่เกิน 2 ตำแหน่ง แต่สามารถ สื่อความหมายได้ ชัดเจน ได้ตรง จุดประสงค์ค่อนข้างดี	ใช้ถ้อยคำ ประโยค โวหาร การเว้นวรรค ตอนที่ ไม่ถูกต้องไม่ เกิน 4 ตำแหน่งแต่ สามารถสื่อ ความหมายได้ชัดเจน ได้ตรงจุดประสงค์	ใช้ถ้อยคำ ประโยค โวหาร การเว้นวรรค ตอนที่ ไม่ถูกต้องเกิน 7 ตำแหน่ง แต่ได้ ใจความ มีความ คลุมเครือเล็กน้อย	ใช้ถ้อยคำ ประโยค โวหาร การเว้นวรรคตอน ที่ไม่ถูกต้องเกิน 10 ตำแหน่ง ไม่มีโครงสร้าง ของถ้อยคำ ประโยค โวหาร สื่อความไม่ได้มี ข้อมูลไม่เพียงพอต่อการ ประเมิน ไม่ตรง	รวม 40	รวม 40

2. แบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์แบบอัดนัย

แบบบันทึกการให้คะแนน
แบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความแบบทดสอบก่อนเรียน

ที่	ข้อ 1 (40)				ข้อ 2 (5)	ข้อ 3 (5)	รวม (50)
	10	10	10	10			
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

แบบบันทึกการให้คะแนน
แบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความแบบทดสอบหลังเรียน

ที่	ข้อ 1 (40)				ข้อ 2 (5)	ข้อ 3 (5)	รวม (50)
	10	10	10	10			
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเขียนเรียงความ

เฉพาะข้อที่ 1

ทักษะความคิด สร้างสรรค์	คำอธิบายคะแนน						รวม 10 คะแนน
	10 คะแนน	7 คะแนน	4 คะแนน	2 คะแนน	0 คะแนน	ไม่มีคะแนน	
1. ความคิดริเริ่ม	เขียนแสดงความคิด ที่สนใจ ความคิดใหม่ ความเข้าใจ ความชอบ ไม่ชอบ ความต้องการ ได้อย่างอิสระตาม แนวทางของตน	เขียนแสดงออกทาง ความคิด ที่สนใจ แปลกใหม่ ยังไม่ ชัดเจน มีรายละเอียด มาสนับสนุนแต่ยังไม่ สมเหตุสมผล เท่าที่ควร	มีความพยายามในการ แสดงความคิด ที่สนใจ แปลกใหม่ ความรู้สึก ไม่ค่อยมีรายละเอียด และเหตุผลสนับสนุน แต่ยังพอจับใจความได้	การแสดงความคิด ที่สนใจแปลกใหม่ ความรู้สึกลึกซึ้ง ไม่ชัดเจน จับใจความ สำคัญไม่ได้	ไม่มีการแสดง ความคิด ที่สนใจ แปลกใหม่ สับสน เขียนน้อยจน ประเมินความคิด ไม่ได้	ไม่มีคะแนน	10
2. ความคิดยืดหยุ่น	เขียนแสดงความคิด ที่สนใจหลากหลาย ทิศทาง ยกตัวอย่าง เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังกล่าว ได้ เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง โดยตรง มีการนำ ข้อเท็จจริงหรือ ประสบการณ์ของตัวเอง มาเขียน	เขียนแสดงความคิดที่สนใจ หลากหลายทิศทาง ยกตัวอย่าง โดยมี รายละเอียดพอสมควร ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในเนื้อ เรื่องที่เขียนแต่ขาดความ ชัดเจน มีการนำเสนอ ข้อเท็จจริงหรือ ประสบการณ์สนับสนุน สิ่งที่นำเสนอบางส่วน	เขียนแสดงความคิด ที่สนใจอย่างหลากหลาย ไม่เกิน 2 ด้าน มีการ นำเสนอข้อมูลบ้าง เนื้อหาบางส่วนยังไม่ เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เขียน แต่มีความพยายามในการ เชื่อมโยงรายละเอียด เนื้อหา	เขียนแสดงความคิด ที่สนใจอย่างหลากหลาย เพียง 1 ด้าน มีการ นำเสนอข้อมูลเพียง เล็กน้อยและเนื้อหาที่ นำมาสนับสนุนเกี่ยวข้องกับ กับเรื่องที่เขียนน้อยมาก	เขียนแสดงความคิด ที่สนใจ หลากหลาย ไม่ให้ รายละเอียดที่เกี่ยวข้อง กับเนื้อเรื่อง ไม่มี การเชื่อมโยงเนื้อหา ที่เขียน	ไม่มีคะแนน	10

เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เรื่องการเรียนรู้ความ

เฉพาะข้อที่ 1

ทักษะความคิด สร้างสรรค์	คำอธิบายคะแนน						รวม คะแนน
	10 คะแนน	7 คะแนน	4 คะแนน	2 คะแนน	0 คะแนน	รวม คะแนน	
3.ความคิด คล่อง	เขียนลำดับความคิดได้ อย่างเหมาะสมชัดเจน ไม่วกวนมีการเรียงลำดับ เหตุผลและลำดับความคิด ได้อย่างสอดคล้องกับคำ นำเนื้อเรื่อง สรุป มีความ กระชับประทับใจ สามารถ ใช้คำที่	เขียนลำดับความคิด เหตุผล ได้ค่อนข้างดี สอดคล้องกับคำนำ เนื้อเรื่อง สรุป ยังไม่ ต่อเนื่อง สามารถใช้คำ ที่กำหนดให้ได้ มากกว่า 2 คำ	เขียนลำดับความคิด เรียบเรียงได้พอใช้ แต่ไม่สมบูรณ์ ขาด ข้อสนับสนุนน้อย เกินไป ใช้คำที่ กำหนดให้ได้ 2 คำ	เขียนลำดับความคิด เรียบเรียงไม่ ปะติดปะต่อแต่พอจับ ใจความสำคัญได้บ้าง จากโครงเรื่อง ใช้คำที่ กำหนดให้ได้เพียง 1 คำ	เขียนลำดับความคิด คำเนื้อหา สรุป ไม่ ต่อเนื่องขาดการ เชื่อมโยงเหตุผลและ การดำเนินเรื่อง ไม่มี คำที่กำหนดให้	0 คะแนน	รวม คะแนน 10
4.ความคิด ละเอียดลออ	ใช้ข้อความประโยค โวหาร การเว้นวรรคตอน ถูกต้องเหมาะสมเขียนสื่อ ความหมายได้ชัดเจนใช้ ภาษาถูกต้องตามอักขรวิธี สื่อสารได้ตรงจุดประสงค์ ครบถ้วน	ใช้ข้อความ ประโยค โวหาร การเว้นวรรค ตอนที่ ไม่ถูกต้องไม่เกิน 2 ตำแหน่ง แต่สามารถ สื่อความหมายได้ ชัดเจน ได้ตรง จุดประสงค์ค่อนข้างดี	ใช้ข้อความ ประโยค โวหาร การเว้นวรรค ตอนที่ ไม่ถูกต้องไม่ เกิน 4 ตำแหน่งแต่ สามารถสื่อ ความหมายได้ชัดเจน ได้ตรงจุดประสงค์	ใช้ข้อความ ประโยค โวหาร การเว้นวรรค ตอนที่ ไม่ถูกต้องเกิน 7 ตำแหน่ง แต่ได้ ใจความ มีความ คลุมเครือเล็กน้อย	ใช้ข้อความ ประโยค โวหาร การเว้นวรรคตอน ที่ไม่ถูกต้องเกิน 10 ตำแหน่ง ไม่มีโครงสร้าง ของข้อความ ประโยค โวหาร สื่อความไม่ได้มี ข้อมูลไม่เพียงพอต่อการ ประเมิน ไม่ตรง	10	รวม คะแนน 40

ภาคผนวก ค
ประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1.ประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท
เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์
ในวิชาภาษาไทย

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ส เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย แผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์สที่ 1 แบบทดสอบก่อนจัดการเรียนรู้แบบคอร์ส

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC = $\frac{\sum R}{N}$
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม ($\sum X$)	
1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้							
1.1 สารและมาตรฐานการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.3 สารสำคัญ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.4 สารการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.6 สื่อ / แหล่งเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.7 กระบวนการวัดและประเมินผล	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.8 บันทึกหลังสอน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้							
2.1 จุดประสงค์ในแผนครอบคลุม ด้านความรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.2 จุดประสงค์ในแผนครอบคลุม ด้านทักษะกระบวนการ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.3 ใช้ข้อความที่มีความหมายเดียว สื่อความหมายชัดเจนสังเกต/วัดได้ง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.4 มีความเป็นไปได้ และสามารถบรรลุ ในครั้งนั้นๆ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.5 เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ ชัดเจนมีเป้าหมายเฉพาะบทเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.6 แสดงพฤติกรรมที่คาดหวังชัดเจน มีเงื่อนไข สถานการณ์ และเกณฑ์ทำที่ จำเป็น	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3. สารการเรียนรู้							
3.1 สอดคล้องกับความต้องการ ความ สนใจ หรือความถนัดของ นักเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC = $\frac{\sum R}{N}$
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม ($\sum X$)	
3.2 สอดคล้องกับการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันของผู้เรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3.4 บอกให้รู้ว่าเป็นเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ เรื่องอะไร	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้							
4.1 มีกิจกรรมชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้น สอน ชั้นสรุป และประเมินผล	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.2 สนองตอบจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.3 กิจกรรมหลากหลายไม่ซ้ำซาก น่าเบื่อ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.4 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก ที่สุด	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.5 เรียงลำดับกิจกรรมน่าสนใจ เอื้อต่อ การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.6 กิจกรรมมีความหมายต่อการพัฒนา ผู้เรียนโดยเฉพาะด้านการสืบเสาะหา ความรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.7 ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด ชัดเจน เข้าใจง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5. สื่อการเรียนการสอน/แหล่งเรียนรู้							
5.1 ระบุให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ ผลิตสื่อ	1.00	0.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5.2 ระบุให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้ สื่อ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5.3 สนองหรือเอื้อต่อการบรรลุ จุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนนั้น	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
6. กระบวนการวัดผลประเมินผล							
6.1 ประเมินได้ครอบคลุมทุก จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุในแผนการ เรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC =
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม (ΣX)	$\frac{\Sigma R}{N}$
6.2 ระบุวิธีวัดที่ง่ายและสะดวกในการใช้ประเมิน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
6.3 ระบุวิธีวัดที่เชื่อถือได้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนรู้	1.00	1.00	0.00	1.00	1.00	5	1.00
6.4 ระบุเครื่องมือวัดประเมินได้เหมาะสมและชัดเจน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
รวม							1.00
ค่าดัชนีความสอดคล้อง = 1.00							

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ส เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย แผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ส ที่ 2 การใช้คำ กลุ่มคำ อย่างสร้างสรรค์

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC = $\frac{\sum R}{N}$
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม ($\sum X$)	
1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้							
1.1 สารและมาตรฐานการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.3 สารสำคัญ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.4 สารการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.6 สื่อ / แหล่งเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.7 กระบวนการวัดและประเมินผล	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.8 บันทึกหลังสอน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้							
2.1 จุดประสงค์ในแผนครอบคลุมด้านความรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.2 จุดประสงค์ในแผนครอบคลุมด้านทักษะกระบวนการ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.3 ใช้ข้อความที่มีความหมายเดียวสื่อความหมายชัดเจนสังเกต/วัดได้ง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.4 มีความเป็นไปได้ และสามารถบรรลุในครั้งนั้นๆ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.5 เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ชัดเจนมีเป้าหมายเฉพาะบทเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.6 แสดงพฤติกรรมที่คาดหวังชัดเจน มีเงื่อนไข สถานการณ์ และเกณฑ์ทำที่จำเป็น	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3. สารการเรียนรู้							
3.1 สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ หรือความถนัดของ นักเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC = $\frac{\sum R}{N}$
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม ($\sum X$)	
3.2 สอดคล้องกับการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันของผู้เรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3.4 บอกให้รู้ว่าเป็นเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ เรื่องอะไร	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้							
4.1 มีกิจกรรมชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้น สอน ชั้นสรุป และประเมินผล	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.2 สนองตอบจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.3 กิจกรรมหลากหลายไม่ซ้ำซาก น่าเบื่อ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.4 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก ที่สุด	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.5 เรียงลำดับกิจกรรมน่าสนใจ เอื้อต่อ การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.6 กิจกรรมมีความหมายต่อการพัฒนา ผู้เรียนโดยเฉพาะด้านการสืบเสาะหา ความรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.7 ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด ชัดเจน เข้าใจง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5. สื่อการเรียนการสอน/แหล่งเรียนรู้							
5.1 ระบุให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ ผลิตสื่อ	1.00	0.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5.2 ระบุให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้ สื่อ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5.3 สนองหรือเอื้อต่อการบรรลุ จุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนนั้น	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
6. กระบวนการวัดผลประเมินผล							
6.1 ประเมินได้ครอบคลุมทุก จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุในแผนการ เรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC =
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม (ΣX)	$\frac{\Sigma R}{N}$
6.2 ระบุวิธีวัดที่ง่ายและสะดวกในการใช้ประเมิน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
6.3 ระบุวิธีวัดที่เชื่อถือได้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนรู้	1.00	1.00	0.00	1.00	1.00	5	1.00
6.4 ระบุเครื่องมือวัดประเมินได้เหมาะสมและชัดเจน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
รวม							1.00
ค่าดัชนีความสอดคล้อง = 1.00							

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์สเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย แผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ส ที่ 3 สร้างประโยชน์อย่างสร้างสรรค์

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC = $\frac{\sum R}{N}$
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม ($\sum X$)	
1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้							
1.1 สารและมาตรฐานการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.3 สารสำคัญ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.4 สารการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.6 สื่อ / แหล่งเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.7 กระบวนการวัดและประเมินผล	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.8 บันทึกหลังสอน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้							
2.1 จุดประสงค์ในแผนครอบคลุมด้านความรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.2 จุดประสงค์ในแผนครอบคลุมด้านทักษะกระบวนการ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.3 ใช้ข้อความที่มีความหมายเดียวสื่อความหมายชัดเจนสังเกต/วัดได้ง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.4 มีความเป็นไปได้ และสามารถบรรลุในครั้งนั้นๆ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.5 เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ชัดเจนมีเป้าหมายเฉพาะบทเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.6 แสดงพฤติกรรมที่คาดหวังชัดเจน มีเงื่อนไข สถานการณ์ และเกณฑ์ทำที่จำเป็น	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3. สารการเรียนรู้							
3.1 สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ หรือความถนัดของ นักเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC = $\frac{\sum R}{N}$
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม ($\sum X$)	
3.2 สอดคล้องกับการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันของผู้เรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3.4 บอกให้รู้ว่าเป็นเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ เรื่องอะไร	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้							
4.1 มีกิจกรรมชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้น สอน ชั้นสรุป และประเมินผล	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.2 สนองตอบจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.3 กิจกรรมหลากหลายไม่ซ้ำซาก น่าเบื่อ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.4 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก ที่สุด	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.5 เรียงลำดับกิจกรรมน่าสนใจ เอื้อต่อ การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.6 กิจกรรมมีความหมายต่อการพัฒนา ผู้เรียนโดยเฉพาะด้านการสืบเสาะหา ความรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.7 ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด ชัดเจน เข้าใจง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5. สื่อการเรียนการสอน/แหล่งเรียนรู้							
5.1 ระบุให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ ผลิตสื่อ	1.00	0.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5.2 ระบุให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้ สื่อ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5.3 สนองหรือเอื้อต่อการบรรลุ จุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนนั้น	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
6. กระบวนการวัดผลประเมินผล							
6.1 ประเมินได้ครอบคลุมทุก จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุในแผนการ เรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC =	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม (ΣX)	$\frac{\Sigma R}{N}$	
6.2 ระบุวิธีวัดที่ง่ายและสะดวกในการใช้ประเมิน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00	
6.3 ระบุวิธีวัดที่เชื่อถือได้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนรู้	1.00	1.00	0.00	1.00	1.00	5	1.00	
6.4 ระบุเครื่องมือวัดประเมินได้เหมาะสมและชัดเจน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00	
รวม							15	1.00
ค่าดัชนีความสอดคล้อง = 1.00								

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ส เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย แผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์สที่ 4 การใช้สำนวนเชิงสร้างสรรค์

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC = $\frac{\sum R}{N}$
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม ($\sum X$)	
1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้							
1.1 สารและมาตรฐานการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.3 สารสำคัญ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.4 สารการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.6 สื่อ / แหล่งเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.7 กระบวนการวัดและประเมินผล	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.8 บันทึกหลังสอน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้							
2.1 จุดประสงค์ในแผนครอบคลุมด้านความรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.2 จุดประสงค์ในแผนครอบคลุมด้านทักษะกระบวนการ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.3 ใช้ข้อความที่มีความหมายเดียวสื่อความหมายชัดเจนสังเกต/วัดได้ง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.4 มีความเป็นไปได้ และสามารถบรรลุในครั้งนั้นๆ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.5 เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ชัดเจนมีเป้าหมายเฉพาะบทเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.6 แสดงพฤติกรรมที่คาดหวังชัดเจน มีเงื่อนไข สถานการณ์ และเกณฑ์ทำที่จำเป็น	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3. สารการเรียนรู้							
3.1 สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ หรือความถนัดของ นักเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC = $\frac{\sum R}{N}$
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม ($\sum X$)	
3.2 สอดคล้องกับการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันของผู้เรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3.4 บอกให้รู้ว่าเป็นเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ เรื่องอะไร	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้							
4.1 มีกิจกรรมชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้น สอน ชั้นสรุป และประเมินผล	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.2 สนองตอบจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.3 กิจกรรมหลากหลายไม่ซ้ำซาก น่าเบื่อ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.4 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก ที่สุด	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.5 เรียงลำดับกิจกรรมน่าสนใจ ใ่อ้ต่อ การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.6 กิจกรรมมีความหมายต่อการพัฒนา ผู้เรียนโดยเฉพาะด้านการสืบเสาะหา ความรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.7 ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด ชัดเจน เข้าใจง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5. สื่อการเรียนการสอน/แหล่งเรียนรู้							
5.1 ระบุให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ ผลิตสื่อ	1.00	0.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5.2 ระบุให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้ สื่อ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5.3 สนองหรือเอื้อต่อการบรรลุ จุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนนั้น	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
6. กระบวนการวัดผลประเมินผล							
6.1 ประเมินได้ครอบคลุมทุก จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุในแผนการ เรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC =	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม (ΣX)	$\frac{\Sigma R}{N}$	
6.2 ระบุวิธีวัดที่ง่ายและสะดวกในการใช้ประเมิน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00	
6.3 ระบุวิธีวัดที่เชื่อถือได้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนรู้	1.00	1.00	0.00	1.00	1.00	5	1.00	
6.4 ระบุเครื่องมือวัดประเมินได้เหมาะสมและชัดเจน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00	
รวม							15	1.00
ค่าดัชนีความสอดคล้อง = 1.00								

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแผน การจัดการเรียนรู้แบบ
 คอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทยแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท ที่ 5
 เรียงความอย่างสร้างสรรค์

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC = $\frac{\sum R}{N}$
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม ($\sum X$)	
1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้							
1.1 สารและมาตรฐานการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.3 สารสำคัญ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.4 สารการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.6 สื่อ / แหล่งเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.7 กระบวนการวัดและประเมินผล	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.8 บันทึกหลังสอน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้							
2.1 จุดประสงค์ในแผนครอบคลุม ด้านความรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.2 จุดประสงค์ในแผนครอบคลุม ด้านทักษะกระบวนการ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.3 ใช้ข้อความที่มีความหมายเดียว สื่อความหมายชัดเจนสังเกต/วัดได้ง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.4 มีความเป็นไปได้ และสามารถบรรลุ ในครั้งนั้นๆ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.5 เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ ชัดเจนมีเป้าหมายเฉพาะบทเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.6 แสดงพฤติกรรมที่คาดหวังชัดเจน มีเงื่อนไข สถานการณ์ และเกณฑ์ทำที่ จำเป็น	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3. สารการเรียนรู้							
3.1 สอดคล้องกับความต้องการ ความ สนใจ หรือความถนัดของ นักเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC = $\frac{\sum R}{N}$
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม ($\sum X$)	
3.2 สอดคล้องกับการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันของผู้เรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3.4 บอกให้รู้ว่าเป็นเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ เรื่องอะไร	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้							
4.1 มีกิจกรรมขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้น สอน ขั้นสรุป และประเมินผล	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.2 สนองตอบจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.3 กิจกรรมหลากหลายไม่ซ้ำซาก น่าเบื่อ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.4 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก ที่สุด	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.5 เรียงลำดับกิจกรรมน่าสนใจ เอื้อต่อ การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.6 กิจกรรมมีความหมายต่อการพัฒนา ผู้เรียนโดยเฉพาะด้านการสืบเสาะหา ความรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.7 ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด ชัดเจน เข้าใจง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5. สื่อการเรียนการสอน/แหล่งเรียนรู้							
5.1 ระบุให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ ผลิตสื่อ	1.00	0.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5.2 ระบุให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้ สื่อ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5.3 สนองหรือเอื้อต่อการบรรลุ จุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนนั้น	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
6. กระบวนการวัดผลประเมินผล							
6.1 ประเมินได้ครอบคลุมทุก จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุในแผนการ เรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC =
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม (ΣX)	$\frac{\Sigma R}{N}$
6.2 ระบุวิธีวัดที่ง่ายและสะดวกในการใช้ประเมิน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
6.3 ระบุวิธีวัดที่เชื่อถือได้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนรู้	1.00	1.00	0.00	1.00	1.00	5	1.00
6.4 ระบุเครื่องมือวัดประเมินได้เหมาะสมและชัดเจน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
รวม							1.00
ค่าดัชนีความสอดคล้อง = 1.00							

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ส เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย แผนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ส ที่ 6 ทดสอบหลังเรียนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ส

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC = $\frac{\sum R}{N}$
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม ($\sum X$)	
1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้							
1.1 สารและมาตรฐานการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.3 สารสำคัญ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.4 สารการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.6 สื่อ / แหล่งเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.7 กระบวนการวัดและประเมินผล	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.8 บันทึกหลังสอน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้							
2.1 จุดประสงค์ในแผนครอบคลุมด้านความรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
1.2 จุดประสงค์ในแผนครอบคลุมด้านทักษะกระบวนการ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.3 ใช้ข้อความที่มีความหมายเดียวสื่อความหมายชัดเจนสังเกต/วัดได้ง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.4 มีความเป็นไปได้ และสามารถบรรลุในครั้งนั้นๆ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.5 เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ชัดเจนมีเป้าหมายเฉพาะบทเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2.6 แสดงพฤติกรรมที่คาดหวังชัดเจน มีเงื่อนไข สถานการณ์ และเกณฑ์ทำที่จำเป็น	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3. สารการเรียนรู้							
3.1 สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ หรือความถนัดของ นักเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC =
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม (ΣX)	$\frac{\Sigma R}{N}$
3.2 สอดคล้องกับการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันของผู้เรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3.4 บอกให้รู้ว่าเป็นเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ เรื่องอะไร	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้							
4.1 มีกิจกรรมขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้น สอน ขั้นสรุป และประเมินผล	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.2 สนองตอบจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.3 กิจกรรมหลากหลายไม่ซ้ำซาก น่าเบื่อ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.4 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก ที่สุด	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.5 เรียงลำดับกิจกรรมน่าสนใจ ใ้ต่อ การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.6 กิจกรรมมีความหมายต่อการพัฒนา ผู้เรียนโดยเฉพาะด้านการสืบเสาะหา ความรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4.7 ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด ชัดเจน เข้าใจง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5. สื่อการเรียนการสอน/แหล่งเรียนรู้							
5.1 ระบุให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ ผลิตสื่อ	1.00	0.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5.2 ระบุให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้ สื่อ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5.3 สนองหรือใ้ต่อการบรรลุ จุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนนั้น	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
6. กระบวนการวัดผลประเมินผล							
6.1 ประเมินได้ครอบคลุมทุก จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุในแผนการ เรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC =
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม (ΣX)	$\frac{\Sigma R}{N}$
6.2 ระบุวิธีวัดที่ง่ายและสะดวกในการใช้ประเมิน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
6.3 ระบุวิธีวัดที่เชื่อถือได้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนรู้	1.00	1.00	0.00	1.00	1.00	5	1.00
6.4 ระบุเครื่องมือวัดประเมินได้เหมาะสมและชัดเจน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
รวม							1.00
ค่าดัชนีความสอดคล้อง = 1.00							

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนการจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะ
ความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาภาษาไทย

ที่	คะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน E1					รวม	คะแนนหลังเรียน E2
	แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5		
	30	30	30	30	30		
1	22	23	23	24	20	112	35
2	21	24	25	24	24	118	30
3	22	21	20	24	26	113	34
4	17	20	20	19	18	94	32
5	18	23	20	22	24	107	38
6	25	25	23	21	24	118	38
7	24	23	24	20	21	112	35
8	18	20	18	19	22	97	30
9	20	20	22	19	21	102	39
10	19	22	23	19	18	101	35
11	26	27	25	28	26	132	44
12	21	24	23	21	24	113	39
13	22	21	19	24	18	104	32
14	21	20	19	22	23	105	35
15	21	22	20	23	21	107	42
16	18	17	21	24	22	102	40
17	17	20	18	25	23	103	39
18	20	18	19	19	22	98	32
19	18	20	19	20	21	98	31
20	24	26	25	25	24	124	47
21	24	21	19	18	20	102	35
22	23	24	22	21	23	113	44
23	21	21	19	21	21	103	39
24	18	19	22	21	20	100	37
25	21	22	18	19	21	101	35
26	20	21	22	24	22	109	36
27	22	21	19	20	21	103	37
28	23	24	22	21	23	113	44
29	20	19	19	20	21	99	39
30	21	23	22	21	20	107	48
รวม	627	651	630	648	654	3210	1121
	คะแนนเฉลี่ย					107	37.37
	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ					72.26	75.20
	ค่าประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้ $E_1/E_2 = 72.26/75.20$						

2. ประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผู้ตรวจแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 3 ท่าน

แบบทดสอบ	ผู้ตรวจคนที่ 1	ผู้ตรวจคนที่ 2	ผู้ตรวจคนที่ 3
ผู้ตรวจคนที่ 1	-	.91	.79
ผู้ตรวจคนที่ 2	.91	-	.86
ผู้ตรวจคนที่ 3	.79	.86	-

แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ก่อนจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC)

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC = $\frac{\sum R}{N}$
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม $\sum X$	
1. แบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของทักษะความคิดสร้างสรรค์	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2. เกณฑ์ในการประเมินมีความถูกต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ของทักษะความคิดสร้างสรรค์	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3. ภาษาที่ใช้สอดคล้องวัตถุประสงค์ของทักษะความคิดสร้างสรรค์	1.00	1.00	0.00	1.00	1.00	5	0.8
4. เวลาที่ใช้การทำแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียน มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของทักษะความคิดสร้างสรรค์	1.00	1.00	0.00	1.00	1.00	5	0.8
5. คำชี้แจงของแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียน มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของทักษะความคิดสร้างสรรค์	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
รวม							0.92

ค่าดัชนีความสอดคล้อง = 0.92

แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์หลังจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC)

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ						IOC = $\frac{\sum R}{N}$
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม $\sum x$	
1. แบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของทักษะความคิดสร้างสรรค์	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
2. เกณฑ์ในการประเมินมีความถูกต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ของทักษะความคิดสร้างสรรค์	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
3. ภาษาที่ใช้สอดคล้องวัตถุประสงค์ของทักษะความคิดสร้างสรรค์	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
4. เวลาที่ใช้การทำแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์หลังเรียน มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของทักษะความคิดสร้างสรรค์	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
5. คำชี้แจงของแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์หลังเรียน มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของทักษะความคิดสร้างสรรค์	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5	1.00
รวม							1.00
ค่าดัชนีความสอดคล้อง = 1.00							

ภาคผนวก ง
คะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์

คะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ในแต่ละด้านของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการใช้
การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท

ที่	ข้อ 1 (40)				ข้อ 2 (5)	ข้อ 3 (5)	รวม (50)
	10	10	10	10			
1	4	2	4	2	2	2	16
2	2	2	2	2	3	3	14
3	4	4	7	4	4	4	27
4	2	2	2	2	1	2	11
5	5	6	3	3	3	4	24
6	3	3	4	2	3	3	18
7	6	4	5	4	4	3	26
8	6	4	4	6	4	4	28
9	2	1	2	1	2	2	10
10	3	4	4	3	2	3	19
11	6	5	5	4	4	4	28
12	4	3	3	4	2	2	18
13	4	5	4	3	3	3	22
14	6	4	4	3	2	2	21
15	3	4	6	5	4	4	26
16	5	3	5	2	2	3	20
17	4	3	4	4	2	2	19
18	6	7	6	5	4	4	32
19	5	5	6	5	4	4	29
20	7	6	6	5	5	5	34
21	4	4	3	3	2	2	18
22	5	4	6	5	4	4	28
23	7	6	5	5	4	4	31
24	4	3	5	4	3	3	22
25	3	3	4	3	2	2	17
26	4	2	2	3	1	1	13
27	5	5	3	3	2	2	20
28	6	5	4	3	0	2	20
29	3	4	4	2	2	3	18
30	6	6	4	3	3	4	26

คะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ในแต่ละด้านของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการใช้
การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท

ที่	ข้อ 1 (40)				ข้อ 2 (5)	ข้อ 3 (5)	รวม (50)
	10	10	10	10			
1	8	6	6	6	4	4	34
2	5	5	6	4	5	4	29
3	8	7	8	6	5	4	38
4	8	6	8	8	4	5	39
5	8	8	7	7	4	4	38
6	8	8	7	7	4	4	38
7	7	6	7	7	4	4	35
8	8	6	6	6	5	5	36
9	9	9	7	7	5	5	42
10	7	7	6	6	4	4	34
11	8	8	9	9	5	5	44
12	8	7	7	6	5	4	37
13	6	7	8	7	5	4	37
14	8	8	7	6	4	5	38
15	6	6	7	8	5	5	37
16	7	8	7	4	4	4	34
17	6	6	8	8	5	5	38
18	7	7	6	6	4	5	35
19	9	7	8	8	5	5	42
20	9	7	8	8	5	5	42
21	9	9	8	8	4	4	42
22	8	8	8	8	5	5	42
23	9	8	7	6	5	5	40
24	7	7	6	6	5	5	36
25	8	6	6	7	5	5	37
26	9	7	8	8	4	4	40
27	7	6	7	7	5	5	37
28	7	6	4	4	4	5	30
29	8	7	7	6	5	5	38
30	9	9	6	6	4	5	39

คะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ในแต่ละด้านของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการใช้
การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท

ที่	ข้อ 1 (40)				ข้อ 2 (5)	ข้อ 3 (5)	รวม (50)
	10	10	10	10			
1	4	3	3	2	5	5	22
2	4	4	3	3	2	2	18
3	2	1	3	4	2	2	14
4	7	6	5	5	4	4	31
5	4	3	5	4	3	3	22
6	3	3	4	3	2	2	17
7	4	2	2	3	1	1	13
8	5	5	3	3	2	2	20
9	7	6	6	7	4	4	34
10	3	4	4	2	2	3	18
11	2	2	3	1	1	1	10
12	2	2	3	2	1	1	11
13	2	2	2	2	1	2	11
14	4	3	3	2	2	3	17
15	3	3	4	2	3	3	18
16	6	7	4	5	4	4	30
17	3	3	4	2	4	3	19
18	7	6	4	5	4	4	30
19	3	4	4	3	2	3	19
20	4	2	4	2	2	2	16
21	2	2	2	2	3	3	14
22	3	2	3	2	1	1	12
23	2	2	2	2	1	2	11
24	4	3	2	2	2	2	15
25	3	3	4	2	3	3	18
26	4	4	3	3	2	1	17
27	4	3	2	2	2	2	15
28	2	1	2	1	2	2	10
29	3	4	4	3	2	3	19
30	4	3	5	3	3	4	22

คะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ในแต่ละด้านของนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังการใช้
การจัดการเรียนรู้แบบคอร์ท

ที่	ข้อ 1 (40)				ข้อ 2 (5)	ข้อ 3 (5)	รวม (50)
	10	10	10	10			
1	5	2	3	2	2	2	16
2	3	4	3	4	3	4	21
3	3	4	6	4	4	5	26
4	4	4	4	4	3	3	22
5	6	6	4	4	4	4	28
6	5	3	5	4	4	3	24
7	7	5	6	4	4	4	30
8	8	6	6	6	5	5	36
9	5	4	3	3	2	3	20
10	4	5	5	5	3	3	25
11	7	6	6	5	5	4	33
12	6	5	5	4	4	4	28
13	7	7	5	5	4	4	32
14	8	6	6	6	4	4	34
15	8	7	6	6	5	5	37
16	8	8	7	4	4	4	35
17	6	6	4	5	4	3	28
18	7	7	7	6	5	5	37
19	6	6	5	5	4	4	30
20	7	7	7	5	5	5	36
21	7	6	6	5	4	4	32
22	6	5	5	4	5	4	29
23	8	7	6	6	5	4	36
24	5	3	5	7	4	3	27
25	4	4	4	3	2	3	20
26	3	2	3	4	1	1	14
27	3	3	3	3	4	4	20
28	7	6	5	5	2	3	28
29	5	5	3	3	3	3	22
30	6	7	5	5	4	5	32

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวนลินรัตน์ เมืองกาญจน์
วัน เดือน ปี เกิด	17 กุมภาพันธ์ 2528
ที่อยู่	90 หมู่ 8 ต.พรหมโลก อ.พรหมคีรี จ.นครศรีธรรมราช 80320
การศึกษา	สำเร็จการศึกษา ศีษศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประสบการณ์ทำงาน	พ.ศ. 2552-ปัจจุบัน รับราชการครู ณ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 8 ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช 80320

